

JAARSTUKKEN

2018

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Aanbiedingsbrief	4
JAARVERSLAG	12
Programmaverantwoording	13
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	14
Programma 1: Openbare orde en veiligheid	23
Programma 2: Wegen en water	27
Programma 3: Economie	31
Programma 4: Onderwijs	36
Programma 5: Sport, cultuur en recreatie	40
Programma 6: Sociaal domein	47
Programma 7: Volksgezondheid en milieu	58
Programma 8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	64
Paragrafen	70
Inleiding	71
Paragraaf 1: Weerstandsvermogen en Risicobeheersing	72
Paragraaf 2: Kapitaalgoederen	77
Paragraaf 3: Bedrijfsvoering	82
Paragraaf 4: Treasury	85
Paragraaf 5: Verbonden partijen	89
Paragraaf 6: Lokale heffingen	95
Paragraaf 7: Grondbeleid	101
JAARREKENING	108
Grondslagen waardering en resultaatbepaling	109
Balans per 31 december	113
Overzicht baten en lasten	115
Toelichting op de balans	117
Begrotingsrechtmatigheid	129
Overzicht incidentele baten en lasten	131
Overzicht structurele mutaties reserves	135
Wet normering topinkomens	137
BIJLAGEN	138
Overzicht taakvelden	139

Sisa bijlage	140
Controleverklaring	145
Begrippenlijst / afkortingen	146

Aanbiedingsbrief

Geachte raadsleden,

Hierbij bieden wij u conform artikel 197 van de Gemeentewet de jaarstukken (jaarverslag en de jaarrekening) over 2018 aan.

Inleiding

In deze aanbiedingsbrief bij de jaarrekening 2018 wordt de focus gelegd op de financiële aspecten, die in dit boekjaar naar voren komen. De beleidsmatige verantwoording treft u aan op programmaniveau.

Saldo Jaarrekening 2018

De geconsolideerde jaarrekening sluit met een positief saldo van € 821.000. Dit saldo is als volgt opgebouwd:

Onderdeel	Saldo gewijzigde begroting 2018 na voorgenoemen mutaties reserves	Jaarrekening 2018
Algemene dienst	-34.000	-638.000
Woningbedrijf	140.000	318.000
Grondexploitatie	0	1.141.000
Saldo	106.000	821.000

Het Woningbedrijf maakt onderdeel uit van taakveld 8.3 Wonen en bouwen in programma 8.

De Grondexploitatie betreft het taakveld 3.2 Fysieke infrastructuur in programma 3 en het taakveld 8.2 Grondexploitatie in programma 8. De Algemene dienst betreft alle andere taakvelden.

Analyse op hoofdlijnen van het rekeningresultaat

Algemene dienst:

Twee onderwerpen zijn in 2018 van grote invloed geweest op het nadelig resultaat.

Het eerste onderwerp betreft de zorgkosten in programma 6 Sociaal domein (€ 549.000 meer besteed dan begroot). Dit is het nettoresultaat van substantieel lagere uitgaven op de onderdelen Participatiewet en Wmo en aanzienlijk hogere uitgaven voor de jeugdhulp (€ 761.000, taakvelden 6.72 en 6.82). De meerkosten zijn vooral het gevolg van nagekomen facturen (€ 513.000) van zorgaanbieders in 2018 voor zorg die werd verleend in 2016 en 2017 (hiervoor geldt een verjaringstermijn van 5 jaar). Ook de verlaging van het budget sociaal domein met € 100.000 bij de Kadernota 2018 is van invloed geweest op het tekort); deze middelen kunnen hierdoor niet aan jeugdhulp worden besteed. Per saldo resteert nog een bedrag van € 248.000 dat voor hogere zorgkosten in 2018 is gebruikt. Het tekort op het sociaal domein kan in 2018 grotendeels gedekt worden door een onttrekking van € 418.000 uit de reserve Sociaal domein. Hiermee is deze reserve leeg.

Deze zorgelijke financiële tendensen in het sociaal domein doen zich niet alleen voor in Opmeer. Alle Westfriese gemeenten kampen met aanzienlijke tekorten op de budgetten voor jeugdhulp en landelijk geldt dit voor 75% van de gemeenten. Ze kunnen goed worden verklaard. In de toelichting in

Programma 6 (vanaf p. 55) wordt hier dieper ingegaan, en ook op sturings- en beheersingsmogelijkheden van gemeenten.

Het tweede onderwerp betreft de vorming van een voorziening wethouders voor wachtgeld- en pensioenverplichtingen. De vorming van deze voorziening levert een nadeel op van € 519.000. Gemeente Opmeer betaalt voor (gewezen) wethouders in de periode voor het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd premies aan Loyalis waarmee in principe voldoende kapitaal opgebouwd moet worden om vanaf het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd de pensioenuitkeringen uit te betalen. De afgelopen jaren bleek dat de afgesproken inleg door tegenvallende beleggingsresultaten en een lage rente te laag is geweest om voldoende kapitaal voor de jaarlijkse pensioenverplichting op te bouwen. Gekozen is om de afgelopen jaren niet extra bij Loyalis te storten. Ook veel andere gemeenten doen dat niet. Argument daarbij is dat zowel beleggingsrendementen kunnen aantrekken en de rentestand hoger kan worden. Een eventueel risico dat een deelnemer in het kader van een pensioenoverdracht zijn verzekerd kapitaal opvraagt en dat de gemeente dan bij moet storten valt onder de algemene bedrijfsrisico's van de gemeente. Hiervoor is de afgelopen jaren geen specifieke reserve of voorziening gevormd.

Naar nu blijkt is het tekort aan opgebouwd pensioen zodanig groot dat het onwaarschijnlijk is dat dit kapitaal zal aangroeien door hoger beleggingsrendement en rente. In het kader van de BBV verslaggevingsregels (voorzichtigheidsprincipe) dienen we hiervoor alsnog een extra last van in totaal € 519.000 te nemen (cq. een voorziening te moeten vormen).

In de reserve wachtgeld /reïntegratie is een bedrag van € 59.000 euro beschikbaar voor deze verplichting. Bij het voorstel voor bestemming van het jaarrekening resultaat 2018 wordt dit betrokken voor dekking van het resultaat van de algemene dienst.

Onderstaande tabel geeft voor de algemene dienst de grootste verschillen (€ 50.000 en groter) tussen het begrote saldo van € 34.000 negatief en het werkelijke saldo van € 638.000.

Omschrijving	Bedrag	Voordeel/Nadeel
Programma 0		
Storting voorziening wethouders pensioen	-519.000	N
Kosten onderzoek organisatie niet gemaakt	50.000	V
Hogere inhuur uitvoerende functies	-58.000	N
Lagere kosten calamiteitenbudget	73.000	V
Lagere salarislaster overhead	28.000	V
Lagere kosten regisseur integriteit	24.000	V
Ontvangen ziekte-uitkering van UWV; was niet geraamd	40.000	V
Lagere kosten uitbesteding aan deSom	26.000	V
Stelpost prijsinflatie; kosten elders geboekt	92.000	V
Programma 2		
Lagere afschrijving wegen	25.000	V
Programma 4		
Lagere kosten aangepast leerlingenvervoer	35.000	V

Programma 5		
Opbrengst verkoop percelen snippergroen was niet geraamd	50.000	V
Onderbesteding budget Lokaal actief	26.000	V
Programma 6		
Lagere kosten gebundelde uitkering Werksaam	128.000	V
Hoger macrobudget gebundelde uitkering	62.000	V
Hogere uitgaven hulp bij het huishouden	-82.000	N
Inkomsten inburgering vluchtelingen reeds opgenomen in Gemeentefonds	-42.000	N
Lagere kosten collectief vervoer/rolstoelen	29.000	V
Te laag geraamd budget DVO Hoorn	-40.000	N
Budget flexibele doelen sociaal domein niet ingezet	25.000	V
Minder aanvragen subsidie ihkv Innovatieagenda	42.000	V
Hogere kosten jeugdhulp grotendeels veroorzaakt door kosten uit voorgaande jaren (2016, 2017) (maatwerk 18-)	-528.000	N
Hogere kosten jeugdhulp als gevolg van stijgende cliëntaantallen en tarieven (geëscaleerde zorg 18-)	-233.000	N
Lagere kosten begeleiding PGB	30.000	V
Geen aanspraak op budget praktische individuele ondersteuning	25.000	V
Programma 7		
Hogere storting in reserve riolering	-366.000	N
Lagere renovatiekosten riolering en onderzoekskosten rioolinspectie	266.000	V
Hogere vergoeding kwijtschelding afvalstoffenheffing door HVC	31.000	V
Lagere kosten RUD agv positief resultaat over 2017	35.000	V
Programma 8		
Lagere kosten inhuur gerechtelijke en ingewikkelde procedures	34.000	V
Hogere opbrengst leges omgevingsvergunning	61.000	V
Overige afwijking alle programma's < € 50.000	27.000	V
Totaal grootste verschillen ten opzichte van de begroting	-604.000	N

Woningbedrijf

In het Volkshuisvestingsverslag wordt uitgebreid verslag gedaan van het gevoerde beleid. De begroting van het Woningbedrijf 2018 gaf na wijziging een positief saldo van € 140.000. Het saldo van het Woningbedrijf in de jaarrekening van de gemeente resulteert in een positief saldo van € 318.000. De belangrijkste reden voor het verschil van € 178.000 wordt gevormd door hogere huuropbrengsten en vrijval in de debiteurenvoorziening. Ook was er een voordeel op de rentelasten.

De belangrijkste afwijkingen zijn:

Woningbedrijf	Bedrag	Voordeel/Nadeel
Hogere opbrengst huren en vergoedingen	112.000	V
Lagere rentekosten rekening-courant	86.000	V
Lagere lasten servicekosten	31.000	V
Lagere onderhoudskosten	23.000	V
Hogere kosten voor automatisering	-32.000	N
Hogere afschrijvingskosten	-13.000	N
Te laag geraamde kosten accountantscontrole	-10.000	N
Hogere kosten inhuur derden voor adviezen	-10.000	N
Diverse kleine verschillen die onder de toelichtingsgrens liggen	-9.000	N
Totaal	178.000	V

De bedrijfswaardeberekening is in 2018 geactualiseerd en leidt niet tot aanpassingen in de balanswaardering van de activa van het Woningbedrijf. In de jaarrekening 2017 van het Woningbedrijf leidde de actualisatie tot een forse afwaardering van € 5,7 miljoen.

De gedragslijn is om het positieve of negatieve resultaat van het Woningbedrijf te storten in of te onttrekken aan de reserve Woningbedrijf. De reserve Woningbedrijf is ingesteld als risicoreserve voor de exploitatie van sociale huurwoningen.

In de oorspronkelijke begroting is rekening gehouden met een voordelig resultaat van € 1.194.000. Dit saldo zou na bestemming worden toegevoegd aan de algemene reserve Woningbedrijf. In 2018 is door de raad besloten om de volgende (extra) uitgaven ten laste van het Woningbedrijf te brengen:

- € 600.000 in verband met de (verwachte) Vpb-last 2018 (9e begrotingswijziging)
- € 45.000 in verband met de aanschaf van videofoons (9e begrotingswijziging)
- € 250.000 in verband met een hogere bijdrage vanuit het Woningbedrijf aan de Algemene Dienst (9e begrotingswijziging)
- € 84.000 in verband met de kosten van externe inhuur (9e begrotingswijziging)
- € 102.000 ter dekking van diverse hogere kosten van het Woningbedrijf)

In totaal heeft de raad derhalve besloten om een extra bedrag van € 1.081.000 ten laste van het Woningbedrijf te brengen, waardoor per saldo (ten opzichte van het geraamde resultaat van € 1.194.000) een lager resultaat is gerealiseerd en derhalve een lager bedrag aan de algemene reserve Woningbedrijf zal worden toegevoegd.

Grondbedrijf

De begroting van het grondbedrijf 2018 gaf na wijziging en inclusief mutaties reserves een nihil saldo. De jaarrekening geeft een positief saldo van € 1.141.000.

Het positieve resultaat van het grondbedrijf wordt veroorzaakt door gedeeltelijke vrijval voorziening niet gerealiseerde winst Heerenweide van € 1.141.000 per 31-12-2018. Als gevolg van verkopen kan 68% van de voorziening ongerealiseerde winst Heerenweide uit het beschikbare saldo per 1-1-2018 van

€ 1.668.000 vrijvallen.

Sinds 2017 zijn gemeenten verplicht om bij eventuele positieve resultaten op grondexploitatie tussentijds winst te nemen. Over 2018 is een winst behaald van € 831.000. Na verrekening met de deelnemende partijen resteert € 395.000, die vervolgens is gestort in de reserve Bovenwijkse voorzieningen (standaard storting op basis van verkochte vierkante meters) en € 149.000 (betreft winstneming), die is gestort in de reserve Grondbedrijf.

Interbestuurlijk Toezicht

Op grond van de Gemeentewet zijn de gemeenten verplicht systematische informatie over de uitvoering van de taken in medebewind te verstrekken aan de toezichthouders van Provincie en Rijk. Deze verplichting hebben Provinciale Staten van Noord-Holland uitgewerkt in de provinciale Verordening systematische toezichtinformatie Noord-Holland (vastgesteld 16 december 2013). In deze verordening is aangegeven welke toezichtinformatie de gemeenten aan Gedeputeerde Staten moeten verstrekken. Het gaat om de uitvoering van de Archiefwet, het Omgevingsrecht, Ruimtelijke ordening, externe veiligheid, huisvesting van verblijfsgerechtigde asielzoekers en financiën. Gemeenten dienen de gevraagde informatie jaarlijks voor 1 juli aan Gedeputeerde Staten te verstrekken.

Wij hebben de door het Rijk en provincie gevraagde toezichtinformatie verzameld in de nota Interbestuurlijk Toezicht (toezichtinformatie) 2018. Deze nota treft u aan bij de jaarstukken 2018 en zal tegelijkertijd met de behandeling van de jaarrekening van de gemeente worden geagendeerd.

Op het terrein van de financiën hebben Gedeputeerde Staten van Noord Holland, bij brief van 8 mei 2018, aan Uw Raad kenbaar gemaakt dat er voor Gedeputeerde Staten geen aanleiding is om de gemeente onder preventief toezicht te brengen. De door de raad vastgestelde jaarstukken 2018 van de gemeente Opmeer moeten voor 15 juli bij de provincie worden aangeleverd.

Financiële positie

Algemeen

De gemeente kon in 2018 aan de lopende verplichtingen voldoen in het kader van reguliere bedrijfsvoering. De gemeente bleef gedurende het gehele jaar binnen de kasgeldlimiet. Het was niet nodig een vaste lening aan te trekken in 2018.

Reserves en voorzieningen

De verantwoorde toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves kunnen anders dan in de vastgestelde begroting ook gebaseerd zijn op aparte raadsbesluiten; besluiten voortvloeiend uit de Kadernota en/of Najaarsnota, maar ook gebaseerd zijn op de Nota reserves en voorzieningen.

Een eventueel jaarresultaat op de bedrijfsonderdelen Algemene dienst, Woningbedrijf en Grondbedrijf wordt middels een voorstel tot resultaatbestemming eerst aan de raad voorgelegd en daarna in de desbetreffende reserve verwerkt.

Structureel resultaat

In onderstaande tabel staat het structurele resultaat weergegeven. Het opnemen van een dergelijke tabel is met ingang van 2018 verplicht volgens het BBV. Voor de bepaling van dit resultaat wordt het resultaat van het Woningbedrijf buiten beschouwing gelaten.

Op basis van het huidige jaarrekeningresultaat (dus inclusief incidentele baten en lasten) van de algemene dienst en het grondbedrijf worden vervolgens de incidentele baten en lasten uit het huidige jaarrekeningresultaat geëlimineerd. Dit geeft het volgende globale beeld van het structurele resultaat:

Structureel resultaat	Jaarrekening 2018
Algemene dienst resultaat	-638.000
Grondbedrijf resultaat	1.141.000
Totaal resultaat exclusief Woningbedrijf	503.000
Elimineren: incidentele lasten	5.038.000
Elimineren: incidentele baten	5.342.000
Structureel resultaat 2018	199.000

Dit resultaat zegt iets over de structurele financiële ruimte van de gemeente in 2018, maar houdt geen rekening met toekomstige (beleids)ontwikkelingen en kan daarom niet als goede indicator voor de toekomst worden gezien.

Voorstellen bestemming saldo Jaarrekening 2018

Samenvatting voorstellen bestemming rekeningresultaat 2018

1. In te stemmen met het generieke jaarrekeningresultaat van € 821.000;
2. Voor wat betreft het negatieve resultaat van de Algemene dienst 2018 van € 638.000;
 - a) ter dekking van het tekort Sociaal Domein het nog niet bestemde gedeelte van de reserve Sociaal Domein van € 418.000 te laten vrijvallen;
 - b) ter dekking van het instellen van een voorziening Pensioenafspraken de reserve Wachtgelden/re-integratieactiviteiten te laten vrijvallen voor € 59.000;
 - c) het resterende deel van het saldo zijnde € 161.000 te dekken uit de reserve Onvoorziene Uitgaven en/of Investeringsen;
3. Voor wat betreft het positieve resultaat van het Woningbedrijf over 2018 van € 318.000; dit toe te voegen aan de reserve Woningbedrijf;
4. Voor wat betreft het positieve resultaat van het Grondbedrijf over 2018 van € 1.141.000:
 - a) ter invulling van de stelpost 'Ingroeiscenario dekken uit de reserves en voorzieningen' (pagina 7 Kadernota 2018) € 750.000 te storten in de reserve Onvoorziene Uitgaven en/of Investeringsen;
 - b) ter voorkoming van een toekomstige negatieve reserve Onvoorziene Uitgaven en/of Investeringsen (zoals gepresenteerd in meerjarenraming Begroting 2019) € 122.000 extra te storten in deze reserve;
 - c) de resterende € 269.000 te storten in de reserve Grondbedrijf;
5. De egalisatiereserve BCF op te heffen en het saldo van € 3.000 te laten vrijvallen en toe te voegen aan de reserve Onvoorziene Uitgaven en/of Investeringsen;
6. De reserve Stads- en dorpsvernieuwing ISV op te heffen (saldo is nihil per 31-12-2018).

Leeswijzer

Uitgevoerde activiteiten

In het Jaarverslag wordt per programma beschreven wat we van plan waren, wat we hebben gedaan en hoeveel het gekost heeft. Om de resultaten van deze activiteiten te visualiseren, wordt er gewerkt met 3 kleuren, te weten:

Kleur	Status
Groen	Groen houdt in dat de activiteit is afgerond.
Oranje	Oranje betekent dat de activiteit nog niet is afgerond, maar wel in gang gezet.
Rood	Rood betekent dat de activiteit nog opgestart moet worden.

Hierdoor is in één oogopslag per programma te zien wat er gedurende het jaar gerealiseerd is. Op basis van de gegeven informatie in de programma's kunnen we stellen dat, op één uitzonderingen na (zie programma 0 algemene uitkering), we alle voorgenomen activiteiten uitgevoerd of opgestart hebben.

Onder- en overschrijdingen

In de programma's wordt melding gemaakt van de meest relevante onder- en overschrijdingen. In een aantal gevallen worden de onder- of overschrijdingen bepaald door meerdere kleinere verschillen tussen de begrotingscijfers en resultaat, die om praktische redenen niet nader gespecificeerd worden. Daarnaast zijn de paragrafen opgenomen die een dwarsdoorsnede van de Jaarrekening weergeven. In de Jaarrekening is de balans en de staat van baten en lasten en de (financiële) toelichting opgenomen.

Prestatie-indicatoren/ Waarstaatjegemeente.nl (WSJG)

Vanaf de Begroting 2009 zijn prestatie-indicatoren opgenomen. Ze zijn voornamelijk afkomstig uit het twee jaarlijkse onderzoek 'Waarstaatjegemeente'. Deze meet de tevredenheid van de burgers in zes zogenaamde burgerrollen (kiezer, klant, onderdaan, partner, wijkbewoner en belastingbetaler).

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 28 mei 2019;

BESLUIT:

1. De jaarstukken 2018 vast te stellen en in te stemmen met het voordelige generieke jaarrekeningresultaat van € 821.000;
2. Voor wat betreft het negatieve resultaat van de Algemene dienst 2018 van € 638.000;
 - a) ter dekking van het tekort Sociaal Domein het nog niet bestemde gedeelte van de reserve Sociaal Domein van € 418.000 te laten vrijvallen;
 - b) ter dekking van het instellen van een voorziening Pensioenafspraken de reserve Wachtgelden/re-integratieactiviteiten te laten vrijvallen voor € 59.000;
 - c) het resterende deel van het saldo zijnde € 161.000 te dekken uit de reserve Onvoorziene Uitgaven en/of Investeringsen;
3. Voor wat betreft het positieve resultaat van het Woningbedrijf over 2018 van € 318.000; dit toe te voegen aan de reserve Woningbedrijf;
4. Voor wat betreft het positieve resultaat van het Grondbedrijf over 2018 van € 1.141.000:
 - a) ter invulling van de stelpost 'Ingroeiscenario uit reserves en voorzieningen dekken' € 750.000 te storten in de reserve Onvoorziene Uitgaven en/of Investeringsen;
 - b) ter voorkoming van een toekomstige negatieve reserve Onvoorziene Uitgaven en/of Investeringsen € 122.000 extra te storten in deze reserve;
 - c) de resterende € 269.000 te storten in de reserve Grondbedrijf;
5. De egalisatiereserve BCF op te heffen en het saldo van € 3.000 te laten vrijvallen en toe te voegen aan de reserve Onvoorziene Uitgaven en/of Investeringsen;
6. De reserve Stads- en dorpsvernieuwing ISV op te heffen;

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Opmeer van 11 juli 2019

voorzitter
G.J.A.M. Nijpels

griffier
M. Versteeg

JAARVERSLAG

Programmaverantwoording

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Dit programma omvat ondersteuning en advisering van de gemeenteraad, het college van B&W en het MT.

Raadsvisie:

De gemeente Opmeer is een betrouwbare partner die door ondernemers, instellingen en inwoners als klantgericht, klantvriendelijk, verantwoordelijk, transparant en betrokken wordt ervaren.

De ambities in het Raadsprogramma 2014 - 2018 zijn:

- Opmeer is een zelfstandige gemeente in een sterke regio.
- Opmeer werkt intensief samen met de gemeenten in de regio West-Friesland.
- Het gemeentebestuur is professioneel en neemt weloverwogen besluiten met oog voor belangen van inwoners, bedrijven en organisaties.
- Het gemeentebestuur is benaderbaar.
- Het gemeentebestuur spant zich in om burgers en belanghebbenden proactief bij de besluitvorming te betrekken, waarbij nieuwe vormen worden gezocht en gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheden van de digitale informatiemaatschappij.
- Het gemeentebestuur werkt samen met advies- en dorpsraden.
- De ambtelijke organisatie is professioneel, op haar taak berekend en efficiënt ingericht.
- De ambtelijke organisatie werkt voor specialistische taken samen met andere gemeenten.
- Vanuit de markt wordt projectmatig extra ondersteuning ingehuurd als specialisme of extra capaciteit nodig is.
- Indien noodzakelijk of efficiënter, wordt samengewerkt in gemeenschappelijke regelingen en uitvoeringsorganisaties met een eigen bestuur.
- De gemeentelijke organisatie wordt toegerust om de decentralisatietaken in het sociale domein adequaat uit te kunnen voeren.
- De organisatie gaat uit van de door de raad vastgestelde organisatievisie.
- Opmeer participeert actief in regionale bijeenkomsten.

Beleidskaders	<u>Landelijk</u> : Gemeentewet, Algemene wet bestuursrecht, overige wetgeving; <u>Regionaal</u> : diverse gemeenschappelijke regelingen; <u>Lokaal</u> : Raadsprogramma, gemeentelijke Inspraakverordening, Reglement van Orde gemeenteraad, verordeningen op de raadscommissies, de Rekenkamercommissie, de Commissie voor de bezwaarschriften, Nota Integriteit.
Autonome ontwikkelingen/ trends	N.v.t.
Volumegegevens	Gemeenteraad: vijf politieke partijen; College B&W: 3 politieke partijen; Gemiddeld 9 raadsvergaderingen, 28 commissievergaderingen.

Betrokkenheid verbonden partijen

Ondersteuning bestuurlijke en regionale samenwerking West-Friesland

Deze regeling ondersteunt voor de regio Westfriesland de samenwerking tussen de zeven deelnemende gemeenten op het gebied van bestuurlijk en ambtelijk overleg, waaronder het portefeuillehouders overleg Verkeer, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Economie (VVRE) en Maatschappelijke Dienstverlening, Volksgezondheid en Sociale Aangelegenheden (MADIVOSA).

Het Westfries Archief (WFA)

Kerntaken van het WFA zijn:

- het beheren, bewaren en ter beschikking stellen van de historische archieven en collecties van de aangesloten Westfrieze gemeenten;
- het (als toekomstig archiefbeheerder) adviseren en inspecteren van de aangesloten Westfrieze gemeenten op het gebied van (digitaal) duurzaam archiefbeheer;
- een kennis- en informatiecentrum zijn op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis door het opbouwen en beheren van een zo breed mogelijke collectie regionaal-historisch bronnenmateriaal en door deze collectie op een zo actief mogelijke wijze beschikbaar te stellen aan en dienstbaar te maken voor een breed publiek.

DeSom

SSC DeSom is voor zes Westfrieze gemeenten waaronder de gemeente Opmeer en WerkSaam WF de opdrachtnemer voor het beheer en onderhoud van de technische ICT infrastructuur.

NV Houdstermaatschappij Gasbedrijf Kop Noord-Holland (GKNH)

Gemeente Opmeer participeert in GKNH, dat een deelneming heeft in Alliander. Hiervoor ontvangt gemeente Opmeer dividend.

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

De BNG is een gespecialiseerde bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Gemeente Opmeer bezit aandelen BNG. Hiervoor ontvangt gemeente Opmeer dividend.

Hebben we onze voornemens gerealiseerd?

Onderwerp:	Voornemens (activiteiten) en resultaten in 2018	Resultaat:
Burgerparticipatie	Voornemen: bij specifieke onderwerpen worden startnotities opgesteld waarin staat welke vorm van participatie wordt toegepast en in de paragraaf Burgerparticipatie van het daarop gebaseerde plan van aanpak staat welke methoden en instrumenten worden gebruikt. Daarnaast kan Facebook worden ingezet. Resultaat: de gemeenteraad heeft op 13 december besloten een experiment burgerparticipatie te starten met betrekking tot huisvesting van ouderen en jongeren. In alle college- en raadsvoorstellen is burgerparticipatie een standaard onderdeel. Er is een facebook account gemeenteraad Opmeer opgestart en deze is gegroeid tot ruim 800 volgers.	

Dienstverlening	Voornemen: focus leggen op 1. de uitwerking van het (landelijke) programma Digitale Agenda 2020 en 2. de doorontwikkeling van de overige contactpunten van de gemeente zoals 'Werken op afspraak' en 'Telefonisch spreekuur'. Resultaat: we hebben het afgelopen jaar geïnvesteerd in een verbetering van onze dienstverlening. We zijn nu dagelijks telefonisch bereikbaar van 9.00 – 17.00 uur en op vrijdag tot 12.00 uur. Ook de openingstijden van het gemeentehuis hebben we verruimd. We hebben onze telefoonlijnen uitgebreid, waardoor we de bereikbaarheid verbeterd hebben. Daarnaast hebben we geïnvesteerd in een kennisstelsel, waardoor de medewerker aan de telefoon inkomende vragen vaker en beter kan beantwoorden. Met alle vakafdelingen hebben we afspraken gemaakt over de (telefonische) bereikbaarheid en ook over wat we doen als een collega niet bereikbaar is. We monitoren de gemaakte afspraken.	
Organisatie-ontwikkeling	Voornemen: aan de hand van een zogenaamd ontwikkelprogramma medewerkers verder toerusten om de vier benoemde opgaven ter hand te kunnen nemen. Resultaat: in 2018 zijn diverse projecten ter hand genomen. De meest opvallende projecten zijn anders werken, dienstverlening en integriteit. Projecten waarbij via workshops en concrete maatregelen medewerkers worden betrokken en zich ontwikkelen zoals is benoemd in onze organisatievisie "werken aan en in allianties".	
Treasury	Voornemen: met Treasury willen we bereiken dat op een adequate wijze tegen verantwoorde risico's onze liquide middelen worden ingezet. Resultaat: de gemeente heeft overvloedige kasmiddelen. Deze mogen tot maximaal € 250.000 zelf worden aangehouden. Het meerdere dient verplicht bij 's Rijks Schatkist te worden ondergebracht. Hieraan zit geen risico. Er wordt echter ook geen rentevergoeding ontvangen. In de raadsvergadering van december 2018 is het nieuwe Treasurystatuut vastgesteld.	
Woonlasten en belastingdruk	Voornemen: hiervoor wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen. Resultaat: hiervoor wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen.	
Algemene uitkering gemeentefonds	Voornemen: aanpassingen in de algemene uitkering tijdig aanpassen in de budgetten van de gemeente Opmeer. Resultaat: de Meicirculaire en September-circulaire zijn via Kadernota en Najaarsnota verwerkt in de budgetten. De gevolgen van de Decemercirculaire zijn bij de toelichting op de jaarrekening verantwoord.	
Vennootschaps-belasting	Voornemen: op basis van uitgevoerde verkenningen en voorlopige aanslagen verwachten we € 630.000 aan vennootschapsbelasting te moeten betalen voor het gemeentelijk Woningbedrijf en € 200.000 voor het Grondbedrijf. Resultaat: eind 2018 is de definitieve aangifte 2016 ingediend. Hierop is een correctie op de voorlopige aanslag 2016 ontvangen. Voor de jaren na 2016 zijn er nog geen nadere gegevens. Voorts is verzocht om overleg met de belastingdienst inzake een Vaststellingsovereenkomst voor de grondexploitatie.	

<i>Naam indicator:</i>	<i>Eenheid:</i>	<i>Waarde begroting 2018:</i>	<i>Waarde resultaat 2018:</i>	<i>Bron:</i>
Formatie	Fte per 1.000 inwoners:	7,34	7,24	Eigen gegevens
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners:	7,20	6,82	Eigen gegevens
Apparaatskosten	Kosten per inwoner:	738,28	706,82	Eigen begroting
Externe inhuur	Kosten als % van de totale loonsom + kosten totale inhuur derden:	22	26	Eigen begroting
Overhead	% van de totale lasten:	15	16	Eigen begroting

Hoeveel heeft het gekost?

Hieronder worden eerst de totale baten, lasten en mutaties in de reserves weergegeven die ingezet zijn om de doelen van dit programma te bereiken. Daaronder wordt dezelfde financiële informatie weergegeven per taakveld met toelichting op de verschillen groter dan € 10.000 per taakveld in de lasten, baten of reservemutaties.

TOTAAL PROGRAMMA 0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Vershil
Lasten	6.074.202	6.939.808	7.414.678	-474.870
Baten	16.482.255	15.929.129	16.335.227	406.098
Saldo resultaat voor bestemming	-10.408.053	-8.989.321	-8.920.549	-68.772
Reserve dotaties	0	479.421	613.892	-134.471
Reserve onttrekkingen	593.555	1.474.355	1.348.594	-125.761
Saldo resultaat na bestemming	-11.001.608	-9.984.255	-9.655.251	-329.004

Taakveld 0.1 Bestuursorganen	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Vershil
Lasten	726.697	745.748	1.544.564	-798.816
Baten	36.456	0	216.283	216.283
Saldo	690.241	745.748	1.328.281	-582.534

Toelichting realisatie 2018 - begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
De raadsvergoedingen waren in 2018 hoger dan geraamd. Dit is een gevolg van de verhoging van de raadsvergoeding in gemeenten tot 24.000 inwoners. Een besluit dat door het Ministerie van Binnenlandse Zaken in november 2018 werd genomen. De vergoeding werd met terugwerkende kracht tot 29 maart verhoogd. Hierdoor is sprake van aanzienlijk hogere kosten.	-63.000	N

Storting in voorziening wethouderspensioen en wachtgeld. Zie ook de toelichting in de aanbestedingsbrief. Door o.m. tegenvallende beleggingsresultaten en de lage rentestand is de afgelopen jaren bij de verzekeringsmaatschappij onvoldoende vermogen opgebouwd voor toekomstige verplichtingen. In de begroting zijn geen middelen gereserveerd voor deze (jaarlijkse) verplichting. Vanuit de verslaggevingsregels (voorzichtigheidsprincipe) van het BBV moet in de jaarrekening 2018 een last cq. voorziening voor deze financiële verplichting worden gevormd. De netto extra last bedraagt € 519.000. Tevens is er in de voorziening € 216.000 gestort in verband met een ontvangen afkoopsom (betreft een bate) voor een pensioen voorziening van een vm. wethouder.	-519.000	N
Lagere kosten coördinatie burgerinitiatief. Oorspronkelijk was er € 20.000 geraamd voor een online tool op internet voor burgerparticipatie. Uiteindelijk is besloten om een Facebookpagina voor de gemeenteraad te starten. Echter omdat er geen burgerinitiatieven zijn ontwikkeld is in november 2018 besloten om deze Facebook pagina te integreren met de Facebook pagina van de gemeente Opmeer.	20.000	V
Hogere kosten werkbudget rekenkamercommissie. In 2018 zijn extra onderzoekskosten gemaakt voor een integriteitsonderzoek door de rekenkamercommissie op verzoek van de gemeente Opmeer.	-27.000	N
Diverse kleine verschillen die onder de toelichtingsgrens liggen	6.000	V
Totaal	-583.000	N

Taakveld 0.2 Publiekszaken	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Vershil
Lasten	372.685	421.105	429.116	-8.011
Baten	175.176	195.533	214.113	18.580
Saldo	197.509	225.572	215.003	10.569

Toelichting realisatie 2018 - begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Voor de coördinatie van de verkiezingen in maart 2018 is extern ingehuurd. De kosten hiervoor zijn hoger dan aanvankelijk rekening mee was gehouden.	-7.000	N
Van de bezorgservice documenten is in 2018 minder gebruik gemaakt dan was voorzien.	8.000	V
Het aantal rijbewijzen dat vernieuwd moet worden is vanaf oktober 2016 hoger zijn dan in de jaren er voor. Dit komt door de zogenaamde 'rijbewijscyclus'. Omdat vanaf 1 oktober 1986 de geldigheid van het rijbewijs van 5 jaar naar 10 jaar is gegaan, krijg je steeds te maken met twee verschillende periodes van 5 jaar. In de eerste periode van 5 jaar worden er minder rijbewijzen afgegeven en in de tweede periode van 5 jaar worden er veel meer rijbewijzen afgegeven. Deze tweede periode is vanaf 1 oktober 2016 ingegaan. De eerste periode gaat in vanaf 1 oktober 2021.	11.000	V
Diverse kleine verschillen die onder de toelichtingsgrens liggen.	-1.000	N
Totaal	11.000	V

Taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Verschil
Lasten	34.275	34.275	34.275	0
Baten	0	0	0	0
Saldo	34.275	34.275	34.275	0

Taakveld 0.4 Overhead	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Verschil
Lasten	4.674.346	5.379.819	5.284.991	94.828
Baten	715.718	116.533	201.668	85.135
Saldo	3.958.628	5.263.286	5.083.323	179.963

Toelichting realisatie 2018 - begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
LASTEN		
Lagere kosten regisseur integriteit.	24.000	V
De kosten voor onderzoek organisatie zijn in 2018 niet gemaakt aangezien de werkzaamheden hiervoor in 2019 gaan plaatsvinden	50.000	V
De algemene bureaunkosten en frankeerkosten zijn lager dan geraamd. De oorzaak hiervan is dat er steeds meer gedigitaliseerd wordt.	14.000	V
Lagere kosten voor uitbesteding specifieke werkzaamheden aan DeSom; voorzien was dat er tweemaal een installatie van SPL-sets, Oracle-update en najaarsinstallatie door een software leverancier noodzakelijk was. Door een wijziging van de leverancier in zijn update-beleid was een eenmalige installatie voldoende. Tevens zijn de kosten lager voor beveiliging geautomatiseerde gegevens; de kosten voor in te zetten capaciteit betreffende implementatie, inrichten en inhuren van expertise rondom privacy, AVG en beveiliging zijn lager dan verwacht.	26.000	V
De bijdrage aan de GR DeSom is lager als gevolg van een bijstelling voor 2018.	17.000	V
De werkkostenregeling (WKR) is nadelig uitgevallen wegens een naheffing en eindheffing over 2017 en 2018.	-33.000	N
De salarislasten voor overhead zijn lager dan geraamd. Dit heeft grotendeels te maken met vacatures die nog niet ingevuld zijn.	28.000	V
Een verschil in loonheffing over 2017 is verrekend in 2018	-29.000	N
De kosten voor externe inhuur voor uitvoerende functies zijn hoger i.v.m. moeizame invulling van vacatures	-58.000	N
De kosten calamiteitenbudget zijn lager uitgevallen in 2018 als gevolg van het feit dat er minder vervanging wegens ziekte noodzakelijk was	73.000	V
De kosten voor doorontwikkeling dienstverlening zijn hoger dan geraamd als gevolg van te veel overgeheveld budget naar 2019	-14.000	N
BATEN		
Van het UWV is een ziekteuitkering ontvangen voor een personeelslid die vervangen wordt wegens ziekte. Hier was aanvankelijk geen rekening mee gehouden.	40.000	V
Inkomsten m.b.t. levensloopregeling van een voormalig personeelslid. Hier tegenover staan salarislasten die niet geraamd zijn. Derhalve budgettair neutraal.	25.000	V

Bijdrage van het Woningbedrijf voor salarislsten van afdeling Realisatie en Beheer	19.000	V
Diverse verschillen die onder de toelichtingsgrens liggen	-2.000	N
Totaal	180.000	V

Taakveld 0.5 Treasury	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Verschil
Lasten	25.794	25.794	12.369	13.425
Baten	515.846	419.296	434.871	15.575
Saldo	-490.052	-393.502	-422.502	29.000

Toelichting realisatie 2018 - begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
De rente van de geldlening GREX is op de grondexploitatie verantwoord.	11.000	V
Door tussentijdse winstneming is een hoger bedrag voor rente Heerenweide ontvangen	8.000	V
Diverse kleine verschillen die onder de toelichtingsgrens liggen	10.000	V
Totaal	29.000	V

Taakveld 0.61 Ozb_woningen	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Verschil
Lasten	84.266	84.266	82.795	1.471
Baten	1.193.545	1.207.244	1.207.249	5
Saldo	-1.109.279	-1.122.978	-1.124.454	1.476

Taakveld 0.62 OZB-niet Woningen	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Verschil
Lasten	16.106	16.106	16.106	0
Baten	546.239	546.239	546.525	286
Saldo	-530.133	-530.133	-530.419	286

Taakveld 0.64 ov.belastingen	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Verschil
Lasten	127.617	127.617	124.367	3.250
Baten	35.165	35.165	35.654	489
Saldo	92.452	92.452	88.713	3.739

Toelichting realisatie 2018 - begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Diverse kleine verschillen die onder de toelichtingsgrens liggen	4.000	V
Totaal	4.000	V

Taakveld 0.7 Gemeentefonds	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Verschil
Lasten	17.511	33.312	33.580	-268
Baten	13.136.783	13.341.792	13.427.898	86.106
Saldo	-13.119.272	-13.308.480	-13.394.318	85.838

Toelichting realisatie 2018 - begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Nagekomen ontvangsten Gemeentefonds 2017	18.000	V
Ontvangsten 2018 hoger naar aanleiding van december-circulaire	68.000	V
Totaal	86.000	V

Taakveld 0.8 overige baten/lasten	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Verschil
Lasten	-5.095	-128.234	-206.323	78.089
Baten	127.327	67.327	50.967	-16.360
Saldo	-132.422	-195.561	-257.290	61.729

Toelichting realisatie 2018 - begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Bij de stelpost nieuw beleid is sprake van onderuitputting; van de oorspronkelijke raming van € 25.000 is € 5.000 ingezet	20.000	V
Stelpost voor prijsinflatie; de hogere kosten zijn geboekt ten laste van de betreffende budgetten waardoor elders mogelijk overschrijdingen plaatsvinden	92.000	V
Er heeft een niet geraamde storting plaatsgevonden naar de voorziening dubieuze debiteuren	-38.000	N
Stelpost verlaging ambitieniveau; de voordelen (onderuitputting) zijn gerealiseerd op de betreffende budgetten	-30.000	N
Diverse kleine verschillen die onder de toelichtingsgrens liggen	18.000	V
Totaal	62.000	V

Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Vershil
Lasten	0	200.000	58.838	141.162
Baten	0	0	0	0
Saldo	0	200.000	58.838	141.162

Toelichting realisatie 2018 - begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Naar aanleiding van de aangifte VPB 2016 heeft er een verlaging van de oorspronkelijke aanslag plaats gevonden voor het onderdeel grondbedrijf. Dit wordt toegevoegd aan de reserve Grondbedrijf	142.000	V
Diverse kleine verschillen die onder de toelichtingsgrens liggen	-1.000	N
Totaal	141.000	V

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Reserves programma 0: TOEVOEGINGEN Extra toevoeging aan de reserve Grondbedrijf voor de verlaagde voorlopige aanslag VPB 2018 (€ 134.000 nadeel) ONTTREKKINGEN Onttrekking aan de reserve OUI is lager wegens de lagere aanwending van de stelpost Nieuw beleid (€ 20.000 nadeel) Onttrekking aan de reserve OUI is lager wegens lagere kosten van het calamiteitenbudget (€ 75.000 nadeel) Onttrekking aan de reserve Grondbedrijf is lager wegens de lagere aanslag voor VPB 2018 (€ 7.000 nadeel) De Onttrekking aan de reserve OUI is lager wegens lagere kosten voor de regisseur integriteit (€ 24.000 nadeel)	-260.000	N

Programma 1: Openbare orde en veiligheid

Dit programma omvat openbare orde en veiligheid en de taken van de brandweer met betrekking tot het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen.

Raadsvisie:

De inwoners van Opmeer voelen zich veilig. In huis, in hun nabije omgeving en in heel de gemeente. Inwoners, instellingen en ondernemers ervaren Opmeer als een prettige en veilige omgeving waar iedereen welkom is. Aandacht voor preventie en handhaving zijn belangrijke pijlers.

De ambities in het Raadsprogramma 2014 - 2018 zijn:

- Regels worden nageleefd en gehandhaafd.
- Alcohol- en drugsmisbruik worden bestreden.
- Er zijn goed functionerende handhavings- en hulporganisaties.
- Hulpverlening bij rampen is adequaat geregeld.

Beleidskaders	Integraal Veiligheidsplan Opmeer 2016-2019
Autonome ontwikkelingen/ trends	• Grotere rol bestuurlijke handhaving; • Kleinere rol voor de politie op onderdelen van openbare orde en toezicht openbare ruimte.
Volumegegevens	• Jaarlijks ca. 80 evenementen; • Jaarlijks ca. 40-50 controles op de naleving Drank & Horecawet.

Betrokkenheid verbonden partijen

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

De gemeenschappelijke regeling behartigt de belangen die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan ten behoeve van de veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied.

Hebben we onze voornemens gerealiseerd?

Onderwerp:	Voornemens (activiteiten) en resultaten in 2018:	Resultaat:
Veiligheidsregio Noord-Holland-Noord (VRNHN)	Voornemen: wij zien erop toe dat de VRNHN zich optimaal inzet om de voorgenomen doelstellingen te realiseren. De prestatienormen voor de ambulancezorg worden gehaald door inspanning op het gebied van goede spreiding en roosterplanning van de ambulances, snelle inzet, snelle uitruk. De Regionale Ambulance	

	Voorziening (RAV) streeft naar continue innovatie, goede samenwerking met (keten)partners en centraal stellen van de patiënt in het proces om de normen te behalen. Resultaat: In Opmeer is 92% van de ambulanceritten binnen de normtijd ter plekke (cijfers 2017).	
Veiligheidsregio Noord-Holland-Noord (VRNHN)	Voornemen: de brandweer richt zich meer op het voorkomen van hogere en bijzondere risico's. Gestreefd wordt naar verbetering van de dekkinggraad. Resultaat: In Opmeer is er 7x inzet geweest van de brandweer waarbij 43% binnen de normtijd ter plekke was (cijfers 2017). Vanaf 2016 is er sprake van een dalend percentage.	
Veiligheidsregio Noord-Holland-Noord (VRNHN)	Voornemen: de fysieke verhuizing naar en samenvoeging tot de nieuwe meldkamer Noord-Holland in 2018 wordt voorbereid. Resultaat: de voorbereiding heeft plaatsgevonden, waarbij de verhuizing naar de nieuwe meldkamer in Q1 van 2019 in gang wordt gezet.	
Veiligheidsregio Noord-Holland-Noord (VRNHN)	Voornemen: de gevolgen van de nieuwe Omgevingswet voor de operationele samenwerking tussen gemeenten en het Programma risico- en crisisbeheersing worden in beeld gebracht. De mogelijke samenwerking tussen GGD Hollands Noorden en de VRNHN wordt op het gebied van beider bedrijfsvoeringen onderzocht. Tenslotte zien wij er op toe dat de VRNHN inzicht geeft op welke wijze de openstaande bezuinigingsopdracht in 2018 structureel wordt ingevuld en wat voor (negatieve) effecten dit heeft op de ambities in het meerjarenbeleid. De gezondheidskundige advisering (GHOR/GGD) voor ruimtelijke ordening krijg mede in het teken van de nieuwe Omgevingswet meer aandacht en prioriteit. Resultaat: De huidige systematiek, waarbij basistaken en plustaken apart in rekening wordt gebracht bij gemeenten, geeft veel administratieve rompslomp. Door de komst van Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging veranderen de taken. Dit maakt een nieuw model voor het taakveld risicobeheersing noodzakelijk. Dit wordt binnen 2 jaar opgesteld. Bedoeling is dat de kosten van risicobeheersing weer binnen de gemeenschappelijke regeling komen. Dit leidt tot een andere verdeling van kosten. Op de meerjarenbegroting wordt een bezuinigingstaakstelling opgenomen van € 72.000.	
Integraal veiligheidsbeleid	Voornemen: er wordt met name ingezet op het terugdringen en voorkomen van: - High Impact Crimes door een adequate handhaving en politiecontroles; - huiselijk geweld en kindermishandeling; - diefstal/woninginbraak; - alcohol en drugsgebruik door uitvoering van het preventie- en handavingsplan Drank- en Horecawet Opmeer in combinatie met de Kadernota In Control of Alcohol en Drugs. Resultaat: Samenwerking tussen politie, BOA en OOV is sterk geïntensiveerd waarbij toegewerkt is naar een vorm van toezichtmodel. Daarnaast is er een integraal overleg Overlast Sociaal Domein opgestart waarin de OGGZ-problematiek wordt besproken op casusniveau. Er is sterk ingezet op het terugdringen van burenoverlast. Dit loopt ook in 2019 door.	

	Ten aanzien van terrorisme, extremisme en radicalisme is het convenant CTER opgesteld en ondertekend door de raden. Ten aanzien van het preventie- en handavingsplan Drank- en Horecawet Opmeer wordt verwezen naar het onderstaande punt, Toezicht Drank- en Horecawet.	
Toezicht Drank- & horecawet	Voornemen: jaarlijks worden de horeca inrichtingen (w.o. de para-commerciële) gecontroleerd. In geval van overtredingen wordt gehandhaafd. Het project 'Actualisering vergunningenbestand' wordt afgerond, zodat alle inrichtingen in 2017 en 2018 beschikken over een juiste vergunning. Een aanpassing van het 'Preventie- en handavingsplan Drank- en Horecawet Opmeer' en een hernieuwde 'Kadernota In Control of Alcohol en Drugs' worden ter vaststelling aan de gemeenteraad voorgelegd. Resultaat: het project actualiseren vergunningenbestand is afgerond. De aanpassingen aan het Preventie- en handavingsplan Drank- en Horecawet Opmeer is in 2018 niet aangepast. In 2019 wordt het beleid eerst geactualiseerd waarna het handavings- en preventieplan daarop wordt aangepast. Er wordt nog gewerkt met de kadernota In Control of Alcohol en Drugs 2016-2020.	

<i>Naam indicator:</i>	<i>Eenheid:</i>	<i>Waarde begroting 2018</i>	<i>Waarde jaarrekening 2018:</i>	<i>Gemiddelde waarde gemeenten <25.000 inw.</i>	<i>Bron:</i>
Verwijzingen HALT	Aantal per 1.000	11,4	5,3	10,8	Jaarverslag Bureau Halt (2018)
Harde kern jongeren	Aantal per 10.000 inwoners	1,1	nb	0,4	KLPD (2014)
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	0,4	0,4	0,8	CBS (2017)
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	4,0	2	5	CBS (2017)
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	2,2	2	2,4	CBS (2017)
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	3,5	3	6	CBS (2017)

Hoeveel heeft het gekost?

Hieronder worden eerst de totale baten, lasten en mutaties in de reserves weergegeven die ingezet zijn om de doelen van dit programma te bereiken. Daaronder wordt dezelfde financiële informatie weergegeven per taakveld met toelichting op de verschillen groter dan € 10.000 per taakveld in de lasten, baten of reservemutaties:

TOTAAL PROGRAMMA 1 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Vershil
Lasten	886.671	921.727	897.711	24.016
Baten	12.457	0	5.183	5.183
Saldo resultaat voor bestemming	874.214	921.727	892.528	29.199
Reserve dotaties	0	0	0	0
Reserve onttrekkingen	18.250	22.568	22.568	0
Saldo resultaat na bestemming	855.964	899.159	869.960	29.199

Taakveld 1.1 Crisisbeheer en brandweer	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Vershil
Lasten	694.244	729.300	702.415	26.885
Baten	12.457	0	4.333	4.333
Saldo	681.787	729.300	698.082	31.218

Toelichting realisatie 2018 - begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
De bijdrage aan de veiligheidsregio is te hoog opgenomen in de begroting	11.000	V
Uitvoeringsprogramma veiligheidsregio loopt achter	10.000	V
Diverse kleine verschillen die onder de toelichtingsgrens liggen	10.000	V
Totaal	31.000	V

Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Vershil
Lasten	192.427	192.427	195.296	-2.869
Baten	0	0	850	850
Saldo	192.427	192.427	194.446	-2.019

Programma 2: Wegen en water

Dit programma omvat de taken op het gebied van verkeer te land (inclusief voetgangers) en bijbehorende infrastructuur.

	Raadsvisie: De gemeente Opmeer kenmerkt zich door veel groen en een goed verzorgde openbare ruimte. De gemeente zorgt samen met de inwoners voor een goed onderhouden openbare ruimte. De infrastructuur is passend en goed onderhouden.
---	---

De ambities in het Raadsprogramma 2014 - 2018 en het coalitieakkoord 2018-2022 zijn:

- Aantrekkelijke en functionele inrichting van de openbare ruimte in de dorpscentra Hoogwoud en Opmeer/Spanbroek, waarmee de dorpscentra aantrekkelijk worden.
- Stimuleren van bewonersparticipatie bij de inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte.
- Goede openbaar vervoerverbindingen die de kernen van Opmeer ontsluiten met de stations in Obdam en Hoorn.
- Een wegeninfrastructuur die zorgdraagt voor een goede bereikbaarheid, doorstroming en een veilig gebruik.
- De openbare ruimte is vrij toegankelijk en bruikbaar.
- De openbare omgeving is schoon, verzorgd, bruikbaar en veilig.

Beleidskaders	• Gemeentelijke Verkeer- en vervoersplan Opmeer (GVVP); • Beheerplannen wegen, openbare verlichting, kunstwerken; • Waterplan Opmeer.
Autonome ontwikkelingen/trends	• Volume-uitbreidingen door nieuwe gebiedsontwikkelingen; • Omgevingswet.
Volumegegevens	• Beheer door Opmeer van 48 km wegen en 61.200 m2 wateroppervlak.

Betrokkenheid verbonden partijen

Ondersteuning bestuurlijke en regionale samenwerking Westfriesland

Deze regeling ondersteunt voor de regio Westfriesland de samenwerking tussen de zeven deelnemende gemeenten op het gebied van bestuurlijk en ambtelijk overleg, waaronder het portefeuillehouders overleg Verkeer, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Economie (VVRE) en Maatschappelijke Dienstverlening, Volksgezondheid en Sociale Aangelegenheden (MADIVOSA).

Hebben we onze voornemens gerealiseerd?

Onderwerp:	Voornemens (activiteiten) en resultaten in 2018:	Resultaat:
Beheer en onderhoud	Voornemen: de onderhoudsprogramma's voor de infrastructuur worden uitgevoerd na voorafgaande inspecties. Resultaat: De Schoolstraat en Zuiderzeestraat in Aartswoud zijn geasfalteerd. Aan de Middelweg is onderhoud uitgevoerd aan de bestrating in verband met spoorvorming.	
Wegen	Voornemen: de inrichting van het openbaar gebied in het centrumplan Hoogwoud zal aansluitend aan de bouwactiviteiten in 2018 worden uitgevoerd. Resultaat: een groot deel van de herinrichting van het centrumplan Hoogwoud is uitgevoerd. Een deel van het centrumplan wordt in 2019 uitgevoerd, omdat de bouwactiviteiten nog niet zijn afgerond. Aan de Herenweg (tussen Oeverwal en Burg. Breebaartstraat) is groot onderhoud uitgevoerd. De Ooster Boekelweg is door het Hoogheemraadschap geasfalteerd en wordt overgedragen aan de gemeente. Dit betreft het gedeelte binnen de bebouwde komt ter hoogte van De Boet.	
Verkeer	Voornemen: de provincie Noord-Holland onderzoekt de mogelijkheden tot verbetering van de N241 deel tussen het Verlaat en de A7 inclusief de aanpak van de kruisingen Pade en Middelweg-Breestraat Resultaat: Bij de kruising N241-Langereis is de "ovonde" opgeleverd en in gebruik genomen. De provincie heeft met een provinciaal inpassingsplan de verbetering van de N241 in voorbereiding genomen. In dit kader heeft de gemeente het verzoek van de provincie gekregen of zijn een ongelijkvloerse kruising wenst aan te leggen. Vervolgens is een onderzoek gestart naar de haalbaarheid van een tunnel. De raad heeft in december besloten om voorbereiding van aanleg van een tunnel stop te zetten, in afwachting van de veiligheidseffecten van de herinrichting van de N241 voor fietsers en voetgangers. Voor de verbetering van het kruispunt N239-Zuiderzeestraat is door de provincie eveneens een plan in voorbereiding genomen. Dit plan is gepresenteerd in de commissie Ruimte op 4 september 2018.	
Wegen	Voornemen: het nieuwe woongebied Heerenweide wordt na afronding van de woningbouwplannen gefaseerd woonrijp gemaakt Resultaat: Na oplevering van de woningen zijn trottoirs aangelegd in fase 1 en ook in fase 2.	
Water	Voornemen: de bij de gemeente in beheer zijnde waterpartijen worden conform het vastgestelde waterplan onderhouden Resultaat: De voorbereiding en benodigde onderzoeken zijn uitgevoerd voor het baggerwerk in 2018 en 2019. De uitvoering is in 2019.	

<i>Naam indicator:</i>	<i>Eenheid:</i>	<i>Waarde begroting 2018:</i>	<i>Waarde jaarrekening 2018:</i>	<i>Gemiddelde waarde gemeenten <25.000 inw.</i>	<i>Bron:</i>
Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig	Percentage van het aantal ziekenhuisopnamen als gevolg van ongevallen en geweldplegingen	6	0	7	VeiligheidNL (2015)
Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser	Percentage van het aantal ziekhuisopnamen als gevolg van ongevallen en geweldplegingen	6	4	9	VeiligheidNL (2015)

Hoeveel heeft het gekost?

Hieronder worden eerst de totale baten, lasten en mutaties in de reserves weergegeven die ingezet zijn om de doelen van dit programma te bereiken. Daaronder wordt dezelfde financiële informatie weergegeven per taakveld met toelichting op de verschillen groter dan € 10.000 per taakveld in de lasten, baten of reservemutaties:

TOTAAL PROGRAMMA 2 WEGEN EN WATER	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Verschil
Lasten	1.248.075	1.383.327	1.310.671	72.656
Baten	40.877	29.300	45.223	15.923
Saldo resultaat voor bestemming	1.207.198	1.354.027	1.265.448	88.579
Reserve dotaties	130.545	41.624	52.315	-10.691
Reserve onttrekkingen	172.320	413.655	362.235	-51.420
Saldo resultaat na bestemming	1.165.423	981.996	955.528	26.468

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Verschil
Lasten	1.161.967	1.291.719	1.229.337	62.382
Baten	38.377	26.800	42.688	15.888
Saldo	1.123.590	1.264.919	1.186.649	78.270

Toelichting realisatie 2018 - begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Lagere afschrijvingslasten	25.000	V
Er is meer gestrooid dan een in een gemiddelde winter. Daardoor is extra zout gekocht en zijn de kosten van strooien door derden (HHNK) hoger.	-15.000	N

De vervanging van de fietsbrug bij het Overstek-Kerkepad is aanbesteed in 2018. In verband met een volle orderportefeuille kon de aannemer de brug pas begin 2019 vervangen.	41.000	V
Diverse kleine verschillen die onder de toelichtingsgrens liggen.	27.000	V
Totaal	78.000	V

Taakveld 2.4 Economie havens en waterwegen	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Vershil
Lasten	86.108	91.608	81.334	10.274
Baten	2.500	2.500	2.535	35
Saldo	83.608	89.108	78.799	10.309

Toelichting realisatie 2018 - begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Baggerwerkzaamheden zijn in 2018 voorbereid, samen met het geplande onderhoud 2019. Uitvoering van gepland onderhoud 2018 en 2019 vindt plaats in 2019. Budget is voldoende, omdat de baggerhoeveelheden lager zijn dan geraamd.	17.000	V
Diverse kleine verschillen die onder de toelichtingsgrens liggen.	-7.000	N
Totaal	10.000	V

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Reserves programma 2: TOEVOEGINGEN Hogere storting in de reserve baggerwerken wegens lagere kosten voor baggeren (€ 11.000 nadeel) ONTTREKKINGEN Lagere onttrekking aan reserve wegen wegens lagere onderhoudskosten wegen (nadeel € 6.000) Onttrekking aan reserve bruggen is vervallen wegens niet verrichte werkzaamheden aan brug Overstek. Wordt doorgeschoven naar 2019 (nadeel € 45.000)	-62.000	N

Programma 3: Economie

Dit programma omvat het bevorderen van een evenwichtige economische structuur, het versterken van de economische bedrijvigheid, de samenwerking daarbij met het bedrijfsleven en de regionale en bovenregionale samenwerkingsverbanden en het uitvoeren van economische programma's.

	Raadsvisie: De gemeente Opmeer heeft een actieve rol in het realiseren van een prettig woon, en werkklimaat in een groene, duurzame omgeving. De gemeente draagt zorg voor een aantrekkelijk vestigings- en ondernemingsklimaat.
---	---

De ambities in het Raadsprogramma 2014-2018 zijn:

- Ontwikkeling van bedrijvigheid en woningbouw.
- Inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen als gevolg van de invoering van de participatiemaatschappij en decentralisaties in het sociaal domein.
- De ruimtelijke en economische ontwikkelingen worden vanuit een actuele structuurvisie gestuurd (na komst omgevingswet: Omgevingsvisie).
- Stimuleren van regionale samenwerking ter bevordering van toerisme, werk en wonen.

Beleidskaders	• Structuurvisie gemeente Opmeer (gemeenteraad 19 september 2012); • Regionaal Economische Agenda Westfriesland (raad 4 juni 2015); • Regionale Detailhandelsvisie Westfriesland (raad 17 maart 2016).
Autonome ontwikkelingen/trends	• Ontwikkeling naar hoogconjunctuur; • Meer internetaankopen; • Terugdringen overaanbod aan winkelvoorzieningen en aanbod van bedrijventerreinen.
Volumegegevens	• 3 bedrijfsterreinen (De Veken, Westerboekeweg, Wijzend); • 2 dorpscentra; • 1 weekmarkt en 2 jaarmarkten.

Betrokkenheid verbonden partijen

Ondersteuning bestuurlijke en regionale samenwerking West-Friesland

Deze regeling ondersteunt voor de regio Westfriesland de samenwerking tussen de zeven deelnemende gemeenten op het gebied van bestuurlijk en ambtelijk overleg, waaronder het portefeuillehouders overleg Verkeer, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Economie (VVRE) en Maatschappelijke Dienstverlening, Volksgezondheid en Sociale Aangelegenheden (MADIVOSA).

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland-Noord (NHN)

Het Ontwikkelbedrijf NHN is een uitvoeringsorganisatie van gemeenten in Noord-Holland Noord en de provincie Noord-Holland. Het heeft drie 'kernactiviteiten': het Ondernemersloket, regiomarketing en de verbetering van het vestigingsklimaat.

Ontwikkelingsmaatschappij De Veken 3 CV en Ontwikkelingsmaatschappij De Veken 4 CV

In deze commanditaire vennootschappen werkt de gemeente Opmeer samen met Scholtens Projecten BV te Wognum bij de ontwikkeling van de bedrijventerreinen De Veken 3 en De Veken 4.

Hebben we onze voornemens gerealiseerd?

Onderwerp:	Voornemens (activiteiten) en resultaten in 2018:	Resultaat:
Markten	Voornemen: er wordt minimaal één collectieve promotionele activiteit ondernomen om de publieke belangstelling en de bekendheid van de markt te behouden. Naast de weekmarkt zijn er twee jaarmarkten, waarvan er een door de gemeente wordt georganiseerd. Resultaat: Er is één collectieve promotionele activiteit ondernomen om de publieke belangstelling en de bekendheid van de lappenmarkt te behouden	
Centrum Hoogwoud	Voornemen: herinrichting openbaar gebied locatie Tuk Resultaat: de herinrichting van het openbaar gebied locatie Tuk is nog niet afgerond door de vertraging bouw (winkel)panden.	
Bedrijventerreinen	Voornemen: ontwikkelingen bedrijventerrein De Veken fasen 3, 3+ en 4 Resultaat: In 2018 zijn 3 kavels verkocht. Op het bedrijventerrein de Veken 3 en 3+ was begin 2019 nog in totaal nog ca 1,8 ha direct uitgeefbaar. Begin 2019 is een kavel verkocht van 8950 m2. Intussen is gestart met de ontwikkeling van de Veken 4 (5.2 ha).	
Bedrijventerreinen	Voornemen: onderzoek naar de mogelijkheden voor de aanleg van breedbandinfrastructuur (glasvezel) Resultaat: N.a.v. een positieve vraagbundelingstraject, is marktpartij FiberNH overgegaan tot start aanleg van glasvezel in de buitengebieden van Opmeer (vergunningstraject) en marktpartij Netoperator op bedrijventerrein de Veken (aanleg glasvezel in maart 2019 gereed).	
Lokale en regionale samenwerking	Voornemen: lokaal overleg met ondernemers Resultaat: Er heeft lokaal overleg met ondernemers plaatsgevonden via de commissie Midden- en Kleinbedrijf, tijdens ledenvergaderingen met de winkeliersvereniging en de Ondernemersvereniging en via ambtelijke en bestuurlijke bedrijfsbezoeken. Op 12 juni 2018 is een ondernemersbijeenkomst georganiseerd over het thema duurzame energie.	
Lokale en regionale samenwerking	Voornemen: regionale bedrijventerreinenvisie (Regionaal Convenant Werklocaties West-Friesland) Resultaat: N.a.v. formele ondertekening Regionaal Convenant Werklocaties West-Friesland is het rapport 'Update van de behoefteraming' opgeleverd. In dit convenant zijn ontwikkelingsmogelijkheden opgenomen voor het bedrijventerrein De Veken 4 fase 1.	
Lokale en regionale samenwerking	Voornemen: regionale Economische Agenda (Vitale regionale economie, Regionaal afgestemde werkomgevingen en infrastructurele verbeteringen, Westfriesland als regionaal gesprekspartner, Westfriesse samenwerking ondernemers, overheid, onderwijs en onderzoek en Positionering Westfriesse economie.)	

	Resultaat: Er heeft een tussenmeting plaatsgevonden van de Regionale Economische Agenda Westfriesland. In samenwerking met de lokale ondernemersverenigingen is namens de zeven Westfrieze gemeenten de ondernemers een digitale ondernemerspeiling uitgevoerd onder de Westfrieze ondernemers in de zomer van 2017. De eindrapportage is medio december 2017 opgeleverd en de resultaten zijn aan de raad (informatienotitie) gepresenteerd.	
Lokale en regionale samenwerking	Voornemen: toezien op de uitvoering van het Jaarplan Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord 2018. Resultaat: toezicht op de uitvoering van het Jaarplan Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord vindt plaats in de VVRE en de BAO.	
Regionale economische agenda	Voornemen: rapportage over lopende projecten en evaluatie Resultaat: In januari 2018 is een voortgangsrapportage gepresenteerd in de regionale raadsledenbijeenkomst	

<i>Naam indicator:</i>	<i>Eenheid:</i>	<i>Waarde begroting 2017:</i>	<i>Waarde jaarrekening 2017:</i>	<i>Gemiddelde waarde gemeenten <25.000 inw.</i>	<i>Bron:</i>
Func tiemenging	Verhouding tussen banen en woningen in %	49,7	49,3	59,3	LISA (2017)
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 74 jaar	150,9	126,5	120.0	LISA (2017)

Hoeveel heeft het gekost?

Hieronder worden eerst de totale baten, lasten en mutaties in de reserves weergegeven die ingezet zijn om de doelen van dit programma te bereiken. Daaronder wordt dezelfde financiële informatie weergegeven per taakveld met toelichting op de verschillen groter dan € 10.000 per taakveld in de lasten, baten of reservemutaties:

TOTAAL PROGRAMMA 3 ECONOMIE	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Vershil
Lasten	128.499	290.519	98.423	192.096
Baten	323.895	524.261	320.217	-204.044
Saldo resultaat voor bestemming	-195.396	-233.742	-221.794	-11.948
Reserve dotaties	741.000	791.346	792.845	-1.500
Reserve onttrekkingen	1.292.980	1.319.980	1.293.861	-26.119
Saldo resultaat na bestemming	-747.376	-762.376	-722.809	-39.567

Taakveld 3.1 Economische ontwikkeling	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Vershil
Lasten	66.906	71.906	73.859	-1.953
Baten	12.000	25.250	19.480	-5.770
Saldo	54.906	46.656	54.380	-7.724

Toelichting realisatie 2018 - begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Diverse kleine verschillen die onder de toelichtingsgrens liggen.	-8.000	N
Totaal	-8.000	N

Taakveld 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Vershil
Lasten	49.980	207.000	12.951	194.049
Baten	241.161	441.527	239.707	-201.820
Saldo	-191.181	-234.527	-226.756	-7.771

Toelichting realisatie 2018 - begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Lagere kosten De Veken 4, fase 1 (deze zijn via De Veken 4 CV gegaan)	193.000	V
Lagere verrekening mutatie boekwaarde De Veken 4, fase 1	-193.000	N
Diverse kleine verschillen die onder de toelichtingsgrens liggen.	-8.000	N
Totaal	-8.000	N

Taakveld 3.3 Bedrijvenloket/ bedrijvenregeling	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Vershil
Lasten	11.613	11.613	11.613	0
Baten	13.250	0	0	0
Saldo	-1.637	11.613	11.613	0

Taakveld 3.4 Economische promotie	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Vershil
Lasten	0	0	0	0
Baten	57.484	57.484	61.031	3.547
Saldo	-57.484	-57.484	-61.031	3.547

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Reserves programma 3: TOEVOEGINGEN Niet geraamde toevoeging aan reserve Bovenwijkse voorzieningen Rood (€ 1.000 nadeel) ONTTREKKINGEN Lagere onttrekking aan reserve Bovenwijkse voorzieningen wegens lagere kosten voor inrichting centrum Hoogwoud (€ 2.000 nadeel) Lagere onttrekking aan reserve OUI wegens lagere kosten aanleg glasvezel (€ 2.000 nadeel) Onttrekking aan reserve Brutoactivering centrum Hoogwoud niet geboekt wegens nog niet geboekte afschrijving van investering centrum Hoogwoud (€ 23.000 nadeel)	-28.000	N

Programma 4: Onderwijs

Dit programma omvat de zorg voor de onderwijshuisvesting, de zorg voor leerlingenvervoer, het ontwikkelen van lokaal onderwijsbeleid en de uitvoering van de leerplichtwet.

	Raadsvisie: Kinderen van 0 -12 jaar krijgen integrale begeleiding waardoor zij zich ten volle kunnen ontwikkelen. Problemen worden vroegtijdig onderkennen in samenwerking tussen betrokken organisaties aangepakt. Schooluitval wordt door een integrale aanpak voorkomen. Basisonderwijs is voor alle kinderen in Opmeer aanwezig in een passende huisvesting. Samenwerking tussen organisaties die betrokken zijn bij kinderen is belangrijk. Naast de scholing en vorming van kinderen is het belangrijk dat ook jongeren, volwassenen en ouders zich kunnen scholen en vormen.
---	--

De ambities in het Raadsprogramma 2014 – 2018 zijn:

- Een integrale begeleiding van kinderen waarbij alle betrokken organisaties samenwerken.
- Huisvesting van basisscholen en samenwerkende organisaties die voldoet aan de wettelijk gestelde eisen en de samenwerking bevordert.
- Aanbod van onderwijs aan kinderen in de dorpskernen Hoogwoud en Opmeer/Spanbroek is verbonden met zorg, sport en vorming.
- Behoud van basisonderwijs in de kleine kernen de Weere en Aartswoud.
- Ondersteuning van de scholing en vorming van mensen(kinderen) die speciale aandacht nodig hebben vanwege een beperking.

Beleidskaders	• Wet op het Primair Onderwijs; • Verordening Voorzieningen huisvesting onderwijs 2015; • Integraal Huisvestingsplan (IHP); • Meerjarenplanning onderhoud; • Afspraken in het kader van het 'Op overeenstemming gericht overleg' (OOGO) met de schoolbesturen en de Lokale Educatieve Agenda (LEA) en convenant VVE.
Autonome ontwikkelingen / trends	• Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en preventieve zorg; • Zorg in en om de school, waaronder passend onderwijs; • Huisvesting (IKC / huisvesting onderwijs); • Regisseursrol voor de gemeente (onderwijsbegeleiding, achterstandenbeleid, leerplichtbeleid); • Verdere regionalisering leerplicht-toepassingen/protocolen (toepassingsmogelijkheden centrale leerlingenadministratie, aanpak voortijdig schoolverzuim); • Ontwikkeling Regionale Educatieve Agenda.
Volumegegevens	• Aantal openbare basisscholen: 3 (in Opmeer, Hoogwoud en Aartswoud); • Aantal lokalen openbaar basisonderwijs: 23; • Aantal leerlingen in schooljaar 2016- 2017: De Akker (82), De Adelaar (150) en De Dubbele Punt (48);

	- Aantal bijzondere basisscholen: 4 (in Opmeer, Spanbroek, Hoogwoud en De Weere). - Aantal lokalen bijzonder basisonderwijs: 45; - Aantal leerlingen in schooljaar 2016-2017: 't Ruimteschip (110), St. Bonifatius (340), St. Wulfram (175) en Petrus Canisius (104); - Aantal dreigend schooluitval voortgezet onderwijs: 7; - Aantal opgelegde Halt-processen-verbaal en positief uitgevoerd door de leerlingen: 0; - Aantal afgegeven art. 15 LPW beschikkingen: 1; - Aantal leerlingen op leerplichtspreekuur: 15; - Aantal verzuimgesprekken gevoerd door leerplichtambtenaar 10: - Aantal afgegeven art 5b LPW beschikkingen: 0; - Aantal casussen van leerlingen waarbij ook WIJkteam OpMEER of andere zorginstantie is betrokken: 12; - Aantal kinderen in nieuwkomersklassen PO: 3.
--	--

Hebben we onze voornemens gerealiseerd?

Onderwerp:	Voornemens (activiteiten) en resultaten in 2018:	Resultaat:
Huisvesting onderwijs	Voornemen: Voortgang en ontwikkelingen m.b.t. het zgn. BESEF-traject (in het kader van nieuwbouw van 2 IKC's), waarin contractuele afspraken en overeenkomsten moeten worden gemaakt met de schoolbesturen en andere gebruikers (m.n. kinderopvang, peuterspeelzaalwerk) over het beheer, de exploitatie, samenwerking, eigendom en de financiën. Resultaat: De raad besloot in april 2018 het BESEF-traject stil te leggen en de gemaakte locatiekeuzen te heroverwegen. Het onderzoek hiernaar is eind 2018 gestart en wordt het tweede kwartaal 2019 afgerond. Na definitieve besluitvorming door de raad over de locaties wordt het BESEF-traject hervat.	
Bekostiging gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOAB)	Voornemen: monitoren van de bekostigingssystematiek. Resultaat: Er is door het Rijk een nieuwe bekostigingssystematiek doorgevoerd voor het GOAB. Op basis van nieuwe CBS-indicatoren wordt voor ieder kind ingeschat in hoeverre en in welke mate het kind op basis van zijn/haar omgeving een risico loopt op een onderwijsachterstand. Het bedrag dat gemeenten ontvangen wordt gebaseerd op deze indicatoren. Hierbij wordt een minimumbudget van € 64.000 gehanteerd. Voor de gemeente Opmeer betekent dit dat vanaf 2018 een hoger bedrag wordt ontvangen voor het tegengaan van onderwijsachterstanden.	

Naam indicator	Eenheid:	Waarde begroting 2018:	Waarde jaarrekening 2018:	Gemiddelde waarde gemeenten <25.000 inw.	Bron:
Absoluut verzuim	Per 1.000 leerlingen	0	0	1,66	Ingrado, 2016-2017
Relatief verzuim	Per 1.000 leerlingen (wel ingeschreven maar ongeoorloofd afwezig) 5-18 jaar	15,22	7,62	18,07	Ingrado, 2016-2017

Vroegtijdige school-Verlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VPO en MBO onderwijs	1,1	1,1	1,4	DUO (2016-2017)
--	---	-----	-----	-----	-----------------

Hoeveel heeft het gekost?

Hieronder worden eerst de totale baten, lasten en mutaties in de reserves weergegeven die ingezet zijn om de doelen van dit programma te bereiken. Daaronder wordt dezelfde financiële informatie weergegeven per taakveld met toelichting op de verschillen groter dan € 10.000 per taakveld in de lasten, baten of reservemutaties:

TOTAAL PROGRAMMA 4 ONDERWIJS	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Verschil
Lasten	731.307	704.432	635.545	68.887
Baten	17.340	57.112	62.427	5.315
Saldo resultaat voor bestemming	713.967	647.320	573.118	74.202
Reserve dotaties	0	0	0	0
Reserve onttrekkingen	0	0	0	0
Saldo resultaat na bestemming	713.967	647.320	573.118	74.202

Taakveld 4.1 Openbaar basisonderwijs	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Verschil
Lasten	18.359	18.359	18.359	0
Baten	0	0	0	0
Saldo	18.359	18.359	18.359	0

Taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Verschil
Lasten	161.236	161.236	144.390	16.846
Baten	2.171	2.171	0	-2.171
Saldo	159.065	159.065	144.390	14.675

Toelichting realisatie 2018 - begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Diverse kleine verschillen die onder de toelichtingsgrens liggen.	15.000	V
Totaal	15.000	V

Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid/leerlingzaken	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Verschil
Lasten	551.712	524.837	472.796	52.041
Baten	15.169	54.941	62.427	7.486
Saldo	536.543	469.896	410.369	59.527

Toelichting realisatie 2018 - begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Lagere kosten aangepast leerlingenvervoer waarbij meerdere factoren een rol spelen. Door een recente aanbesteding is de kostprijs van vervoer verlaagd, schoolkeuze dichterbij huis.	35.000	V
Per 1 januari 2018 zijn peuterspeelzalen omgevormd tot kinderdagverblijven. Ook hebben sommige ouders hierdoor recht op kinderopvangtoeslag gekregen. De financiële gevolgen hiervan blijken lager dan vooraf ingeschat kon worden.	6.000	V
Diverse kleine verschillen die onder de toelichtingsgrens liggen.	19.000	V
Totaal	60.000	V

Programma 5: Sport, cultuur en recreatie

Dit programma omvat het initiëren en in stand houden van voorzieningen op de gebieden sport, cultuur en recreatie.

	Raadsvisie: De inwoners van Opmeer hebben de gelegenheid om te sporten en te bewegen. Daartoe zijn er in Opmeer voldoende sport- en beweegmogelijkheden voor diverse leeftijd- en doelgroepen. De recreatievoorzieningen in de gemeente zijn bruikbaar voor alle inwoners van Opmeer. Met de regio worden de recreatieve mogelijkheden verder vergroot. Voor de inwoners van Opmeer zijn er voldoende culturele mogelijkheden. Bijzondere aandacht is er voor het culturele erfgoed van Opmeer en de regio.
---	---

De ambities in het Raadsprogramma 2014 – 2018 zijn:

• Aanbod van onderwijs aan kinderen in de dorpskernen Hoogwoud en Opmeer/Spanbroek is verbonden met sport en vorming. • Alle inwoners in Opmeer zijn in de gelegenheid om deel te nemen aan een sport of te bewegen. • Sportaccommodaties worden intensiever gebruikt. • Bestaande culturele voorzieningen blijven behouden. • Culturele initiatieven worden gestimuleerd en eventueel ondersteund. • De recreatieve voorzieningen worden versterkt en uitgebreid. • Stimuleren van regiosamenwerking ter bevordering van toerisme, werk en wonen. • Handhaven en waar noodzakelijk en mogelijk uitbreiding van het groene karakter van het bebouwd gebied en de industrieterreinen. • De openbare ruimte is vrij toegankelijk en bruikbaar. • De openbare omgeving is schoon, verzorgd, bruikbaar en veilig.
--

Beleidskaders	• Algemene Subsidieverordening gemeente Opmeer; • Algemene regels en specifieke beleidsregels behorend bij de Algemene Subsidieverordening; • Nota Sociaal Domein gemeente Opmeer 2016-2020 • Verordening voorzieningen huisvesting' onderwijs gemeente Opmeer 2015; • Gemeentelijk tarievenbeleid; • Beleidskader 'Cultuureducatie Opmeer'; • Convenant bibliotheekwerk 2018-2019; • Nota Blijvende speelruimte! (2015) • Startnotitie Toerisme & Recreatie; • Regionale Economische Agenda Westfriesland; • Groenbeleidsplan 2017-2020; • Groenbeleidsplan Gedragscode flora en fauna bestendig beheer 2016-2020; • Gedragscode flora en fauna ruimtelijke ontwikkeling en inrichting 2016-2020.
Autonome	• Brede Impuls Combinatiefuncties;

ontwikkelingen/ trends	- Natuur- en Recreatieplan Westfriesland; - Agenda Toerisme Westfriesland 2016-2019; - Pact van Westfriesland; - Regionale Economische Agenda Westfriesland; - Subsidiering door de provincie Noord-Holland van recreatieve projecten (bij voorbeeldaanleg passantenplaatsen in Spanbroek); - Subsidiering door Recreatieschap Westfriesland van recreatieve projecten op basis van uitvoeringsprogramma Natuur- en Recreatieplan;
Volumegegevens	Gemeentelijke voorzieningen: <u>Sport</u> 10 natuur- en 2 kunstgrasvoetbalvelden; 2 verharde handbalvelden; 1 kunstgrashockeyveld; 1 beachveld; 1 oefenbak voor de paardensport; 4 jeu de boulesbanen; 2 natuurijsbanen; 1 openlucht zwembad; 39 speelplekken (inclusief 1 natuurspeeltuin, 1 no-probleemplek en 13 jongerenontmoetingsplekken) met in totaal 182 speeltoestellen; 5 gymzalen; 1 sporthal; 1 multifunctionele accommodatie bestaande uit: dojo, jongerencentrum en werk/vergader ruimten jeugd- en jongerenwerk; <u>Cultuur</u> 1 gebouw t.b.v. bibliotheekvoorziening; 1 gebouw t.b.v. muziek- en beweegactiviteiten; 19 kunstwerken (beeldende kunst) in openbare ruimte en in gemeentelijk eigendom); <u>Recreatie</u> 8 informatieborden langs wandel- en/of fietsroutes; 1 toeristische overstappunt; - Bewegwijzerde fiets- en wandelroutes in dorpskernen en buitengebied; 3 kanosteigers en 1 bootinlaatplek bij vaarroute De Gouw; 59 ha openbaar groen (incl. sportvelden en begraafplaatsen).

Betrokkenheid verbonden partijen

Recreatieschap Westfriesland (RSW)

Het RSW behartigt voor Westfriesse gemeenten de belangen van de openluchtrecreatie en het landschap.

Hebben we onze voornemens gerealiseerd?

Onderwerp:	Voornemens (activiteiten) en resultaten in 2018:	Resultaat:
Sport	Voornemen: inwoners en organisaties worden gestimuleerd nieuwe initiatieven te starten, die bijdragen aan realisatie van gemeentelijk beleid. (Netwerk Opmeer Actief). Resultaat: vanuit het budget Opmeer Actief, dat hiervoor beschikbaar is, hebben 20 organisaties in 2018 subsidie ontvangen.	
Cultuur	Voornemen: vormgeving en organisatie van muziekeducatie nieuwe stijl Resultaat: Stichting Muziek Opmeer heeft conform de afspraken	

	uitvoering gegeven aan muzikeducatie nieuwe stijl.	
Cultuur	Voorname: uitwerking convenant bibliotheekwerk. Resultaat: Voor 2018 en 2019 zijn tussen de Stichting Westfries Bibliotheek en de Westfries gemeenten (met uitzondering van Hoorn) prestatieafspraken gemaakt en vastgelegd voor het basispakket aan diensten. Naast dit basispakket is door de gemeente een aanvullend pakket vastgesteld. Met de diensten/activiteiten in dit pakket is aangesloten bij de lokale gemeentelijke beleidsdoelstellingen en verbreed de Bibliotheek haar klassieke dienstverlening. Voorbeelden van activiteiten uit dit aanvullende pakket zijn 'Koffie met kunst', 'DigiLAB' en 'Tabletcafé/e-book inloop'.	
Recreatie	Voorname: knelpunten op de vaarroute Rustenburg – Verlaat worden, met uitzondering van de spoorbrug, aangepakt; wandelroutes in het zuidelijke deel van de gemeente worden door Recreatieschap Westfriesland bewegwijzerd. Resultaat: het knelpunt de Wipbrug is aangepakt en opgelost. Met het Hoogheemraadschap, de gemeente Heerhugowaard en het Recreatieschap zijn gesprekken gevoerd over het oplossen van het laatste knelpunt: de Veenhuizenbrug. Er zijn verkenningen gedaan naar het vervangen van de brug door een fiets/loopbrug. Hierover is met de omwonenden gecommuniceerd. Er komt opnieuw een bewonersavond als een voorlopig ontwerp gereed is. Vervanging van de brug wordt voorzien eind 2019. De kosten worden gedekt door bijdragen van o.m. de provincie en het Recreatieschap; de subsidiering van wandelroutes is met vertraging gerealiseerd. Planvorming en het maken van bestekken heeft plaatsgevonden. De bewegwijzering zal in 2019 starten.	
Toerisme	Voorname: realisatie van de Agenda Toerisme West-Friesland Resultaat: onder de thema's Gouden Eeuw, Water en Culinaire heeft productontwikkeling plaatsgevonden, waarmee de agenda is afgerond. Een voorstel voor het (voort)bestaan van een Westfries toeristisch platform is voorbereid ter besluitvorming in 2019.	
Openbaar groen	Voorname: andere aanpak van de onkruidbestrijding door het verbod op gebruik van alle chemische middelen. Resultaat: onkruid op trottoirs wordt aangepakt door borstelen en verwijderen met de bosmaaier. Door vaker vegen van de wegen wordt de groei van onkruid in goten en op wegen zoveel mogelijk beperkt.	
Openbaar groen	Voorname: voor de omvorming van openbaar groen dat minder intensief onderhoud vraagt, wordt een plan opgesteld; bewoners worden hierbij betrokken. Resultaat: het omvormingsplan is in november opgesteld en gepresenteerd tijdens de inloopavond op 11 december.	
Openbaar groen	Voorname: als onderdeel van de herinrichting van het centrumgebied Hoogwoud wordt ook het openbaar groen gerenoveerd en nieuwe aanplant Heerenweide gerealiseerd. Resultaat: de beplanting in het centrumgebied en Heerenweide is aangebracht.	

Naam indicator:	Eenheid:	Waarde begroting 2018:	Waarde jaarrekening 2018:	Gemiddelde waarde gemeenten <25.000 inw.	Bron:
Niet-sporters	%	45,3	45,3	48,2	Gezondheidsenquête (CBS, RIVM, 2016 meest recent)

Hoeveel heeft het gekost?

Hieronder worden eerst de totale baten, lasten en mutaties in de reserves weergegeven die ingezet zijn om de doelen van dit programma te bereiken. Daaronder wordt dezelfde financiële informatie weergegeven per taakveld met toelichting op de verschillen groter dan € 10.000 per taakveld in de lasten, baten of reservemutaties:

TOTAAL PROGRAMMA 5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Vershil
Lasten	2.567.497	3.002.918	2.641.366	361.552
Baten	384.096	367.163	404.305	37.142
Saldo resultaat voor bestemming	2.183.401	2.635.755	2.237.062	398.693
Reserve dotaties	50.798	50.798	50.798	0
Reserve onttrekkingen	185.780	546.846	260.035	-286.811
Saldo resultaat na bestemming	2.048.419	2.139.707	2.027.825	111.882

Taakveld 5.1 Sportbeleid en activering	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Vershil
Lasten	184.065	504.295	476.990	27.305
Baten	38.000	97.326	99.697	2.371
Saldo	146.065	406.969	377.293	29.676

Toelichting realisatie 2018 - begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Onderbesteding Lokaal actief budget.	26.000	V
Diverse kleine verschillen die onder de toelichtingsgrens liggen.	4.000	V
Totaal	30.000	V

Taakveld 5.2 Sportaccomodaties	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Vershil
Lasten	725.734	727.444	692.199	35.245
Baten	175.275	176.894	178.795	1.901
Saldo	550.459	550.550	513.404	37.146

Toelichting realisatie 2018 - begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Hogere baten zwembad, onder andere een schade uitkering voor waterschade installatieruimte.	21.000	V

Bij de Najaarsnota 2018 is een bedrag van € 14.000 beschikbaar gesteld voor de vervanging van deuren bij het sporthal de Weijver. Echter, vanwege de overspannen markt en de overvolle planning bij de aannemer is het niet mogelijk gebleken om de deuren eind 2018 te vervangen. Het vervangen van de deuren staat nu gepland voor eind april 2019. Voorgesteld is om het budget van € 14.000 door te schuiven van 2018 naar 2019.	14.000	V
Diverse installatieonderdelen bij zwembad 't Woudmeer zijn niet vervangen in 2018 maar doorgeschoven, omdat deze nog geen storingen vertoonden. Dit voordeel vloeit terug in de voorziening onderhoud gebouwen (budgettair neutraal).	12.000	V
Vanwege lagere kosten wordt er minder onttrokken uit de voorziening onderhoud gebouwen (budgettair neutraal)	-12.000	N
Diverse kleine verschillen die onder de toelichtingsgrens liggen.	2.000	V
Totaal	37.000	V

Taakveld 5.3 Cult.presentatie, -productie	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Vershil
Lasten	198.174	582.541	325.330	257.211
Baten	9.981	19.231	11.481	-7.750
Saldo	188.193	563.310	313.849	249.461

Toelichting realisatie 2018 - begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Hogere personeelslasten Cultuur	-22.000	N
Lagere frictiekosten opheffen muziekschool. Als gevolg van de lagere kosten is tevens € 260.000 minder onttrokken uit de reserve OUI waardoor deze post budgettair neutraal is voor de jaarrekening.	260.000	V
Diverse kleine verschillen die onder de toelichtingsgrens liggen.	11.000	V
Totaal	249.000	V

Taakveld 5.4 Musea	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Vershil
Lasten	74.149	63.201	55.564	7.637
Baten	51.465	40.163	18.749	-21.414
Saldo	22.684	23.038	36.815	-13.777

Toelichting realisatie 2018 – begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Ankerherstel bij de toren van Hoogwoud en het metselwerk van de toren in Wadway zijn ivm met de drukte bij de aannemers niet uitgevoerd in 2018 maar wordt in 2019 uitgevoerd. Dit voordeel vloeit terug in de voorziening onderhoud gebouwen (budgettair neutraal).	12.000	V
Vanwege lagere kosten wordt er minder onttrokken uit de voorziening onderhoud gebouwen (budgettair neutraal)	-12.000	N
Diverse kleine verschillen die onder de toelichtingsgrens liggen.	-14.000	N
Totaal	-14.000	N

Taakveld 5.6 Media	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Verschil
Lasten	325.020	13.084	13.051	33
Baten	68.326	0	0	0
Saldo	256.694	13.084	13.051	33

Taakveld 5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Verschil
Lasten	1.060.355	1.112.353	1.078.231	34.122
Baten	41.049	33.549	95.583	62.034
Saldo	1.019.306	1.078.804	982.649	96.155

Toelichting realisatie 2018 – begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Onderbesteding budget vervanging speeltoestellen als gevolg van capaciteitsdruk. De eenvoudige vervangingen zijn uitgevoerd en de rest wordt volgend jaar opgenomen in het uitvoeringsplan.	16.000	V
Minder capaciteit bij Werksaam beschikbaar in het kader van onderhoud plantsoenen.	18.000	V
Er is een drietal percelen snippergroen verkocht. Deze verkopen waren niet voorzien en de opbrengsten daaruit om die reden ook niet geraamd.	50.000	V
Diverse kleine verschillen die onder de toelichtingsgrens liggen.	12.000	V
Totaal	96.000	V

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Reserves programma 5 ONTTREKKINGEN Lagere onttrekking reserve speelvoorzieningen wegens lagere onderhoudskosten aan speelvoorzieningen. (€ 24.000 nadeel) Lagere onttrekking aan reserve gymnastiekmaterialen wegens lagere aanschaf/ en vervangingskosten van gymmaterialen. (nadeel € 2.000) Lagere onttrekking aan reserve OUI wegens lagere frictiekosten muziekschool. (nadeel € 260.000)	-286.000	N

Programma 6: Sociaal domein

Dit programma heeft met name betrekking op de taken die in het kader van de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet vanaf 1 januari 2015 zijn overgedragen aan de gemeenten. Indirect zijn hiermee o.a. verbonden: maatschappelijk werk, kinderopvang, peuterspeelzaalwerk, gezondheidsbeleid, bijzondere bijstand/minimabeleid, schuldhulpverlening e.d.

	Raadsvisie: Gemeente Opmeer streeft naar optimale participatie, waardoor sociale samenhang en leefbaarheid van de verschillende dorpskernen wordt gemaximaliseerd en inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen. Bij de omvorming van de zorg als gevolg van de decentralisatie wordt samengewerkt met betrokkenen om een adequate zorg te realiseren.
---	--

De ambities in het Raadsprogramma 2014 – 2018 zijn:

- De bereikbaarheid van professionele zorg lokaal organiseren.
- Heldere en resultaatgerichte samenwerkingen aangaan (regionaal en bovenregionaal) om het zorgaanbod lokaal bereikbaar te maken tegen beheersbare kosten.
- De zorg leveren als die echt nodig is.
- De zorg zo organiseren dat het budget dat vanuit de rijksoverheid beschikbaar wordt gesteld toereikend is. Maar de noodzakelijke zorg wel blijven leveren als het budget niet toereikend is.
- De zorgvraag verminderen waarmee een kostenbesparing gerealiseerd kan worden.
- Een cultuurverandering ("Kanteling") tot stand brengen waardoor een vraag om zorg bij de overheid gesteld wordt als die alleen echt nodig is. In eerste instantie is het de verantwoordelijkheid van mensen zelf om onder eigen regie de zorg te organiseren. Zorg wordt dichtbij georganiseerd door mensen die elkaar willen en kunnen ondersteunen (het 'sociale netwerk').
- Een efficiëntieverbetering organiseren waarbij zorginstellingen beter samenwerken, waarbij betere zorgafstemming plaatsvindt en zorgvragers de juiste zorg krijgen.
- Organiseren van preventie om mensen uit de zorg te houden.
- Jongeren worden bij hun ontwikkeling begeleid op een wijze waarop zij zich ten volle kunnen ontplooiën en deel kunnen nemen aan de maatschappij.
- Ouderen worden waar nodig vanuit de gemeente ondersteund om deel te kunnen blijven nemen aan de maatschappij.
- Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt worden zo veel mogelijk gestimuleerd om aan het werk te gaan.
- De inwoners van Opmeer die willen en kunnen werken zijn aan het werk. De gemeente zet zich in om mensen die geen werk hebben aan het werk te helpen.
- De mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt vanwege fysieke en psychische beperkingen kunnen deel nemen aan het arbeidsproces.
- De mensen die uit het arbeidsproces zijn geraakt worden bijgestaan bij re-integratie naar werk.
- Schuldhulpverlening is beschikbaar voor mensen die het nodig hebben.
- De gemeente heeft een voorbeeldfunctie bij aanbestedingen en aanstellen van personeel.
- Minimabeleid zorgt er voor dat mensen een bestaansminimum hebben.
- Lokale ondernemers worden ondersteund bij het aannemen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Beleidskaders	• Jeugdwet 2015; • Wet maatschappelijke ondersteuning (wmo)2015; • Verordening, Beleidsregels en Besluit voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Opmeer 2015; • Wet langdurige zorg (Wlz) • Participatiewet; • Inkomensvoorzieningen Ioaw en Ioaz; • Besluit bijstandverlening zelfstandigen (bbz); • Beleidsplan, verordeningen en beleidsregels WerkSaam Westfriesland; • Wet Participatiebudget; • Wet Educatie en Beroepsonderwijs (volwasseneneducatie); • Regionaal beleidskader schuldhulpverlening 2017-2020; • Regionale toekomstvisie maatschappelijke opvang en beschermd wonen.																				
Autonome ontwikkelingen/ trends	• Transformatie van zwaardere zorg naar lichtere zorg; • Aandacht voor eigen kracht en netwerk (stimulering zelfredzaamheid); • Innovatie (efficiëntere en goedkopere zorg door nieuwe producten, werkwijzen en samenwerkingsvormen); • Ambulantisering van zorg (d.w.z. afbouw van zorgverlening in instellingen).																				
Volumegegevens	<i>Jeugdwet:</i> Aantal kinderen/jongeren (per 31-12-2018) tot 18 jaar in Opmeer: 2.305; <i>Wmo:</i> Geleverde hulp in het huishouden in uren: <table><tr><td></td><td colspan="2">2018</td><td colspan="2">2017</td></tr><tr><td>HH1</td><td>19.010 uur</td><td>87%</td><td>15.379 uur</td><td>88%</td></tr><tr><td>HH2</td><td>2.905 uur</td><td>13%</td><td>2.158 uur</td><td>12%</td></tr><tr><td>Totaal</td><td>21.915 uur</td><td></td><td>17.537 uur</td><td></td></tr></table> Aantal personen dat huishoudelijke hulp heeft ontvangen: 184; Aantal personen dat begeleiding heeft ontvangen: 120; Aantal woonvoorzieningen (nieuw): 27; Aantal vervoersvoorzieningen, exclusief rolstoelen: 52; <i>Participatiewet:</i> Stand op 31-12-2016 volgens WerkSaam West-Friesland: Aantal Wwb-uitkeringen: 79 Aantal Ioaw-uitkeringen: 0 Aantal Ioaz-uitkeringen: 0		2018		2017		HH1	19.010 uur	87%	15.379 uur	88%	HH2	2.905 uur	13%	2.158 uur	12%	Totaal	21.915 uur		17.537 uur	
	2018		2017																		
HH1	19.010 uur	87%	15.379 uur	88%																	
HH2	2.905 uur	13%	2.158 uur	12%																	
Totaal	21.915 uur		17.537 uur																		

Betrokkenheid verbonden partijen

WerkSaam

De GR WerkSaam Westfriesland is een samenwerkingsverband tussen de zeven Westfriesse gemeenten dat de taken die voortkomen uit de Participatiewet uitvoert.

Hebben we onze voornemens gerealiseerd?

Onderwerp:	Voornemens (activiteiten) en resultaten in 2018:	Resultaat:
Innovatieagenda	Voornemen: uitvoering en evaluatie lokale innovatieagenda 2016-2018, op basis waarvan het lokale beleid voor transformatie en innovatie voor de jaren 2019 tot en met 2021 wordt geformuleerd en vastgesteld. Resultaat: de subsidieregeling voor innovatie is toegepast. In oktober zijn twee innovatieprojecten gestart die doorlopen in 2019. De evaluatie van de innovatieagenda heeft nog niet plaatsgevonden.	
Zorginkoop	Voornemen: regionale aanbesteding Wmo en Jeugdhulp; bovenregionale aanbesteding JeugdzorgPlus. Resultaat: de regionale aanbesteding Jeugdhulp en Wmo is afgerond en de regionale en lokale implementatie van de nieuwe werkwijze (resultaatgestuurde bekostiging) met ingang van 1 januari 2020 loopt. De aanbesteding van JeugdzorgPlus is afgerond en de uitvoering ervan loopt.	
Zorginkoop	Voornemen: opstellen meerjarige raming van de zorgbehoeften en -kosten (incl. scenario's). Resultaat: dit voornemen is niet uitgevoerd i.v.m. (noodzakelijke)prioritering van werkzaamheden.	
Zorginkoop	Voornemen: realisatie van een bovenregionale, integrale crisisfunctie per 1 juli 2018. Resultaat: de bovenregionale integrale crisisfunctie is volgens planning gerealiseerd.	
Versterking regionale samenwerking maatschappelijke opvang (MO) en beschermd wonen (BW)	Voornemen: in 2018 wordt gestart met het 'Actieplan MO BW regio Westfriesland'. Resultaat: op basis van de vastgestelde Toekomstvisie Kwetsbare Inwoners wordt jaarlijks een uitvoeringsplan opgesteld. In 2018 is een aantal grote projecten opgestart, zoals de Pilot uitstroom en de aanpak voor personen met verward gedrag.	
Schuldhelpverlening	Voornemen: lokale uitwerking van het Regionaal beleidskader West-Friesland Schuldhelpverlening 2017-2020, met name preventie en vroegsignalering. Resultaat: er is een regionaal voorstel voor het project 'Vroeg erop af' opgesteld. Met dit project kan op basis van signalen van betalingsachterstanden actief ondersteuning worden geboden aan huishoudens met (dreigende) financiële problemen. Naar verwachting is dit project vanaf februari 2019 gestart. Aan de hand ervan kan vervolgens ook lokaal invulling worden gegeven aan preventie en vroegsignalering.	
Eigen bijdragen Wmo en leerlingenvervoer	Voornemen: onderzoeken van de gevolgen van de (stapeling van de) eigen bijdragen in de Wmo en leerlingenvervoer, en in hoeverre een eventuele bijstelling van deze bijdragen effect heeft op deze gevolgen. Resultaat: dit onderzoek is niet meer van noodzakelijk omdat het zgn. abonnementstarief per 1 januari 2019 is ingegaan. Dit houdt in dat iedereen die een beroep doet op de Wmo een vaste eigen bijdrage van € 17,50 per vier weken betaalt, ongeacht het aantal voorzieningen en het	

	inkomen.	
Wijkteam OpMEER	Voornemen: uitvoering van de bovenregionale uitvoeringsagenda transformatie specialistische jeugdhulp; Ketenaanpak Multidisciplinaire aanpak ++ (MDA ++) van structureel huiselijk en seksueel geweld. Resultaat: het visiedocument MDA ++ West Friesland is vastgesteld en afstemming over de aanpak tussen stakeholders (gemeenten, zorginstellingen, politie, Veilig Thuis) heeft plaatsgevonden. Scholing voor medewerkers van het wijkteam is gepland.	
Participatiewet	Voornemen: nieuw beleidsplan 2018-2021 voor de uitvoering van de Participatiewet door WerkSaam. Resultaat: in juli 2018 is het beleidsplan 2018-2021 vastgesteld.	

<i>Naam indicator:</i>	<i>Eenheid:</i>	<i>Waarde begroting 2018:</i>	<i>Waarde jaarrekening 2018:</i>	<i>Gemiddelde waarde gemeenten <25.000 inw.</i>	<i>Bron:</i>
Banen	Aantal per 1000 inwoners in de leeftijd 15 tot 64 jaar	632,9	635,1	609,5	LISA (2017)
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking	69	69,2	66,7	CBS (2017)
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	0,77	0,77	0,84	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel (2015)
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	2,87	2,87	3,54	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel (2015)
Werkeloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	0,20	0,20	1,01	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel (2015)
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 1.000 inwoners 18 jaar en ouder	14,5	13,0	21,9	CBS (2018)
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 1.000 inwoners 15 tot 64 jaar	19,4	32,9	17,1	CBS (2018)
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	10,5	10,2	9,8	CBS (2017)
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	1,0	1,3	0,9	CBS (2017)
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	-	-	0,5	CBS (2017)
Clënten met een	Aantal per 1.000 inwoners	39	36	52	CBS (2018)

maatwerkarrangement Wmo					
-------------------------	--	--	--	--	--

Hoeveel heeft het gekost?

Hieronder worden eerst de totale baten, lasten en mutaties in de reserves weergegeven die ingezet zijn om de doelen van dit programma te bereiken. Daaronder wordt dezelfde financiële informatie weergegeven per taakveld met toelichting op de verschillen groter dan € 10.000 per taakveld in de lasten, baten of reservemutaties:

TOTAAL PROGRAMMA 6 SOCIAAL DOMEIN	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Vershil
Lasten	8.034.220	7.476.867	8.068.913	-592.046
Baten	2.365.911	2.161.174	2.192.589	31.415
Saldo resultaat voor bestemming	5.668.309	5.315.693	5.876.323	-560.630
Reserve dotaties	363.570	393.570	391.570	2.000
Reserve onttrekkingen	92.416	345.992	345.992	0
Saldo resultaat na bestemming	5.939.463	5.363.271	5.921.901	-558.630

Taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Vershil Vershil
Lasten	942.540	699.709	638.098	61.611
Baten	441.326	462.859	458.756	-4.103
Saldo	501.214	236.850	179.341	57.509

Toelichting realisatie 2018 - begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Er zijn minder aanvragen voor een subsidie in het kader van de Innovatieagenda ingediend dan waar rekening mee was gehouden.	42.000	V
Er hebben zich geen incidenten voorgedaan inzake het budget jeugd en veiligheid en daarom is geen beroep gedaan op dit budget.	10.000	V
De aanbesteding voor het vervangen van de cv-ketels inclusief regelingen en alle toebehoren viel gunstig uit. Dit voordeel vloeit terug in de voorziening onderhoud gebouwen (budgettair neutraal).	8.000	V
Vanwege lagere kosten wordt er minder onttrokken uit de voorziening onderhoud gebouwen (budgettair neutraal)	-8.000	N
Diverse kleine verschillen die onder de toelichtingsgrens liggen.	6.000	V
Totaal	58.000	V

Taakveld 6.2 Wijkteams	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Vershil
Lasten	749.408	361.441	335.517	25.924
Baten	0	0	3.853	3.853
Saldo	749.408	361.441	331.665	29.776

Toelichting realisatie 2018 - begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
De personele bezetting was in 2018 voldoende met weinig tot geen uitval waardoor het budget Flexibele doelen sociaal domein niet hoefde te worden ingezet.	25.000	V
Diverse kleine verschillen die onder de toelichtingsgrens liggen.	5.000	V
Totaal	30.000	V

Taakveld 6.3 Inkomensregelingen	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Vershil
Lasten	2.477.918	2.114.536	1.956.665	157.871
Baten	1.728.854	1.502.584	1.577.873	75.289
Saldo	749.064	611.952	378.792	233.160

Toelichting realisatie 2018 - begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Het definitieve macrobudget voor de gebundelde uitkering is hoger vastgesteld dan het voorlopig macrobudget. De definitieve rijksbijdrage wordt gebaseerd op het aantal verstrekte uitkering van twee jaar eerder (T-2 systematiek). Het aantal uitkeringen is in 2018 gedaald t.o.v. twee jaar terug.	128.000	V
Minder inwoners hebben een beroep gedaan op schuldhulpverlening. Dit hangt mogelijk samen met de aantrekkende economie en extra preventieve inzet.	15.000	V
Er is een lager totaalbedrag aan bijzondere bijstand uitbetaald.	12.000	V
Het definitieve macrobudget 2018 voor de gebundelde uitkering (inkomsten) is hoger vastgesteld dan het voorlopig macrobudget voor 2018.	62.000	V
In het kader van de solidariteitsheffing worden de verleende kwijtscheldingen afvalstoffenheffing vergoed door HVC. Deze inkomsten zijn te laag opgenomen in de begroting.	30.000	V

Lagere uitkering BBZ van het Rijk.	-18.000	N
Diverse kleine verschillen die onder de toelichtingsgrens liggen.	4.000	V
Totaal	233.000	V

Taakveld 6.4 Begeleide participatie	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Vershil
Lasten	1.041.545	1.054.771	1.120.153	-65.382
Baten	192.660	192.660	135.923	-56.737
Saldo	848.885	862.111	984.230	-122.119

Toelichting realisatie 2018 - begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Voor de toename van de uitgaven hulp bij het huishouden zijn twee redenen aan te wijzen: • In 2018 is twee keer een hoger tarief voor HO1 en HO2 vastgesteld. Dit om te kunnen voldoen aan de nieuwe loonschaal huishoudelijke hulpen per 1 april en de verhoging van de lonen met 4 % per 1 oktober 2018 (AMvB reële kostprijs). • Het aantal inwoners in zorg en het aantal uren huishoudelijke ondersteuning is toegenomen ten opzichte van eind 2017.	-82.000	N
Het definitieve macrobudget 2018 voor de gebundelde uitkering is hoger vastgesteld dan het voorlopig macrobudget. De raad heeft in 2017 besloten het gehele WSW budget over te hevelen naar WerkSaam.	-20.000	N
Lagere kosten inburgering vluchtelingen als gevolg van minder instroom dan beschikbaar budget.	23.000	V
Het definitieve macrobudget 2018 voor de gebundelde uitkering is hoger vastgesteld dan het voorlopig macrobudget. De raad heeft in 2017 besloten het re-integratie budget voor 2018 voor 90% over te hevelen aan WerkSaam en 10% achter te houden voor colour locale. Deze middelen voor colour locale zijn uiteindelijk niet besteed.	14.000	V
Middelen ten behoeve van de inburgering van vluchtelingen kwamen voorheen via het COA bij de gemeenten binnen. Die geldstroom bestaat niet meer. De gelden komen nu binnen via een decentralisatie uitkering en worden verantwoord in programma 0 bij de inkomstenstroom van het gemeentefonds.	-42.000	N
Eigen bijdragen worden voor meerdere Wmo-voorzieningen geïnd (hulp bij het huishouden, woon- en vervoersvoorzieningen en begeleiding) en als totaalbedrag verantwoord op de begrotingspost 'Ontvangsten hulp bij het huishouden in natura'. In de laatste periode van 2018 is er ongeveer € 15.000 euro minder eigen bijdrage Wmo opgelegd t.o.v. de overige perioden van 2018.	-15.000	N
Totaal	-122.000	N

Onder de baten is in 2018 bij dit taakveld een bedrag verantwoord van € 125.000 wegens ontvangen eigen bijdragen van het Centraal Administratie Kantoor (CAK). Het betreft hier eigen bijdragen in het kader van de WMO (verstrekke huishoudelijke hulp). Het CAK berekent, factureert en int deze bijdragen van haar cliënten en betaalt de door haar ontvangen eigen bijdragen door aan de gemeente. De gemeente Opmeer kan, door het ontbreken van (inkomens-) gegevens, niet vaststellen of het CAK de eigen bijdragen:

- Juist en volledig in rekening heeft gebracht en
- Volledig geïnd en
- Doorbetaald heeft aan de gemeente.
- Daarom bestaat er onzekerheid over de juistheid en volledigheid van de verantwoorde bijdragen.

Taakveld 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Verschil
Lasten	450.153	369.705	396.849	-27.144
Baten	3.071	3.071	5.844	2.773
Saldo	447.082	366.634	391.005	-24.371

Toelichting realisatie 2018 - begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
De post DVO Hoorn is per abuis dubbel afgeraamd via de Najaarsnota 2018.	-40.000	N
In 2018 is minder uitgegeven aan collectief vervoer en rolstoelen dan begroot was. Er is in 2018 vooral minder gebruik gemaakt van collectief vervoer dan verwacht werd. De kosten voor leefvoorzieningen gehandicapten laten zich slecht inschatten. Bij het vaststellen van de begroting voor deze voorzieningen wordt altijd rekening gehouden met eventuele dure nieuwe voorzieningen. Ten opzichte van 2018 zijn de totale uitgaven op deze twee posten ongeveer in lijn met de uitgaven in 2017.	29.000	V
Diverse kleine verschillen die onder de toelichtingsgrens liggen.	-13.000	N
Totaal	-24.000	N

Taakveld 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Verschil
Lasten	822.025	613.940	593.023	20.917
Baten	0	0	3.840	3.840
Saldo	822.025	613.940	589.183	24.757

Toelichting realisatie 2018 - begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Januari 2018 is de wijze van bevoorschotting voor de Begeleiding PGB gewijzigd. De maandelijkse voorschotfactuur bestaat uit een bedrag dat gebaseerd is op de hoogte van het totaal aan budgetten in 2018 en is niet meer een door de gemeente bepaald bedrag. Hierdoor worden meer reële bedragen bevoorschot dan in eerdere jaren het geval was waardoor budget over is gebleven.	30.000	V

Er is geen aanspraak gedaan op het budget Praktische individuele ondersteuning.	25.000	V
Ten opzichte van 2017 is er beduidend meer individuele begeleiding ingezet, vooral begeleiding 'midden en zwaar' en begeleiding van LG en GGZ is meer ingezet ten opzichte van 2017.	-24.000	N
Diverse kleine verschillen die onder de toelichtingsgrens liggen.	-6.000	N
Totaal	25.000	V

Taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Verschil
Lasten	965.297	1.709.792	2.237.601	-527.809
Baten	0	0	0	0
Saldo	965.297	1.709.792	2.237.601	-527.809

Toelichting realisatie 2018 - begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
We hebben, zoals in de aanbestedingsbrief staat, te maken met forse stijgingen van de uitgaven in het sociaal domein. Een van de ambities van de overheveling van de jeugdhulp naar gemeenten was: kinderen en ouders eerder in beeld krijgen. Dit is gelukt: meer kinderen krijgen passende hulp. Zeer recent onderzoek in opdracht van het kabinet wijst bij voorbeeld uit dat sinds de jeugdhulp in 2015 de verantwoordelijkheid van de gemeenten werd, het aantal jongeren met jeugdhulp zelfs met 12% is toegenomen. Gemeenten hebben deels geen invloed op dit gebruik door het zogenaamde verwijsrecht van huisartsen en specialisten en de bevoegdheden van gecertificeerde instellingen (zij zijn verantwoordelijk voor de jeugdbescherming en jeugdreclassering). Voorts is de zorg die wordt verleend zwaarder en zijn de tarieven die zorgaanbieders hiervoor in rekening brengen gestegen. Hierbij komt dat het kabinet in de afgelopen jaren een zogenaamde 'efficiencykorting' van € 450 miljoen op het landelijke budget voor jeugdhulp heeft toegepast. De verwachting is dat de kosten voor jeugdhulp de komende jaren niet zullen dalen. Waarschijnlijk neemt het beroep op de Wmo ook toe door de invoering van het abonnementstarief, met een zeer forse daling van de eigen bijdragen voor en een waarschijnlijk stevige stijging van het beroep op Wmo-voorzieningen. Het is cruciaal om nog beter zicht te krijgen op (de ontwikkeling van) de uitgaven, zodat we daar in het kader van de P&C-cyclus tijdig op in kunnen spelen. Ook is het van belang dat we ontwikkelingen en tendensen goed in beeld krijgen. Preventie wordt steeds meer, ook in Opmeer, ingezet om het beroep op zware en daardoor dure hulp terug te brengen, dan wel voor te zijn. Hierbij kan gedacht worden aan achterstandenbeleid, goed onderwijs, jeugd- en jongerenwerk maar ook betere samenwerking met huisartsen en zorgverleners. Dat is niet voldoende blijkt nu dus ook uit deze onderzoeken. Gemeenten hebben op dit moment beperkte sturingsmogelijkheden door de open-einde-regeling van de budgetten voor Wmo en jeugdhulp (d.w.z. dat er geen budgettair plafond is voor de uitgaven), beperkte eigen beleidsvrijheid, ze zijn risicodragers zijn en hebben ook te maken met de	-528.000	N

eerdergenoemde onafhankelijke verwijzers naar jeugdhulp. Er zijn ingrijpende maatregelen nodig om de kosten voor jeugdhulp betaalbaar te maken. De grote vraag is of het kabinet in de Algemene Uitkering meer middelen beschikbaar gaat stellen voor de jeugdhulp. Onder andere de VNG maakt zich daar sterk voor en in de Meicirculaire 2019 zal duidelijk worden met welk resultaat. De VNG is met het kabinet ook in gesprek over hoe gemeenten op een inhoudelijk verantwoorde manier kunnen zorgen dat niet steeds meer kinderen jeugdhulp nodig hebben. Los hiervan is het zaak om ook zelf op zoek te gaan naar de eigen sturingsmogelijkheden in het sociaal domein. Alleen op die manier kunnen we de zorg voor onze inwoners betaalbaar én toegankelijk houden. Hiervoor denken we aan de volgende 4 aspecten: toegang tot zorg, samenwerking met aanbieders, beleidskeuzes en interne organisatie/bedrijfsvoering. We zoeken hierin ook nadrukkelijk de regionale samenwerking. We gaan samen met de regiogemeenten een monitoringssysteem opzetten en zoeken we (ook regionaal) nog nadrukkelijker de samenwerking en afstemming met de zorgaanbieders (contractmanagement).		
Totaal	-528.000	N

Taakveld 6.81 Maatwerk geëscaleerde zorg 18+	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Vershil
Lasten	88.233	105.742	104.394	1.348
Baten	0	0	0	0
Saldo	88.233	105.742	104.394	1.348

Taakveld 6.82 Maatwerk geëscaleerde zorg 18-	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Vershil
Lasten	497.101	447.231	686.613	-239.382
Baten	0	0	6.500	6.500
Saldo	497.101	447.231	680.113	-232.882

Toelichting realisatie 2018 - begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Voor de verklaring van de budgetafwijking op dit taakveld wordt verwezen naar de verklaring over de jeugdhulp in taakveld 6.72.	-233.000	N
Totaal	-233.000	N

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Reserves programma 6 TOEVOEGINGEN Lagere toevoeging aan reserve BBV wegens lagere opbrengst verkoop jeugd- en jongerencentrum (voordeel € 2.000)	2.000	V

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Dit programma omvat de zorg voor de bescherming van de gezondheid van de bevolking, de zorg voor de bescherming van het milieu, de uitvoering van taken met betrekking tot afvalwater, de inzameling en verwerking van bedrijfs- en huishoudelijk afval en de gemeentelijke taken op het terrein van de lijkbezorging.

	Raadsvisie: De gemeente hecht belang aan een gezond leefmilieu. Activiteiten en maatregelen worden gestimuleerd en door de gemeente zelf ondernomen om het leefmilieu gezond te houden. Handhaving van milieuregels is daarbij belangrijk. De gemeente streeft naar energiebesparing. De toepassing van innovatieve energieopwekkingen wordt gestimuleerd en de gemeente geeft zelf het goede voorbeeld. Bij de omvorming van de zorg als gevolg van de decentralisatie wordt samengewerkt met betrokkenen om een adequate zorg te realiseren.
---	--

De ambities in het Raadsprogramma 2014 - 2018 zijn:

• Een gezond leefmilieu wordt bevorderd. • Milieuverontreinigingen worden voorkomen. • Opmeer stimuleert gebruik van duurzame energie. • De bereikbaarheid van de professionele zorg lokaal organiseren. • Efficiencyverbetering organiseren waarbij zorginstellingen beter samenwerken, waarbij betere zorgafstemming plaatsvindt en zorgvragers de juiste zorg krijgen • Jongeren worden bij hun ontwikkeling begeleid op een wijze waarop zij zich ten volle kunnen ontplooien en deel kunnen nemen aan de maatschappij. • Organiseren van preventie om mensen uit de zorg te houden.

Beleidskaders	• Nota Sociaal Domein gemeente Opmeer 2016-2020; • Regionale kadernota Gezondheidsbeleid (GGD HN); • Kadernota In control of alcohol en drugs Noord-Holland Noord 2016-2020; • Milieubeleidsplan Opmeer; • Gemeentelijk Rioleringsplan; • Afvalbeleidsplan; • Strategisch beleidsplan Omgevingsrecht Opmeer 2015-2019 (raad 5 feb. 2015); • VTH strategie 2016-2019 RUD NH.
Autonome ontwikkelingen/ trends	• Omgevingswet; • Verduurzaming en energietransitie; • Ontgroening en vergrijzing; • Areaaluitbreiding rioleringsstelsel door nieuwe gebiedsontwikkelingen; • Lokaal gezondheidsbeleid als onderdeel van het beleid sociaal domein.
Volumegegevens	• Inzameling huishoudelijk afvalstoffen bij ca 4800 huishoudens; • Beheer van 64 km vrijvervalriolering, 128 individuele behandelingsinstallaties afvalwater (IBA), 4,4 km rioolpersleiding;

	• 13 vergunningsplichtige en 420 meldingsplichtige inrichtingen milieubeheer; • Beheer van 3 openbare begraafplaatsen (totaal 1.04.34 ha); • Aantal kinderen/jongeren (per 31-12-2016) tot 18 jaar in Opmeer: 2.342;
--	--

Betrokkenheid verbonden partijen

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

Deze regeling voert voor een deel de (gemeentelijke) milieutaken uit.

GGD Hollands Noorden

Deze regeling behartigt de belangen die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de gezondheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied.

Centraal Afvalverwerkingsbedrijf West Friesland

Het CAW is namens de deelnemende gemeenten aandeelhouder van de NV HVC.

Hebben we onze voornemens gerealiseerd?

Onderwerp:	Voornemens (activiteiten) en resultaten in 2018:	Resultaat:
Lokaal gezondheidsbeleid	Voornemen: actualiseren regionaal uitvoeringsprogramma 'In control of alcohol en drugs Noord-Holland Noord' voor de jaren 2018 en 2019 Resultaat: het lopende programma is geëvalueerd; over de resultaten en de verwerking ervan in een nieuw uitvoeringsprogramma vindt nog regionaal overleg en afstemming met de GGD plaats.	
Grondstoffenplan/nieuwe DVO	Voornemen: ontwikkelingen grondstoffenplan en nieuwe Dienstverleningsovereenkomst Resultaat: de processen voor een nieuwe grondstoffenplan en DVO voor de inzameling van huishoudelijk afval zijn opgestart. Startnotities zijn voorgelegd aan de commissie Ruimte op 27 nov 2018 en akkoord bevonden.	
Milieubeheer	Voornemen: uitvoeringsprogramma Omgevingsbeleid 2018 Resultaat: programma is behandeld in de commissie Ruimte op 16 januari 2018 en ter kennis van de raad gebracht in februari 2018	
Milieubeheer	Voornemen: uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving, Specialisme en Advies van de RUD Resultaat: programma gelijktijdig met uitvoeringsprogramma Omgevingsbeleid 2018 vastgesteld.	
Milieubeheer	Voornemen: nieuw milieubeleidsplan Resultaat: doelstellingen en prioriteiten milieu en duurzaamheid (o.a. energietransitie, circulaire economie, klimaatadaptie) worden meegenomen in het nieuw op te stellen beleidsplan fysieke leefomgeving in 2019. Van een nieuw milieubeleidsplan is afgezien. De commissie Ruimte is hierover geïnformeerd op 19 juni 2018	
Milieubeheer	Voornemen: stimulering door middel van subsidie om te komen tot versneld verwijderen van asbestdaken Resultaat: in de loop van 2018 is het subsidieplafond bereikt. Totaal is er in 2018 ca 6.500 m2 asbest dakbeplating gesaneerd en is de doelstelling	

	op dit gebied behaald.	
Klimaat en duurzaamheid	Voornemen: voorbeeldfunctie klimaat en duurzaamheid; Zoveel mogelijk zal hierbij aansluiting worden gezocht bij (boven)regionale projecten en acties in Westfriesland Resultaat: Opmeer is aangesloten bij regionale projecten op gebied van de regionale energiestrategie, verduurzaming bedrijventerreinen, klimaatadaptatie, aansluiting energieloket Duurzaam Bouwloket, Meerjarenaanpak bestaande bouw. In 2019 worden de ambities op het gebied van klimaat en duurzaamheid verder uitgewerkt	
Klimaat en duurzaamheid	Voornemen: energieneutrale nieuwbouw van woningen. De focus hierbij zal komen te liggen op het maken van afspraken dat alle nieuwbouwwijken vanaf 2018 bij eigen grondverkoop zonder gasnetwerken gebouwd zullen worden. Resultaat: per 1 juli 2018 wordt aardgasloos gebouwd. Er is geen uitzonderingsregel van toepassing. Deze ambities is uitdragen naar ontwikkelende en bouwende partijen, als de gemeente géén rol heeft door grondverkoop voor nieuwbouwontwikkeling	
Riolering en waterzuivering	Voornemen: het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) wordt in 2018 geactualiseerd voor de nieuwe planperiode 2018-2021. Resultaat: Het GRP is in de gemeenteraad van december vastgesteld voor de periode 2019-2022.	

<i>Naam indicator:</i>	<i>Eenheid:</i>	<i>Waarde begroting 2018:</i>	<i>Waarde jaarrekening 2018:</i>	<i>Gemiddelde waarde gemeenten <25.000 inw.</i>	<i>Bron:</i>
Fijn huishoudelijk (rest)afval	Kg/inwoner	140	122,5	168	CBS (2017)
Hernieuwbare elektriciteit (uit zon, waterkracht, wind of biomassa gewonnen)	In %	15,9	6,3	Geen gegevens	RWS Kmo (2015)

Hoeveel heeft het gekost?

Hieronder worden eerst de totale baten, lasten en mutaties in de reserves weergegeven die ingezet zijn om de doelen van dit programma te bereiken. Daaronder wordt dezelfde financiële informatie weergegeven per taakveld met toelichting op de verschillen groter dan € 10.000 per taakveld in de lasten, baten of reservemutaties:

TOTAAL PROGRAMMA 7 VOLKSGEZONDHEID	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Vershil
Lasten	3.057.619	3.037.696	3.083.993	-46.297
Baten	2.873.591	2.790.681	2.835.994	45.313
Saldo resultaat voor bestemming	184.028	247.015	247.999	-984
Reserve dotaties	0	0	0	0
Reserve onttrekkingen	0	16.500	0	-16.500
Saldo resultaat na bestemming	184.028	230.515	247.999	-17.484

Taakveld 7.1 Volksgezondheid	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Vershil
Lasten	462.354	467.196	436.738	30.458
Baten	0	0	356	356
Saldo	462.354	467.196	436.382	30.814

Toelichting realisatie 2018 - begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Bij de kadernota zijn extra middelen aangevraagd voor Veilig Thuis. De GGD heeft dit verzoek vervolgens ingetrokken waardoor het bedrag niet is ingezet. De geplande onttrekking uit de reserve OUI is daarom ook niet gedaan.	7.000	V
De raming voor de algemene bijdrage aan de GGD was te hoog opgenomen	10.000	V
Diverse kleine verschillen die onder de toelichtingsgrens liggen.	14.000	V
Totaal	31.000	V

Taakveld 7.2 Riolering	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Vershil
Lasten	826.675	725.739	819.768	-94.029
Baten	1.290.154	1.189.218	1.195.132	5.914
Saldo	-463.479	-463.479	-375.364	-88.115

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Naar aanleiding van de rioolinspecties van 2016 en 2017 is de oorspronkelijke raming al naar beneden bijgesteld, maar door de volle werkportefeuille van de aannemer is een deel van het werk pas in januari 2019 uitgevoerd. Het budget is niet doorgeschoven omdat voor 2019 naar verwachting beperkt renovatie uitgevoerd zal worden. Het werk wordt na de zomer in samenwerking aanbesteed met een lange uitvoeringstermijn om een gunstige prijs te krijgen.	238.000	V
Omdat de kosten op de riolering zoveel lager zijn wordt het overschot gestort in de voorziening.	-366.000	N
De onderzoekskosten voor rioolinspectie- en advies vielen dit jaar mee, door een kleinere bijdrage voor extern advies samenwerking WF	28.000	V
Diverse kleine verschillen die onder de toelichtingsgrens liggen.	12.000	V
Totaal	-88.000	N

Taakveld 7.3 Afval	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Verschil
Lasten	1.385.040	1.446.387	1.445.649	738
Baten	1.554.859	1.572.885	1.581.440	8.555
Saldo	-169.819	-126.498	-135.790	9.292

Toelichting realisatie 2018 - begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Diverse kleine verschillen die onder de toelichtingsgrens liggen.	9.000	V
Totaal	9.000	V

Taakveld 7.4 Milieubeheer	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Verschil
Lasten	318.075	332.899	288.988	43.911
Baten	2.051	2.051	6.800	4.749
Saldo	316.024	330.848	282.188	48.660

Toelichting realisatie 2018 - begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Er was in de begroting geen rekening gehouden met een positieve afrekening over 2017 van de RUD	35.000	V
Het budget voor specialistische inhuur is niet gebruikt	10.000	V
Diverse kleine verschillen die onder de toelichtingsgrens liggen.	4.000	V
Totaal	49.000	V

Taakveld 7.5 Begraafplaatsen & Crematoria	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Verschil
Lasten	65.475	65.475	92.850	-27.375
Baten	26.527	26.527	52.266	25.739
Saldo	38.948	38.948	40.583	-1.635

Toelichting realisatie 2018 - begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
De opbrengsten op grafrechten waren hoger dan begroot	21.000	V
De storting in de voorziening onderhoud graven wordt daarmee ook hoger	-21.000	N
Diverse kleine verschillen die onder de toelichtingsgrens liggen.	-2.000	N
Totaal	-2.000	N

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Reserves programma 7 ONTTREKKINGEN Niet geboekte onttrekking aan reserve OUI voor hogere bijdrage GGD wegens geen hogere kosten voor GGD (nadeel € 7.000) Niet geboekte onttrekking aan reserve OUI voor kosten klimaatbeleid wegens niet aanwezige kosten voor klimaatbeleid (nadeel € 10.000)	-17.000	N

Programma 8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Dit programma omvat het realiseren van een evenwichtige ruimtelijke opbouw van de gemeente, de zorg voor een goed woon- en werkklimaat, de zorg voor adequate huisvestingsmogelijkheden voor de inwoners en het handhaven van de bouw- en planologische regels.

Raadsvisie:

Gemeente Opmeer heeft een actieve rol in het realiseren van een prettig woon- en werkklimaat in een groene, duurzame omgeving. De gemeente draagt zorg voor een aantrekkelijk vestigings- en ondernemingsklimaat.

De ambities in het Raadsprogramma 2014 - 2018 zijn:

- Ontwikkeling van bedrijvigheid en woningbouw.
- Inspelen op demografische ontwikkelingen met de ontwikkeling van huisvestingsmogelijkheden.
- De ruimtelijke en economische ontwikkelingen worden vanuit een actuele structuurvisie gestuurd (na de komst van de Omgevingswet: Omgevingsvisie en Omgevingsplan).
- Stimuleren van regio-samenwerking ter bevordering van toerisme, werk en wonen.
- Actuele beleids- en beheerplannen.

Beleidskaders	• Structuurvisie Opmeer 2025 (Raad 19 september 2012); • Regionale Woonvisie West-Friesland (Raad 8 juni 2017); • Regionaal actieprogramma West-Friesland 2017-2021; • Strategisch Voorraadbeleidsplan Gemeentelijk Woningbedrijf Opmeer (2017); • Ontwikkelingsvisie Hoogwoud-Centrum; • Bestemmingsplannen/beheersverordening; • Structuurschets Westfriesland; • Strategisch beleidsplan Omgevingsrecht Opmeer 2015-2019 (Raad 13 januari 2015); • Welstandsnota Opmeer (Raad 3 februari 2011); • Huisvestingsverordening Opmeer 2015 (Raad 4 juni 2015);
Autonome ontwikkelingen/trends	• Invoering Omgevingswet; • Aantrekkende markt voor woningbouw en mogelijk aantrekkende vraag naar industriegrond; • Integrale benadering en gebiedsgerichte benadering, identiteit en kwaliteit; • (ontwerp)Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen;
Volumegegevens	• 1 structuurvisie • 6 bestemmingsplangebieden; te weten: Landelijk gebied Opmeer;- Hoofdkern Hoogwoud/Opmeer/Spanbroek; Kleine kernen Aartswoud/De Weere/de Gouwe; Bedrijventerrein De Veken; Centrumgebied Opmeer-Spanbroek; Recreatieparken Perelaer en Bongerd/Wilhelminalaan; • Beheer en exploitatie van 877 huurwoningen (1-1-18);

	Bouw- en woningtoezicht voor ca. 4747 woningen, twee recreatieparken, drie bedrijventerreinen en het landelijk gebied.
--	--

Betrokkenheid verbonden partijen

Archeologie Westfriesland

Archeologie West-Friesland heeft tot doel het ondersteunen en adviseren van de aangesloten gemeenten op het gebied van archeologie in de ruimste zin. De Archeologiedienst West-Friesland voert specialistische taken op het gebied van advisering, toetsing, booronderzoek enz. in het kader van archeologiewetgeving.

Ondersteuning bestuurlijke en regionale samenwerking Westfriesland

Deze regeling ondersteunt voor de regio Westfriesland de samenwerking tussen de zeven deelnemende gemeenten op het gebied van bestuurlijk en ambtelijk overleg, waaronder het portefeuillehouders overleg Verkeer, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Economie (VVRE) en Maatschappelijke Dienstverlening, Volksgezondheid en Sociale Aangelegenheden (MADIVOSA).

Hebben we onze voornemens gerealiseerd?

Onderwerp:	Voornemens (activiteiten) en resultaten in 2018:	Resultaat:
Bestemmingsplannen	Voornemen: naast het actualiseren van de basisbestemmingsplannen/-beheersverordeningen en de bestemmingsplannen voor nieuwe ontwikkelingen worden procedures gevoerd voor de postzegelbestemmingsplannen Resultaat: voor de kernen Aartswoud, de Weere en de Gouwe is gestart met de bestemmingplanactualisatie door het opstellen van een voorontwerpbestemmingsplan. Het voorontwerp-bestemmingsplan is op 19 juni 2018 behandeld in de commissie Ruimte en aansluitend is een inspraakprocedure gestart. De Vaststellingsprocedure zal in 2019 plaatsvinden De gemeenteraad heeft in september 2018 een paraplubestemming vastgesteld voor de borging van het gemeentelijke parkeerbeleid bij bouwactiviteiten. Voor enkele nieuwe ontwikkelingen zijn bestemmingsplan vastgesteld of is gestart met de voorbereiding (Spanbroekerweg 231,N239; De Veken 4 fase 1). Op 21 december 2017 heeft de raad het bestemmingsplan Hoogwoud, Opmeer, Spanbroek (Komplan HOS) vastgesteld. Tegen dit plan zijn 2 beroepschriften ingebracht. Bij uitspraak van de Raad van State van 30 januari 2019 zijn deze beroepen grotendeels ongegrond verklaard en is het plan onherroepelijk geworden. Voor het Komplan HOS wordt een reparatieplan in voorbereiding genomen. Over de aanpak is de cie. Ruimte op 29 mei 2018 geïnformeerd.	
Omgevingswet	Voornemen: voorbereidingen invoering omgevingswet Resultaat: Op 22 januari 2018 en 5 juni 2018 zijn raadsessies gehouden waarbij de Omgevingswet is toegelicht en de raad in de gelegenheid is gesteld ambities uit te spreken. De resultaten daarvan worden uitgewerkt in een concept-Koersdocument, welke medio maart aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. Het Koersdocument gaat het implementatieproces	

	verder richting geven. Het regionale Procesplan Regionale Implementatie Omgevingswet is in uitvoering. Verschillende projecten, zoals voor de aanpassing van de informatievoorziening en het gebruik van het Digitaal Stelsel Omgevingswet zijn in voorbereiding genomen. Een proces om te komen tot een omgevingsverordening is ingezet. Nadat.	
Volkshuisvesting	Voornemen: uitwerking volkshuisvestingsbeleid in een lokale woonvisie voor Opmeer Resultaat: de woonvisie Opmeer 2018-2022 Gelukkig wonen in Opmeer is vastgesteld in de raad van 13 december 2018.	
Volkshuisvesting	Voornemen: activiteitenprogramma 2018 gemeentelijk woningbedrijf opstellen Resultaat: Er is een volkshuisvestelijk verslag opgesteld en behandeld in raad van 12 juni 2018. Het in 2018 geplande groot onderhoud aan de huurwoningen is uitgevoerd.	
Volkshuisvesting	Voornemen: actualiseren verkoopbeleid gemeentelijke huurwoningen Resultaat: Het strategisch voorraadbeleid voor het gemeentelijk woningbedrijf (GWB) is in voorbereiding genomen. Dit wordt in 2019 aangeboden ter vaststelling door de raad. Hierin wordt ook het beleid voor de verkoop van woningen opgenomen.	
Volkshuisvesting	Voornemen: nieuwbouw Heerenweide en De Weere Resultaat: In De Weere is het CPO-project opgeleverd en er zijn 12 woningen voor bewoning in gebruik genomen. In Heerenweide is fase 2 in de verkoop gebracht. In Fase 1d is het woonzorg-project Weidehof in aanbouw genomen. Totaal zijn in 2018 36 woningen aan de gemeentelijke woningvoorraad toegevoegd (bron CBS).	
Omgevingsrecht	Voornemen: in 2018 wordt een nieuw beleidsplan (beleidsplan Fysieke leefomgeving) voor de opvolging van het Strategisch beleidsplan omgevingsrecht 2015-2019 voorbereid. Resultaat: Een startdocument is aan de cie. Ruimte voorgelegd en vervolgens is een projectplan opgesteld. De gunning voor de externe ondersteuning heeft plaatsgevonden en de eerste processtap is gezet om te komen tot een omgevingsanalyse. Het is een traject die deels in regionale samenwerking wordt gelopen.	
Stedelijke vernieuwing	Voornemen: er wordt een nieuw winkel-wooncomplex in Hoogwoud gebouwd. Na realisatie hiervan wordt de herinrichting van het openbaar gebied afgerond. Resultaat: De start van de bouw van het winkel-wooncomplex is vertraagd. Inmiddels zijn de werkzaamheden in uitvoering. De herinrichting van het openbaar gebied zal in 2019 worden afgerond.	
Stedelijke vernieuwing	Voornemen: het vroegere jongerencentrum Pardoes te Hoogwoud zal worden verbouwd tot 7 appartementen voor starters. Resultaat: De woningen zijn inmiddels voor bewoning opgeleverd. In 2019 zal het openbaar gebied ter plaatse worden opgefrist.	
Stedelijke vernieuwing	Voornemen: de mogelijkheden tot nieuwbouw van een tweede supermarkt binnen het winkelconcentratiegebied Opmeer verder onderzoeken. Resultaat: Dit project maakt geen onderdeel meer uit van het coalitieakkoord en collegeprogramma. Mogelijkheden worden gezien om een dergelijke voorziening in transformatieplannen (dorpsvernieuwing) op te nemen	

Bouwgrond-exploitatie woningbouwlocaties	Voornemen: voor de in exploitatie zijnde grondcomplexen Heerenweide en Locatie Loos aan de Breestraat worden de grondexploitatieopzetten geactualiseerd. Resultaat: De grondexploitaties zijn geactualiseerd. De raad is over de resultaten geïnformeerd in december 2018.	
---	---	--

<i>Naam indicator:</i>	<i>Eenheid:</i>	<i>Waarde begroting 2018:</i>	<i>Waarde jaarrekening 2018</i>	<i>Gemiddelde waarde gemeenten <25.000 inw.</i>	<i>Bron:</i>
Gemiddelde WOZ waarde	In duizend Euro	229	232	231	CBS (2019)
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1000 woningen	8,5	6,5	6,8	BAG (2018)
Demografische druk	Groene en grijze druk t.o.v. 20-64 jaar in %	77	77,3	77,7	CBS (2018)
Gemeentelijke woonlasten eenpersoons-huishoudens	In euro's	719	740	683	COELO (2018)
Gemeentelijke woonlasten meerpersoons-huishoudens	In euro's	818	839	773	COELO (2018)

Hoeveel heeft het gekost?

Hieronder worden eerst de totale baten, lasten en mutaties in de reserves weergegeven die ingezet zijn om de doelen van dit programma te bereiken. Daaronder wordt dezelfde financiële informatie weergegeven per taakveld met toelichting op de verschillen groter dan € 10.000 per taakveld in de lasten, baten of reservemutaties:

TOTAAL PROGRAMMA 8 VHROSV	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Verschil
Lasten	9.293.952	10.710.244	9.668.356	1.041.888
Baten	10.207.829	10.806.336	11.806.336	1.000.000
Saldo resultaat voor bestemming	-913.877	-96.092	-2.137.980	2.041.888
Reserve dotaties	1.897.310	815.959	1.247.625	-431.666
Reserve onttrekkingen	50.000	200.746	148.647	-52.099
Saldo resultaat na bestemming	933.433	519.121	-1.039.002	1.558.122

Taakveld 8.1 Ruimtelijke ordening	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Vershil
Lasten	372.645	390.645	311.544	79.101
Baten	60.000	41.033	47.572	6.539
Saldo	312.645	349.612	263.972	85.640

Toelichting realisatie 2018 - begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Herziening bestemmingsplannen, lagere kosten door nieuwe procedures en verschuiving in planning	16.000	V
De kosten voor inhuur voor gerechtelijke en ingewikkelde procedures vielen lager uit.	34.000	V
Uitstel invoering Omgevingswet, waardoor lagere kosten	19.000	V
Diverse kleine verschillen die onder de toelichtingsgrens liggen.	17.000	V
Totaal	86.000	V

Taakveld 8.2 Grondexploitatie	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Vershil
Lasten	4.163.049	4.595.453	3.740.967	854.486
Baten	4.163.049	4.595.453	5.426.109	830.656
Saldo	0	0	1.685.142	1.685.142

Toelichting realisatie 2018 - begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Heerenweide, lagere lasten bouwrijpmaken	175.000	V
Heerenweide, lagere lasten woonrijpmaken	41.000	V
Heerenweide, lagere lasten aanleg groen	78.000	V
Heerenweide, hogere lasten planontwikkeling	-36.000	N
Heerenweide, tussentijdse winstneming	-831.000	N
Heerenweide, lagere opbrengst verkopen en bijdragen	-844.000	N
Heerenweide, lagere mutatie boekwaarde	1.433.000	V
Verrekening tussentijdse winst Heerenweide met Bovenwijkse voorzieningen. Dit bedrag is toegevoegd aan de reserve Bovenwijkse voorzieningen	395.000	V
Heerenweide, uitkering tussentijdse winst. Dit bedrag is toegevoegd aan de reserve Grondbedrijf	149.000	V
Gedeeltelijke vrijval voorziening niet gerealiseerde winst Heerenweide. Als gevolg van verkopen kan 68,4% van de voorziening vrijvallen	1.141.000	V
Diverse kleine verschillen Heerenweide die onder de toelichtingsgrens liggen	-16.000	N
Totaal	1.685.000	V

Taakveld 8.3 Wonen en bouwen	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Verschil
Lasten	4.758.258	5.724.146	5.615.845	108.301
Baten	5.984.780	6.169.850	6.332.655	162.805
Saldo	-1.226.522	-445.704	-716.810	271.106

Toelichting realisatie 2018 - begroting na wijziging 2018

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Woningbedrijf, hogere baten (verwezen wordt naar het aparte verslag)	90.000	V
Woningbedrijf, lagere lasten (verwezen wordt naar het aparte verslag)	88.000	V
Bouw- en woningtoezicht, lagere kosten inhuur en adviezen derden	25.000	V
Hogere opbrengst adviezen welstand	10.000	V
Hogere opbrengst leges omgevingsvergunningen	61.000	V
Diverse kleine verschillen die onder de toelichtingsgrens liggen.	-3.000	N
Totaal	271.000	V

Omschrijving	Bedrag	Voordeel / Nadeel
Reserves programma 8 TOEVOEGINGEN Niet geraamde toevoeging aan reserve Bovenwijkse voorzieningen Heerenweide (€ 395.000 nadeel) Niet geraamde toevoeging aan reserve Grondbedrijf (€ 149.000 nadeel) WONINGBEDRIJF Geraamde toevoeging resultaat Woningbedrijf 2018 nog niet geboekt; gebeurt nl. bij resultaatbestemming (voordeel € 1.193.000) ONTTREKKINGEN Lagere onttrekking aan reserve OUI voor Omgevingswet wegens lagere kosten voor Omgevingswet (nadeel € 23.000) Lagere onttrekking aan reserve OUI voor bestemmingsplan Aartswoud/Weere/Gouwe wegens lagere kosten voor genoemd bestemmingsplan (€ 26.000 nadeel) Lagere onttrekking aan reserve OUI voor paraplu bestemmingsplan wegens lagere kosten voor dit bestemmingsplan (€ 1.000 nadeel) Lagere onttrekking aan reserve OUI voor beheersverordening (recreatieparken ivm lagere kosten voor deze beheersverordening (€ 2.000 nadeel) WONINGBEDRIJF Niet geboekte onttrekkingen aan reserve Woningbedrijf wegens boeking achteraf bij resultaatbestemming: Onttrekking wegens aanslag VPB (€ 600.000 nadeel) Onttrekking wegens aanschaf videofoons (nadeel € 45.000) Onttrekking wegens hogere bijdrage algemene dienst 2018 (nadeel € 250.000) Onttrekking voor VPB werkzaamheden en financiële inhuur (nadeel € 84.000) Onttrekking wegens diverse hogere kosten Woningbedrijf (nadeel 102.000)	484.000	N

Paragrafen

Inleiding

Met de - verplicht voorgeschreven - paragrafen geven we een 'dwarsdoorsnede' van de begroting, telkens gezien vanuit een bepaald perspectief. De paragrafen richten zich op het beheersproces dat niet extern gericht is.

Wel is er sprake van een behoorlijke financiële betekenis en grote politiek-bestuurlijke relevantie waarin de randvoorwaarden vast liggen, die van belang zijn voor een goede uitvoering van de programma's.

Door deze informatie samen te voegen in aparte paragrafen wordt het mogelijk gemaakt sneller en beter inzicht en overzicht te krijgen. De volgende paragrafen komen aan bod:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Kapitaalgoederen
- Bedrijfsvoering
- Treasury
- Verbonden partijen
- Lokale heffingen
- Grondbeleid

Er is een relatie tussen programma's en paragrafen. Beleidsvoornemens en -wijzigingen kunnen de ambtelijke organisatie raken en de werkprocessen.

Paragraaf 1: Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

Inleiding

De "Beleidsnota Risicomanagement en Weerstandsvermogen", vastgesteld op 25 april 2013, geeft de kaders voor risicomanagement en weerstandsvermogen, en is naast de vigerende begroting de basis voor verdere implementatie en actualisatie van het risicobeheer.

Het weerstandsvermogen geeft de relatie weer tussen:

- de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen waarover de gemeente kan beschikken om niet begrote kosten te dekken, en
- de risico's waarvoor nog geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen voor zijn afgesloten en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Een algemeen aanvaarde norm voor de hoogte van het weerstandsvermogen is er niet. Het oordeel over de toereikendheid van de weerstandscapaciteit is afhankelijk van de financiële risico's die een gemeente loopt.

Dit is sterk afhankelijk van de eigenheid van de gemeente, het risicoprofiel dat zij heeft, hoe de sociale structuur eruit ziet, de aan-/afwezige groeipotenties, de gehanteerde bedrijfsvoering (voorzichtig of worden risico's geaccepteerd), gerechtelijke procedures waarvan de uitkomst niet zeker is maar die wel grote consequenties kunnen hebben. En zo zijn er nog wel zaken die hier aan toe te voegen zijn.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen één-jarig (het begrotingsjaar zelf) en meerjarig (consequenties voor meerdere begrotingsjaren) weerstandsvermogen en incidentele en structurele weerstandscapaciteit.

A: Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit per 31 december 2018 is als volgt opgebouwd (bedragen in duizenden euro's):

Weerstandscapaciteit exploitatie:

Onbenutte belastingcapaciteit:

Onroerende-zaak belastingen	1.202
Rioolheffing	0
Afvalstoffenheffing	0
Totaal onbenutte belastingcapaciteit	1.202
Onvoorzien per 31-12	0

Weerstandscapaciteit structureel	1.202
---	--------------

Weerstandscapaciteit vermogen:

<i>eigen vermogen:</i> Algemene reserve (risicodeel + deel OU&I)	3.016
Reserve grondexploitatie	4.865
<i>stille reserves:</i> hogere marktwaarden obligaties / aandelen	p.m.

Weerstandscapaciteit incidenteel	7.881
---	--------------

Totale weerstandscapaciteit	9.083
------------------------------------	--------------

Ratio weerstandsvermogen

Op 13 december 2018 is door de raad de Nota reserves en voorzieningen 2019 vastgesteld. De minimale omvang van het 'risicodeel' van de algemene reserve is daarbij niet aangepast. We gaan daarom uit van het in de begroting 2018 opgenomen bedrag van € 2.132.000.

Voor de jaarrekening 2018 heeft een globale herijking van de risico-inventarisatie en -identificatie plaats gevonden. Daarop is vervolgens een risicosimulatie uitgevoerd. Deze risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag van ca. € 52 miljoen (= financiële omvang van de ca. 50 geïnventariseerde projecten en processen) ongewenst/onnodig is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden.

Op basis van de resultaten van deze risicosimulatie bedraagt de benodigde weerstandcapaciteit, exclusief het woningbedrijf en de grondexploitatie, € 1.420.000 (afgerond) en dit is iets hoger, ca € 50.000, ten opzichte van het vorige meetmoment, namelijk bij de begroting 2019. Het ratio weerstandsvermogen komt hiermee op 1,5 hetgeen ruim voldoende is.

Voor risico's met betrekking tot de bouwgrondexploitaties zal de Reserve Grondexploitatie worden aangewend, voor risico's betreffende het Woningbedrijf de Reserve Woningbedrijf.

Aan de maximale omvang van deze risicoreserves is vooralsnog geen limiet gesteld.

B: Toelichting niet (of onvoldoende) afgedekte risico's.

Onder risico's wordt in dit verband verstaan alle niet voorzienbare interne en/of externe omstandigheden waardoor gevaar bestaat voor schade of verlies waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd, maar wel van materiële betekenis zijn in relatie tot de financiële positie van de gemeente.

Uit de geactualiseerde risico-inventarisatie is een risico-top vijf af te leiden. Deze vijf risico's betreffen:

1. decentralisaties, c.q. grote stelselwijzigingen in het sociale domein: de transities in de arbeidsmarkt, jeugdzorg en AWBZ.
2. Invoering VPB (Vennootschapsbelasting).
3. grondexploitaties (plancapaciteit versus opname-/vraagcapaciteit; vraaguitval bij duurdere segment.
4. informatiebeveiliging; aspect: onnadenkend handelen m.b.t. computergebruik waardoor virussen een kans krijgen (bijv. phishing of bezoek op onveilige websites) en onbevoegd alsmede niet-verantwoord gebruik van privacygevoelige gegevens.
5. Overige onderwerpen

1. Decentralisaties

Het grootste vraagstuk in het sociaal domein is de haalbaarheid van de financiering door gemeenten van de voorzieningen waarop inwoners moeten kunnen rekenen. Het is ook in het vierde jaar na de decentralisaties moeilijk te voorspellen hoeveel mensen welke zorg nodig hebben en zorg kan niet worden geweigerd omdat het budget op is. Uit cijferbeeld van 2018 blijkt bij de gemeente Opmeer (en ook landelijk) dat de zorgvraag met name bij Jeugdhulp toeneemt.

Feitelijk gaat het dus om een open einde-regeling waardoor het niet te voorspellen is of we structureel blijven uitkomen met het beschikbare budget. Net als bij Opmeer lopen bij veel gemeenten de tekorten op. De gemeente Opmeer loste dit vooralsnog op door een eventueel tekort de dekken uit de reserve sociaal domein. Echter na verwerking van het voorstel voor resultaatbestemming van deze jaarrekening voor dekking van het tekort van Jeugdhulp is de reserve sociaal domein nagenoeg uitgeput. Omdat deze buffer is uitgeput en kijkend naar de verwachting dat de zorgvraag bij Jeugdhulp toeneemt is in de geactualiseerde risico-inventarisatie nu rekening gehouden met een hoger risico cq. kans op overschrijding in de toekomst.

De Wet BUIG/vangnetuitkering

Op basis van deze wet ontvangen gemeenten een gebundelde uitkering (BUIG) om daarmee de uitkeringen vanuit de Participatiewet te financieren. De GR WerkSaam voert deze wet voor de Westfriese gemeenten uit. Om de financiële onzekerheden en risico's te verkleinen en gemeenten te compenseren voor grote tekorten op de BUIG-uitkering is er een zogenaamde vangnetregeling. Er kan alleen aanspraak gemaakt worden op de vangnetuitkering als het tekort over 2018 meer bedroeg dan 5 % van de definitief over dat jaar toegekende gebundelde uitkering als bedoeld in artikel 69 van de Participatiewet (BUIG-budget).

Voor 2018 was er voor Opmeer geen sprake van een tekort op het BUIG-budget dus er was ook geen recht op een vangnetuitkering.

2. Invoering VPB

Vanaf 2016 moeten gemeenten en andere overheden vennootschapsbelasting (VPB) betalen over de winst die ze met hun ondernemingsactiviteiten maken. Gemeenten zijn administratief niet ingericht op vennootschapsbelasting want zij moeten voldoen aan regelgeving (Besluit Begroting en Verantwoording) die onverenigbaar is met die voor een Vpb-administratie. Hierdoor zullen gemeenten en provincies een aparte administratie moeten inrichten voor de Vpb-plichtige activiteiten. De implementatie is in regionaal (West-Fries) verband georganiseerd en inmiddels afgerond. Vanaf 2017 wordt jaarlijks een Vpb-aangifte ingediend.

Vanaf de begroting 2019 is een structureel budget van € 200.000 per jaar opgenomen als gemiddelde jaarlijkse Vennootschapsbelasting voor het Grondbedrijf (dekking reserve grondbedrijf). De gemeente is voor de grondexploitaties belastingplichtig.

Voor het Woningbedrijf wordt overlegd met de Belastingdienst. De gemeente zet daarbij in op "normaal vermogensbeheer", hetgeen niet vennootschapsbelastingplichtig is. De Belastingdienst / Ministerie van Financiën heeft hierin nog geen standpunt ingenomen. Vooralsnog wordt wel aangifte gedaan voor het onderdeel Woningbedrijf, alsof dit belastingplichtig is, maar tegen de beschikking zal bezwaar worden ingediend. Vanaf de begroting 2019 is een structureel budget schommelend rondom de € 500.000 opgenomen voor de jaarlijkse Vennootschapsbelasting voor het Woningbedrijf (dekking exploitatie Woningbedrijf/reserve Woningbedrijf).

3. Grondexploitaties

De resultaatverwachting uit de grondexploitaties is inclusief reservevorming in het kader van bovenwijkse/infrastructurele voorzieningen en verminderd met de reeds gerealiseerde winstnemingen. De winstprognoses zijn gebaseerd op de actuele exploitatieopzetten. Het behalen van de geraamde resultaten is afhankelijk van ontwikkelingen zoals veranderingen in uitgiftetempo (plancapaciteit versus opname/vraag capaciteit), vraaguitval in het duurdere segment, renteontwikkelingen, kostprijs-ontwikkelingen en ontwikkelingen van de bouwgrondprijzen.

De exploitatieopzetten worden jaarlijks aan de hand van deze ontwikkelingen geactualiseerd. Vooruitlopend op de nieuwe voorschriften van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) heeft de raad in zijn vergadering van 17 december 2015 de in exploitatie zijnde complexen aangewezen als 'gronden in exploitatie'. De overige gronden komen hiermee in de categorie 'strategische reserve'. Aan deze laatste categorie gronden worden geen kosten bijgeschreven. De exploitatieopzetten van de 'gronden in exploitatie' laten alleen een positief resultaat zien. Zie hiervoor verder de afzonderlijke paragraaf 7, Grondbeleid.

4. Informatiebeveiliging

Dit onderwerp is toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering, waarnaar korthedshalve wordt verwezen.

5. Overige onderwerpen:

Onderwijshuisvesting

De raad heeft op 6 juli 2017 besloten om een krediet van € 12,755 miljoen beschikbaar te stellen voor de bouw van twee IKC's. Dit krediet van € 12,755 miljoen was gebaseerd op het prijspeil 2017. In de begroting is rekening gehouden met een gemiddelde jaarlijkse prijsstijging van 2,5%. Dit percentage is het langjarig gemiddelde van de afgelopen 10 jaar. Door ontwikkelingen in de overspannen bouwmarkt heeft zich een prijsstijging voorgedaan van prijspeil januari 2017 naar prijspeil januari 2019 van 11%. Op grond van de voorspellingen van de BdB (Bureau Documentatie Bouwwezen) moet rekening worden gehouden met een indexeringsvoet voor de jaren 2019 t/m 2022 met 2,0% tot 2,6% per jaar. Als gevolg hiervan en ter realisatie van de gekozen kwaliteit (en prestaties op het gebied van energie-neutraliteit – BENG – en onderhoudsarm) moet rekening worden gehouden met circa € 3,0 tot € 5,5 miljoen aan meerkosten, afhankelijk te de locatiekeuze.

Medio 2019 neemt de gemeenteraad een besluit over de locaties van de nieuw te bouwen IKC's. De resultaten van de werkgroepen worden meegenomen in de besluitvorming.

Sporthal De Weijver

In augustus 2020 eindigt de overeenkomst tussen gemeente en exploitant. In 2019 moet over verlenging van deze overeenkomst een besluit worden genomen. Negatieve financiële consequenties voor de gemeente zijn niet uitgesloten.

C: Financiële kengetallen

Ingaande de begroting 2016 en de jaarrekeningstukken vanaf 2015 wordt door het BBV een verplichte basis set van vijf financiële kengetallen voorgeschreven. Naast de kengetallen wordt een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen. De invoering van de set van vijf kengetallen is bedoeld om de financiële positie voor raadsleden inzichtelijker te maken.

	Kengetallen 2018	Rekening 2017	Begroting 2018	Rekening 2018
1a	Netto schuldquote	-15%	-16%	-25%
1b	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-11%	-12%	-21%
2	Solvabiliteitsratio	74%	81%	78%
3	Grondexploitatie	16%	5%	11%
4	Structurele exploitatieruimte	-12%	2%	2%
5	Belastingcapaciteit	109%	114%	116%

1A. Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

2. Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal.

3. Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

4. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

5. Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente.

Beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie

Bovenstaande kengetallen (1a, 1b en 2) laten zien dat het vreemd vermogen van gemeente Opmeer in relatie tot het totale vermogen beperkt is. De gemeente Opmeer heeft derhalve een zeer gezonde balanspositie.

De boekwaarde van de gronden in exploitatie in de relatie tot de baten van de gemeente is niet buitengewoon te noemen (3).

De waarde bij het kengetal 'structurele exploitatieruimte' (4) bij de jaarrekening 2018 ligt in lijn met die van de begroting 2018 en is verbeterd ten opzichte van de jaarrekening 2017. Dit komt onder andere door een stijgende algemene uitkering vanaf 2018.

De mogelijkheid om de inkomsten uit OZB te verhogen (5); de gemeentelijke lasten zijn iets bovengemiddeld ten opzichte van andere gemeenten.

Paragraaf 2: Kapitaalgoederen

Een groot deel van het grondgebied van de gemeente Opmeer (4.163 ha) bestaat uit openbare ruimte. In deze openbare ruimte vinden vele activiteiten plaats, zoals wonen, werken en recreëren. Voor deze activiteiten zijn kapitaalgoederen nodig. Deze kapitaalgoederen (zoals wegen, gebouwen, riolering, bomen, openbare verlichting en kunstwerken) zijn van belang voor het verwezenlijken van de gemeentelijke programma's, zoals milieu, onderwijs en jeugd, ruimtelijke ontwikkeling en openbare ruimte. Een groot deel van de begroting heeft daarom betrekking op deze kapitaalgoederen. De kwaliteit van de openbare ruimte is zeer belangrijk voor onze inwoners en bedrijven. Met een goed onderhoudsniveau wordt een goed vestigingsklimaat bereikt, worden klachten voorkomen en risico's beperkt.

In het raadsprogramma 2014-2018 'Samen werken aan duurzame zorg, werk en welzijn' en het coalitieakkoord "Opmeer vernieuwend verder met de inwoner centraal" is als visie neergelegd dat de gemeente zich kenmerkt door veel groen en een goed verzorgde openbare ruimte. De gemeente draagt samen met de inwoners zorg voor een goed onderhouden openbare ruimte. De infrastructuur is passend en goed onderhouden. Daarbij zijn als ambities onder meer geformuleerd:

- Aantrekkelijke en functionele inrichting van de openbare ruimte in de dorpscentra Hoogwoud en Opmeer/Spanbroek, waarmee de dorpscentra aantrekkelijk worden;
- Stimuleren van bewonersparticipatie bij de inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte;
- Een wegeninfrastructuur die zorg draagt voor een goede bereikbaarheid, doorstroming en een veilig gebruik;
- Handhaven en waar noodzakelijk en mogelijk uitbreiding van het groene karakter van het bebouwd gebied en de industrieterreinen;
- De openbare ruimte is vrij toegankelijk en bruikbaar;
- De openbare omgeving is schoon, verzorgd, bruikbaar en veilig.

Het beheer van de openbare buitenruimte en infrastructurele werken vindt plaats op basis van actuele beheerplannen, die tenminste om de vier jaar worden geactualiseerd. Een aantal beheerssystemen is opgesteld om inzichtelijk te maken welke kapitaalwerken op korte en middellange termijn uitgevoerd moeten worden, incl. de daarbij behorende budgetten. Het gaat om de volgende beheerplannen (met het jaar van vaststelling):

- Onderwijshuisvesting (2008);
- Groenbeleidsplan (2018);
- Beheerplan civiele kunstwerken 2016-2019 (2016);
- Speelvoorzieningenplan 2016-2019 (2015);
- Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2022 (2018);
- Beheerplan Openbare Verlichting 2018-2021 (2017);
- Beheerplan gemeentelijke gebouwen 2018-2021 (2017);
- Wegenbeheerplan Gemeente Opmeer 2018-2021 (2017);
- Stedelijk waterplan 2017-2021 (2017).

Door de opstelling en tijdige actualisatie van deze plannen ontstaat inzicht in de behoefte aan middelen om de noodzakelijke beheer- en onderhoudswerken te kunnen uitvoeren en de begroting daarop tijdig af te stemmen. De uitgevoerde werkzaamheden in het begrotingsjaar 2018 zijn in hoofdzaak beschreven in programma's 2 en 5 van deze begroting. Met de aanwezigheid van de genoemde beheerplannen wordt voldaan aan BBV –voorschriften (nota Materiele Vaste activa).

In de benchmark Waar Staat Opmeer van januari 2018 zijn een aantal waarderingen van de burger over de kwaliteit van de woon- en leefomgeving opgenomen. Zij waarderen de mate waarin zij er prettig wonen met een 8,1. Dit is identiek aan het landelijk gemiddelde en het gemiddelde van de referentiegemeenten. Het rapportcijfer is identiek aan de vorige meting in 2015.

Beleidskader wegen

Voor de wegen geldt het wegenbeheersplan 2018 - 2021. Om de benodigde kwaliteit van de wegen nu en in de toekomst te kunnen handhaven, is het belangrijk om hiervoor voldoende budget beschikbaar te stellen. Om een gemiddeld jaarbudget te kunnen vaststellen is, langer dan de planperiode, vooruit gekeken en is de budgetbehoefte over een periode van 10 jaar berekend. Voor de looptijd van dit plan (2018-2021) wordt jaarlijks in programma 2 van deze begroting het benodigd budget geraamd. Afhankelijk van de omvang van de in enig jaar uit te voeren werken vindt een onttrekking of toevoeging plaats van/aan de reserve Wegen, waardoor de uitgaven een gelijkmatig karakter hebben resp. de kosten van voorgenomen onderhoudswerkzaamheden financieel zijn gedekt. De reserve onderhoud wegen heeft per 31-12-2018 een omvang van € 1.477.000.

Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) is met de gemeenten in gesprek over de overdracht van het beheer en onderhoud van de waterschapswegen naar de gemeenten. De gemeenten hebben voor deze overdracht een programma van eisen opgesteld. De effecten van een eventuele overdracht zijn nog niet in de budgetramingen voor het wegenbeheer verwerkt.

Civiele kunstwerken

De gemeente Opmeer heeft 32 bruggen, 6 vissteigers, 4 kano-aanlegplaatsen en 94 duikers in beheer. In 2016 (raadsvergadering 4 februari 2016) is het beheerplan Civiele kunstwerken geactualiseerd voor de periode 2016-2019. Er is een kostenraming opgesteld voor de in de gemeente Opmeer aanwezige en bij de gemeente in beheer en onderhoud zijnde kunstwerken (bruggen e.d.). Uit dit beheerplan blijkt dat de voor het beheerplan geïnspecteerde objecten in een redelijke tot goede staat van onderhoud verkeren. In het beheerplan zijn aanbevelingen opgenomen voor het onderhoud en beheer. De reserve Bruggen heeft 31-12-2018 een omvang van € 348.000.

Openbare verlichting

Voor de openbare verlichting geldt het beheerplan Openbare verlichting 2018-2021. In het beheerplan wordt de visie weergegeven voor het beheren van de openbare verlichting en de kosten daarvan. Het beleidsplan bevat een uitvoeringsschema voor de jaren 2018 tot en met 2021. Een aanzienlijk deel (34%) van de lichtmasten dateert uit de jaren zeventig van de vorige eeuw en is binnen een aantal jaren aan vervanging toe is. De vervanging zal pas plaatsvinden als de noodzaak uit meetproeven blijkt. De kosten van beheer en onderhoud van de openbare verlichting zijn in programma 2 van de exploitatiebegroting en meerjarenraming opgenomen. De openbare verlichting is in het kader van duurzaamheid voorzien van LED-verlichting.

Beleidskader riolering

Met het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) wordt invulling gegeven aan de taken van de gemeente die voortvloeien uit de Wet gemeentelijke watertaken die op 1 januari 2008 in werking is getreden. Op grond van deze wet is de gemeente belast met lokale ruimtelijke inpassing van de maatregelen op het gebied van de waterhuishouding en heeft de gemeente een zorgplicht voor stedelijk water. In overleg met de waterpartners zijn de beleidsuitgangspunten opgesteld, die voortkomen uit de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW).

Voor de periode 2019 - 2022 is een GRP vastgesteld op 20 december 2018. In dit GRP is het beleid en financiering van het rioolbeheer vastgelegd.

De kosten voor de uitvoering van het rioleringsplan worden gedeeltelijk gedekt door de bestemmingsreserve Gemeentelijke riolering en de rioolheffing. De aanleg van nieuwe riolering in bestemmingsplannen wordt bekostigd uit de exploitatieopzet van deze plannen. Voor de planperiode 2019-2022 is een gedifferentieerde heffing vastgesteld die 10% lager is dan het tarief van 2018. De stand van de voorziening Riolering bedraagt per 31-12-2018 € 5.418.000 en biedt voldoende dekking voor de te verwachten kosten. In het jaarlijks op te stellen operationeel uitvoeringsprogramma en het daarop volgende jaarverslag worden de bestedingen verantwoord.

Beleidskader water

Voor het beheer en onderhoud van de waterpartijen is het Stedelijk waterplan 2017-2020 opgesteld. Dit plan is op 21 september 2017 vastgesteld door de gemeenteraad. De gemeente Opmeer is verantwoordelijk voor het onderhoud van de walkanten en het baggeren van de watergangen die eigendom zijn van de gemeente. De gemeente Opmeer beheert ongeveer 120.000 m2 oppervlaktewater en ongeveer 25 km oevers met oeverbescherming. Door het structureren van de aanpak voor het onderhoud zijn de kosten inzichtelijk gemaakt en is een planning opgesteld. De kosten van het baggerwerk variëren sterk in de loop der jaren.

In het beheerplan zijn voor de komende jaren de noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden geïnventariseerd. Voor het onderhoud van deze voorzieningen is een reserve Baggerwerkplan ingesteld. De stand van deze bestemmingsreserve bedraagt per 31-12-2018 € 321.000. In programma 2 van de begroting en meerjarenraming zijn de benodigde onderhoudsbudgetten verwerkt. De komende jaren worden met het Hoogheemraadschap Hollands Noorder Kwartier gesprekken gevoerd over de overdracht van het stedelijk waterbeheer aan HHNK.

Beleidskader gebouwen

Voor het beheer van de 33 gemeentelijke gebouwen is het beheerplan Gemeentelijke gebouwen 2018-2021 opgesteld. Dit plan is op 1 februari 2018 vastgesteld door de gemeenteraad. In het beheerplan is de zorg voor een groot aantal wettelijke taken m.b.t. het beheer van gebouwen opgenomen. Het is van belang dat de gemeentelijke gebouwen in een goede staat verkeren waarbij als uitgangspunten worden gehanteerd: schoon, heel en veilig en streven naar duurzaamheid. In het plan zijn de kosten van het gebouwenbeheer voor de planperiode inzichtelijk gemaakt en is een doorkijk opgenomen voor een periode van 10 jaar. Het onderhoud kost in de periode 2018 tot 2027 gemiddeld € 391.000 per jaar.

Om voldoende middelen voor het beheer van de gemeentelijke gebouwen in de komende 10 jaren te kunnen garanderen wordt eens in de 4 jaar de jaarlijkse storting in de voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen aangepast aan het gemiddelde van die 4 jaar. De voorziening gemeentelijke gebouwen wordt zodanig ingezet dat deze ultimo 2027 nog € 50.000 is (noodzakelijke buffer).

De voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen heeft per 31-12-2018 een omvang van € 638.000.

Beleidskader beeldende kunstwerken

In de loop der jaren zijn bij afronding van (bouw)projecten in de verschillende wijken beeldende kunstwerken in de openbare ruimte geplaatst. In 2012 is een inventarisatie gemaakt van de 14 kunstwerken in de gemeente. Met de inventarisatie is de onderhoudsbehoefte in beeld gebracht en kunnen de kunstwerken planmatig worden beheerd. De meerjarenonderhoudsplanung wordt jaarlijks geactualiseerd. Voor het beheer is een jaarlijks budget benodigd van ca. € 12.000. Afhankelijk van de omvang van de uit te voeren werken vindt een onttrekking of toevoeging plaats van/aan de reserve onderhoud kunstwerken. De voorziening heeft per 31-12-2018 een omvang van € 16.000.

Gemeentelijk Woningbedrijf

Voor het gemeentelijk Woningbedrijf wordt een financiële meerjarenbegroting gehanteerd. Belangrijke financiële besluiten in relatie tot het Woningbedrijf worden aan deze meerjarenbegroting getoetst. Het onderhoud van de eigendommen van het Woningbedrijf vindt plaats op basis van een meerjarenonderhoudsraming. Deze meerjarenbegroting is voortschrijdend en wordt jaarlijks geactualiseerd.

Op basis van de vastgestelde regionale woonvisie is de Woonvisie Opmeer 2018-2022 'Gelukkig wonen in Opmeer' gemaakt. Deze is op 13 december 2018 door de gemeenteraad is vastgesteld. Deze plannen houden rekening met demografische ontwikkelingen, veranderende trends en financiële en juridische ontwikkelingen. Het gaat hierbij onder meer om veranderende woonwensen, huurprijsbeleid, demografie, kwaliteit, energie, economie e.d.

Op 12 september 2013 is het Strategisch voorraadbeleidsplan vastgesteld door de gemeenteraad. Dit plan wordt momenteel geactualiseerd en kan in 2019 worden vastgesteld.

Op basis van deze ontwikkelingen zijn de strategische doelen voor het Woningbedrijf geformuleerd. Deze nieuwe beleidsplannen vormen de koers van het Woningbedrijf voor de periode 2018-2022. De in de genoemde plannen voorgestelde maatregelen moeten, als het gaat om activiteiten van het Woningbedrijf, worden bekostigd uit de bedrijfsreserve van het Woningbedrijf en de huuropbrengsten. De investeringen in het vastgoed zullen worden gebaseerd op de 'Investeringsregeling Woningbedrijf Opmeer'. Ter voorkoming van leegstand, handhaving van een voldoende weerstandsniveau en het behoud van de mogelijkheid om te investeren in nieuwbouw c.q. het bestaande bezit, heeft de gemeenteraad op 15 september 2004 een notitie vastgesteld waarin het beleid voor de verkoop van huurwoningen is vastgelegd. In 2016 is de taakstelling om 48 woningen te verkopen, gerealiseerd. Het verkoopbeleid zal in het nieuwe Strategisch Voorraadbeleidsplan worden geactualiseerd. De opbrengsten van eventuele verkopen worden geboekt in de algemene bedrijfsreserve van het woningbedrijf en worden vervolgens (gedeeltelijk) ingezet voor afboeking van de onrendabele top in de stichtingskosten van nieuwbouwprojecten ter verkrijging van betaalbare huurprijzen.

Jaarlijks wordt een activiteitenplan opgesteld waarin de voorgenomen activiteiten staan vermeld van het Woningbedrijf. Op hoofdlijnen wordt inzicht verschaft in de voornemens van het Woningbedrijf over de uitvoering van de op te stellen Woonvisie en de volkshuisvestelijke prestatievelden (kwaliteit woonegelegenheden, leefbaarheid, wonen en zorg, verhuren van de woningen, betrekken van/overleg met bewoners bij beleid en beheer en continuïteit financiën).

Het Woningbedrijf beschikt per 31-12-2018 over een reserve van € 20.918.000 (gebaseerd op BBV). Voor het Woningbedrijf is, op basis van bedrijfswaardeberekeningen, een financiële meerjarenraming (10 jaar) opgesteld. Deze raming is gebaseerd op het geldend Strategisch voorraadbeleidsplan en de daarin opgenomen investeringsvoornemens. De raming houdt verder rekening met effecten van de verhuurdersheffing, eventuele vennootschapsbelasting, huurbeleid e.d. Uit deze raming blijkt dat de algemene reserve van het woningbedrijf zich rond de € 14.000.000 blijft bewegen.

Beleidskader Groen

Op 19 april 2018 heeft de gemeenteraad het Groenbeleidsplan 2018-2021 vastgesteld. De gemeente Opmeer beheert totaal (2018) ca 589.000 m2 groen. Dit is onder te verdelen in openbaar groen, sportvelden en begraafplaatsen.

In het plan worden op basis van beschikbare financiële kengetallen de totale kosten van het groenbeheer geraamd op ca. € 873.000 per jaar ex BTW (arbeid, materiaal en materieel). In de huidige begroting en meerjarenraming is een raming opgenomen van ca. € 785.000 (incl. omvorming). De gemiddelde landelijke beheerkosten van openbaar groen bedragen € 82,- per inwoner. De gemiddelde kosten van groenbeheer bedragen in Opmeer € 66,- per inwoner.

Uit deze cijfers blijkt dat er sprake is van een efficiënt groenbeheer. Voor renovatie van openbaar groen zou op jaarbasis in theorie een bedrag van ca. € 89.000 benodigd zijn. In de begroting is een bedrag van € 28.000 op jaarbasis beschikbaar. Ingeval van integrale gebiedsrenovaties worden de omvormingskosten meegenomen in de totale projectbegroting. Het beperkte beschikbare budget dwingt wel tot het langer in stand houden van (verouderd) groen dan op basis van de gemiddelde levensduur gewenst zou zijn. De raad heeft hiermee geaccepteerd dat er sprake zal zijn van enige achterstand m.b.t. de renovaties van openbaar groen. Jaarlijks wordt voor de uitvoering van zowel het groenbeleidsplan als het bomenbeleidsplan een operationeel plan opgesteld en aan de raadscommissie Ruimte voorgelegd. De uitvoeringskosten worden jaarlijks in de exploitatiebegroting opgevoerd.

Verkoop percelen openbaar groen

De gemeente voert beleid met betrekking tot verkoop openbaar groen. In het groenbeleidsplan (groenuitgiftebeleid) zijn de te verkopen percelen aangewezen. De opbrengst van het verkopen van groen wordt gestort in de reserve Openbaar groen. Uit deze reserve worden de kosten van omvorming en vernieuwing verouderd openbaar groen gedekt. In 2018 zijn de opbrengsten verkoop openbaar groen € 50.000. Bij de resultaatbestemming wordt voorgesteld om deze opbrengst voor zover het resultaat dit toestaat te storten in de reserve Openbaar groen.

Financiële consequenties

Voor het onderhoud van de wegen, riolering, het huurwoningenbestand en (overige gemeentelijke) gebouwen zijn reserves/voorzieningen beschikbaar.

Voor de normale en planmatige onderhoudskosten van kapitaalgoederen worden jaarlijks in de onderhoudsbegroting ramingen opgenomen. Deze komen weer ten laste van onderhoudsvoorzieningen en/of reserves. Wanneer buitengewoon onderhoud en/of renovatie moet worden verricht, worden hiervoor afzonderlijke ramingen opgenomen of investeringskredieten aangevraagd.

Paragraaf 3: Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering van de gemeente Opmeer betreft het sturen en beheersen van de organisatorische bedrijfsprocessen om de door het politieke bestuur geformuleerde beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren. Verbetering van de bedrijfsvoering is daarmee een belangrijke taak van het management. In programma 0 Bestuur en Ondersteuning zijn de belangrijkste onderdelen genoemd. In deze paragraaf wordt specifiek ingegaan op Informatiebeveiliging en Privacybescherming.

Informatiebeveiliging en Privacybescherming

De gemeente Opmeer ziet Informatiebeveiliging en Privacybescherming als actuele en belangrijke onderwerpen, daar wij beschikken over vitale informatie. De afgelopen jaren is geconstateerd dat onder andere buitenlandse mogendheden zich richten op het verkrijgen van informatie via het internet. De inzet van 'nation state hackers' maakt dat bedrijven en overheden zich nadrukkelijker bezig moeten houden met het bewaken van informatie en het actief beveiligen tegen cyberaanvallen. Deze hackers beschikken over vrijwel onbeperkte middelen om hun doel te bereiken. Daarnaast waren de regels voor de omgang met persoonsgegevens vastgelegd in de Wet bescherming persoonsgegevens, ontstaan uit de Europese privacyrichtlijn uit 1995. Tegenwoordig vindt steeds meer digitalisering plaats, daardoor ontstaan nieuwe vraagstukken over de bescherming van Privacy. De Algemene Verordening Gegevensbescherming (hierna: AVG) is van toepassing vanaf 25 mei 2018. De AVG gaat over de bescherming van natuurlijke personen in verband met de geautomatiseerde en geïndexeerde verwerking van persoonsgegevens en zorgt voor versterking en uitbreiding van privacyrechten voor betrokkenen. Voor overheden en bedrijven in het algemeen en voor gemeenten in het bijzonder, resulteert dit in meer verplichtingen bij het verwerken van persoonsgegevens.

In november 2015 heeft de Raad het gemeentelijke Informatiebeveiligingsbeleid vastgesteld. De doorontwikkeling van het Informatiebeveiligingsbeleid was aanvankelijk opgenomen in de planning voor 2018. Echter treedt er een nieuw normenkader in werking in 2020: de nieuwe Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) wordt hiervoor de waarborg. De BIO is volledig in lijn met de internationaal erkende norm ISO27001. Gezien 2019 het overgangsjaar is tussen de huidige Baseline Informatiebeveiliging voor Nederlandse Gemeenten (BIG) en de BIO, wordt de doorontwikkeling van het Informatiebeveiligingsbeleid opgepakt in 2019. De belangrijkste doelstellingen van het Informatiebeveiligingsbeleid zijn:

- zorgvuldig omgaan met informatie;
- betrouwbare en continu dienstverlening;
- voldoen aan toepasselijke wet- en regelgeving (zoals privacywetgeving/AVG)
- beheersen van risico's;
- voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG) als normenkader;
- het nakomen van de afspraken inzake de ENSIA-verantwoording.

Concrete maatregelen en ambities

Implementatie Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

In 2018 zijn er maatregelen getroffen die toezien op de implementatie van de AVG, zoals:

- Het aanstellen van een Privacy Officer (hierna: PO). De PO draagt zorg voor de uitvoering van de vereisten die de AVG stelt en helpt daarnaast bij het verhogen van het privacy bewustzijn binnen de gemeente Opmeer;
- Het aanstellen van een functionaris Gegevensbescherming (hierna: FG). De FG is een onafhankelijke toezichthouder binnen de gemeente Opmeer op het gebied van Informatiebeveiliging en Privacybescherming. De FG is informierend, adviserend en controlerend inzake de verplichtingen die voortvloeien uit de AVG. Daarnaast treedt de FG op als contactpunt naar de landelijke toezichthouder inzake de verwerking van persoonsgegevens;
- Het opstellen en bijhouden van een register van verwerkingsactiviteiten. In het register van verwerkingsactiviteiten worden alle verwerkingen van persoonsgegevens vastgelegd;
- Het opstellen van een nieuw privacy-beleid. Tevens is het privacy-statement op de website van de gemeente Opmeer herzien;
- Het opstellen van een datalekkenprotocol;
- Het opstellen en bijhouden van een datalekkenregister;
- Het faciliteren van rechten van betrokkenen. Betrokkenen hebben recht op informatie en inzage, rectificatie, beperking en bezwaar. Om te voldoen aan het transparantiebeginsel en de informatieplicht, hebben wij de rechten van betrokkenen zowel digitaal als fysiek gefaciliteerd;
- Het maken van afspraken die toezien op de bescherming van Informatiebeveiliging en Privacybescherming met partijen die in opdracht van de gemeente Opmeer persoonsgegevens verwerken;
- Het organiseren van bewustwordingstrainingen. Gedurende 2018 zijn er verschillende bewustwordingstrainingen georganiseerd. Hierbij is tevens aandacht besteed aan het AVG-compliant instellen van applicaties waarbij persoonsgegevens worden verwerkt;
- Het actief bevorderen van het organisatie-brede privacy-bewustzijn middels schriftelijke informatie en adviezen, o.a. in de vorm van berichtgeving via Intranet.

Regionale samenwerking inzake Informatiebeveiliging en Privacybescherming

Regionaal wordt samengewerkt op het gebied van Informatiebeveiliging en Privacybescherming, zo is in 2018 onder andere de kennisdeling en het adviseren van gemeenschappelijke regelingen inzake nieuwe privacy-vereisten gezamenlijk in West-Fries-verband opgepakt. Hierbij heeft het regionale programma 'Harmonisatie informatielandschap Westfriesland' een afwijkende status. Vanuit de Westfriesse gemeenten is de gemeente Opmeer vertegenwoordigd in het Regionaal Privacy Team (RPT). Het RPT ondersteunt de harmonisatieprojecten bij het implementeren Informatiebeveiliging en Privacybescherming tijdens projecten.

De Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG)

De Tactische Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten is het normenkader dat de beschikbaarheid, integriteit en exclusiviteit van gemeentelijke informatie(systemen) bevordert. Deze Tactische Baseline is een normenkader die een totaalpakket aan informatiebeveiligingsmaatregelen

omvat die voor iedere gemeente geldt. Deze Tactische Baseline is opgezet rondom bestaande normen; de NEN/ISO27002:2007 en NEN/ISO 27001:2005. Deze standaarden zijn voor de Nederlandse overheid gekozen en algemeen aanvaard als de norm voor informatiebeveiliging. Omdat de infrastructuur van de gemeente Opmeer onderhouden en beheerd wordt door het SSC DeSom, werkt de gemeente Opmeer met deze gemeenschappelijke regeling nauw samen inzake het toezien op de naleving van informatiebeveiligingsmaatregelen.

Verantwoording inzake Informatiebeveiliging en Privacy (ENSIA)

Met ingang van 2017 is de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) in het leven geroepen. Hiermee is dit onderwerp recentelijk geïntroduceerd in het verslag bij de jaarrekening. ENSIA is een gezamenlijk project van het ministerie van Binnenlandse Zaken, de VNG, de gemeenten, het ministerie van Sociale Zaken & Werkgelegenheid en het ministerie van Infrastructuur & Milieu. ENSIA helpt gemeenten in één keer slim (effectief en efficiënt) verantwoording af te leggen over informatieveiligheid gebaseerd op de BIG (Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten). De verantwoordingssystematiek over de Basisregistratie Personen (BRP), Paspoortuitvoeringsregeling (PUN), Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) en de Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (Suwinet) wordt hiermee samengevoegd en gestroomlijnd. Het doel van de ENSIA is om de verantwoordingen in het kader van informatieveiligheid aan verschillende toezichthouders te bundelen in één methodiek en met één audit en sluit aan op de gemeentelijke Planning & Control-cyclus. Hierdoor ontstaat meer inzicht in en overzicht over de stand van zaken met betrekking tot de informatieveiligheid, waardoor hierop beter kan worden gestuurd. De methodiek kent twee verantwoordingsstromen. De eerste noemen we de verticale verantwoording en die richt zich op het informeren van de stelselhouders. In 2018 is dit Logius voor de DigiD-verantwoording en het Ministerie van SZW voor de SUWI-verantwoording. De stelselhouders zijn geïnformeerd via een verklaring van het College welke door een gecertificeerde auditor is gecontroleerd.

Digitale Agenda 2020

De ambities betreffende de Digitale Agenda 2020 zien toe op het transparant en efficiënt werken, het standaardiseren waar mogelijk, het lokaal maatwerk bieden waar nodig en indien mogelijk, het gezamenlijk aanvliegen van projecten. Het delen van kennis staat hierbij centraal. De VNG en KING ondersteunen gemeenten bij het opzetten en uitvoeren van collectieve projecten. De projectorganisatie initieert ook projecten, onder meer het standaardiseren van dienstverleningsprocessen (denk hierbij aan het uitgeven van rijbewijzen en parkeervergunningen) en informatievoorziening- en deling binnen het Sociaal Domein. In dit verband werkt de gemeente Opmeer op het gebied van Informatiebeveiliging en Privacybescherming binnen de regio West-Friesland nauw samen om kennis te delen. De functie van Security Officer ziet toe op de Informatiebeveiliging en is in KOM-verband (gemeenten Koggenland, Opmeer en Medemblik) voor 0,9 fte extra aangetrokken. Deze functionaris vervult tevens de rol van ENSIA-coördinator. De wettelijke verplichting om de functie van de FG in te vullen, is ook als zodanig in KOM-verband aangesteld. Om te streven naar het 'in control' zijn en blijven van de Informatiebeveiliging en Privacybescherming, ziet de gemeente Opmeer toe op het structureel overleggen en communiceren van verantwoordelijkheden die het management én medewerkers hebben, inzake het verantwoord en veilig verwerken van persoonsgegevens- en bedrijfskritische gegevens.

Paragraaf 4: Treasury

De treasuryfunctie omvat de financiering van het beleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn. De uitvoering ervan vereist snelle beslissingen in een complex geworden geld- en kapitaalmarkt. Er zijn aan de uitvoering van de treasuryfunctie budgettaire gevolgen verbonden, onder meer afhankelijk van het risicoprofiel. Onder de treasuryfunctie valt niet het verstrekken van leningen aan derden.

De wettelijke basis van de treasuryfunctie is de Wet financiering decentrale overheden. Deze wet stelt regels over het financieringsgedrag van gemeenten. Gemeenten dienen nadere regels te stellen in een treasuryparagraaf.

Treasurystatuut/algemeen treasurybeleid

Het nog voor 2018 geldende treasurystatuut is op 17 december 2009 vastgesteld door de gemeenteraad. Bij raadsbesluit van 13 december 2018 is een nieuw Treasurystatuut vastgesteld met ingang van 2019. In het treasurystatuut is opgenomen dat de attitude van de gemeente Opmeer ten aanzien van financieel risico defensief en risicomijdend is. Risicomijdend houdt in ieder geval in:

- het beleid ten aanzien van financieringen is erop gericht een spreiding van toekomstige renterisico's te bevorderen, opdat ook in de toekomst geen overmatige blootstelling aan rentebewegingen optreedt;
- het beleid ten aanzien van beleggingen is zodanig dat alleen beleggingen kunnen worden gedaan van tijdelijke overschotten en gericht op de beheersing en vermindering van de daaraan verbonden risico's;
- beleggingen in aandelen zijn in het beleggingsbeleid niet toegestaan.
- uitsluitend is toegestaan om geldmiddelen uit te zetten bij 's Rijks Schatkist.

Algemene ontwikkelingen/treasurybeleid 2018

De gemeente Opmeer heeft al een reeks van jaren een liquiditeitsoverschot. Als beleid is geformuleerd dat dit overschot wordt aangewend voor:

- vervroegde aflossing van geldleningen, waar dit op grond van de leningsovereenkomsten mogelijk is (NB In de bestaande overeenkomsten is dit uitgesloten);
- financiering van nieuwe kapitaalsinvesteringen, zodat hiervoor geen nieuwe leningen behoeven te worden aangetrokken;
- tijdelijke overschotten door middel van deposito's uitzetten of aanhouden in rekening courant bij de schatkist (ingande 2014).

De reeks van jaren dat er een liquiditeitsoverschot is geweest, is dit beleid ook daadwerkelijk gevolgd. Ook voor 2018 is een overschot binnen de gemeente gerealiseerd. Daarom is het aantrekken van 'vaste financieringsmiddelen' voor het jaar 2018 voor de Algemene Dienst niet nodig geweest. Gedurende 2018 was het gehele liquiditeitsoverschot uitgezet bij de schatkist.

Een en ander wordt nader uitgewerkt onder 'Uitzetting/Financiering', waarbij hier naar wordt verwezen.

Rentevisie

De rentetarieven zijn in 2018 ongeveer gelijk gebleven aan het niveau van 2017. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat de Europese Centrale Bank haar monetaire beleid nog niet wil veranderen. Deze rentevisie is mede gebaseerd op de rentevisies van ING en die van de BNG.

Treasurybeheer

Risicobeheer

De Wet Fido schrijft voor dat de renterisico's binnen de gemeente bewaakt dienen te worden. Het renterisico op korte termijn wordt inzichtelijk gemaakt met de kasgeldlimiet, het renterisico op langere termijn wordt in beeld gebracht met de renterisiconorm. In de onderstaande tabel 'Kasgeldlimiet in het jaar 2018' wordt de werkelijke omvang van de kasgeldlimiet getoetst aan de wettelijke norm uit hoofde van de Wet Fido. Zoals uit dit overzicht blijkt is er gedurende het hele jaar sprake van een grote ruimte binnen de kasgeldnorm.

Kasgeldlimiet in het jaar 2018	Kw1	Kw2	Kw3	Kw4
Omvang begroting per 1 januari 2018	35.205.265			
- Toegestane kasgeldlimiet				
- in procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
- in bedrag	2.992.448	2.992.448	2.992.448	2.992.448
- Omvang vlottende korte schuld				
Opgenomen gelden < 1 jaar	0	0	0	0
Schuld in rekening courant	0	0	0	0
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0	0	0	0
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0
- Contante gelden in kas	1.712	3.104	1.772	636
Tegoeden in rekening-courant	145.244	206.136	170.116	150.545
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	8.662.686	5.557.180	9.823.761	10.115.273
Toets kasgeldlimiet				
- Totaal netto vlottende middelen (3)-(2)	8.809.641	5.766.419	9.995.649	10.266.454
Toegestane kasgeldlimiet (1)	2.992.448	2.992.448	2.992.448	2.992.448
Ruimte (+) / Overschrijding (-); (1)-(4)	11.802.089	8.758.867	12.988.096	13.258.902

In de onderstaande tabel 'Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld' wordt het renterisico van de vaste schuld c.q. de renterisiconorm gecomprimeerd in beeld gebracht.

Dit overzicht geeft voor de jaren 2018 - 2021 een ruime onderschrijding van de rente-risiconorm te zien. Hieruit kan worden afgeleid dat de spreiding van de lening portefeuille zodanig is dat de renterisico's zeer beperkt zijn. De eerstvolgende renteherziening op 1 lening vindt plaats in 2022.

Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld	2018	2019	2020	2021
1 Renteherzieningen	0	0	0	0
2 Aflossingen	2.896.064	203.733	211.731	220.074
3 Renterisico (1 + 2)	2.896.064	203.733	211.731	220.074
4 Renterisiconorm	7.041.053			
5a Ruimte onder renterisiconorm (4>3)	4.144.989			
5b Overschrijding renterisiconorm (3>4)				
Renterisiconorm				
4a Begrotingstotaal 2018	35.205.265			
4b Percentage (gemeenteregeling)	20,00%			
4 = (4a x 4b/100)	7.041.053			

In de onderstaande tabel 'Kredietrisico's op verstrekte gelden' worden de kredietrisico's op de verstrekte gelden in beeld gebracht.

Kredietrisico op verstrekte gelden	Met/zonder (hypothecaire) zekerheid	Restant- schuld	%
Gemeenten/provincies		n.v.t.	
Overheidsbanken		n.v.t.	
Woningcorporaties met garantie WSW		n.v.t.	
Semi-overheidsinstellingen		n.v.t.	
Financiële instellingen (A en hoger)		n.v.t.	
Overige toegestane instellingen volgens Treasurystatuut	zonder	1.506.635	Div%
Overige toegestane instellingen volgens Treasurystatuut	met	1.181.916	Div%
Niet toegestane instellingen volgens Treasurystatuut		n.v.t.	
Totaal		2.688.551	

Gemeentefinanciering

Financieringspositie

De financieringspositie van het jaar 2018 ziet er als volgt uit.

De financieringspositie in het jaar 2018 (x € 1.000)	1-jan	31-dec
Algemene reserves en bestemmingsreserves	45.069	45.257
Voorzieningen	5.762	6.948
Saldo nog niet afgeloste vaste geldleningen	5.391	2.492
Subtotaal	56.222	54.697
Boekwaarde investeringen	40.857	39.626
Financieringsoverschot (+ = overschot; - = tekort)	15.365	15.071

Leningenportefeuille

De onderstaande tabel geeft inzicht in de mutaties van de leningenportefeuille en de invloed van deze mutaties op de gemiddelde rente.

MUTATIES IN LENINGPORTEFEUILLE	Bedrag	Gem.rente
Stand per 1 januari 2018	5.387.613	2,37%
Nieuwe leningen	0	
Reguliere aflossingen	2.896.064	
Vervroegde aflossingen	0	
Renteaanpassing (oud percentage)	0	
Renteaanpassing (nieuw percentage)	0	
Stand per 31 december 2018	2.491.548	2,37%

In verband met de liquiditeitspositie van de gemeente Opmeer zijn in het jaar 2018 geen nieuwe vaste geldleningen aangetrokken.

Relatiebeheer

Als huisbankier van de gemeente Opmeer wordt aangemerkt de Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG).

Organisatie

De treasuryfunctie wordt, zoals opgenomen in het Treasury Statuut uitgevoerd door de op grond van dat statuut aangewezen medewerkers van de afdeling Financiën.

EMU-saldo

De Economische en Monetaire Unie (EMU) is een groep van EU-lidstaten die de Euro als betaalmiddel hebben ingevoerd. Ter beheersing van de waarde van deze munt is besloten de uitgaven en inkomsten van de deelnemende landen te volgen en uit te drukken in het EMU-saldo. Het EMU-saldo is het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven van de collectieve sector (rijk, medeoverheden en sociale fondsen). Om die reden is voorgeschreven dat de gemeenten in hun begroting/jaarrekening een overzicht opnemen van hun bijdrage aan het EMU-saldo.

In het verdrag van Maastricht is afgesproken dat het EMU-tekort van een land maximaal 3% Bbp mag bedragen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van definities en conventies van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen (ESR 1995). Deze definities bepalen dat het EMU-saldo het saldo van de gehele overheid is: Rijk, Sociale Fondsen en overige publiekrechtelijke lichamen (lokale overheid) en wat daarin wordt meegeteld. Lokale overheden zijn daarom medeverantwoordelijk voor het Nederlandse EMU-saldo.

Het is voorgeschreven dat de gemeenten in hun begroting een overzicht opnemen van hun EMU-saldo. In onderstaande tabel wordt het exploitatiesaldo van de gemeente Opmeer omgezet naar het EMU-saldo voor het jaar 2018.

Omschrijving		(bedrag * € 1.000)
1	Exploitatiesaldo* voor toevoeging aan/onttrekking uit reserves	-188
2	Afschrijvingen	1.852
3	Bruto dotaties aan voorzieningen	1.508
-4	Investerings in materiële activa die op de balans ultimo begrotingsjaar worden geactiveerd	870
5	Voor begrotingsjaar toegekende bijdragen van Rijk, provincies, EU en overigen inzake de investeringen die niet via de exploitatie lopen	249
+6a	Opbrengsten uit desinvesteringen in vaste activa (tegen verkoopprijs)	0
-6b	De boekwinst op desinvesteringen in vaste activa	0
-7	Aankopen grond, bouw- en woonrijp maken	507
+8a	Opbrengsten uit verkoop van grond (tegen verkoopprijs)	4.285
-8b	De boekwinst op grondverkoop	0
-9	Betaling in begrotingsjaar ten laste van de voorzieningen	311
-10	Betalings in begrotingsjaar die niet via de exploitatie verlopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves worden gebracht en die niet vallen onder een van de andere genoemde posten.	0
-11	Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen in begrotingsjaar	0
EMU-saldo gemeente Opmeer		6.018

* een tekort wordt weergegeven middels een –teken.

De EMU-tekortnorm decentrale overheden voor 2018 bedraagt 0,3% van het bruto binnenlands product. Er is geen onderverdeling naar gemeenten, provincies en waterschappen vastgesteld. Daarom worden er ook geen referentiewaarden per gemeente bekend gemaakt.

Paragraaf 5: Verbonden partijen

Algemeen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie, waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Vanwege bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen - en mogelijk risico's - is het gewenst dat hieraan in de begroting en jaarstukken aandacht wordt besteed. Onder *bestuurlijk belang* wordt verstaan een zetel in het bestuur of het hebben van stemrecht. Met een *financieel belang* wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij kunnen worden verhaald op de gemeente.

De gemeente Opmeer heeft bestuurlijke en financiële belangen in diverse verbonden partijen, waaronder de deelname in gemeenschappelijke regelingen (GR) met centrumgemeenteconstructie, gemeenschappelijke regelingen met eigen bestuur, vennootschappen, stichtingen en verenigingen. Deze verbonden partijen voeren beleid uit voor de gemeente. Uiteraard blijft de gemeente beleidsmatige en financiële verantwoordelijkheden houden ten aanzien van deze partijen. Indien een gemeenschappelijke regeling wordt opgeheven, komen de kosten van de opheffing/afbouw voor rekening van de deelnemende gemeenten. Voor de financiële consequenties hiervan is geen speciale reserve of voorziening beschikbaar.

Deelnemingen mogen niet meer worden geconsolideerd. Dit houdt in dat de cijfers integraal in de jaarrekening worden verwerkt. Deelnemingen worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs of duurzaam lagere waarde. Gelet op de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) kunnen de gemeenten slechts deelnemingen aanhouden vanwege een publiek belang.

Hierbij een overzicht van de verbonden partijen:

Aard verbonden partij	Verbonden partij	Bijdrage 2018	Programma
Gemeenschappelijke regeling			
	1 Ondersteuning bestuurlijke en regionale samenwerking WF	€ 16.812	0/4/8
	2 SOW in liquidatie	€ -	NVT
	3 Het Westfries Archief	€ 79.636	0
	4 Archeologie West-Friesland	€ 10.500	5
	5 Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord	€ 58.593	7
	6 Shared Service Centre ICT DeSom	€ 433.620	0
	7 Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	€ 618.464	1
	8 GGD Hollands Noorden	€ 495.069	7
	9 Recreatieschap West-Friesland	€ 60.531	5
	10 Centraal Afvalverwerkingsbedrijf West Friesland	€ -	7
	11 WerkSaam	€ 304.260	6
Vennootschappen en coöperaties			
	12 Alliander N.V.	€ -	
	13 Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	€ -	
	14 N.V. Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord	€ -	
	15 C.V. Ontwikkelings- en Exploitatiemaatschappij De Veken 3	€ -	
	16 C.V. Ontwikkelings- en Exploitatiemaatschappij De Veken 4	€ -	
Stichting en verenigingen			
	NVT		
Overige verbonden partijen			
	NVT		
TOTAAL		€ 2.077.485	

Risico-inschatting

Hieronder wordt weergegeven de onderwerpen waarop de verbonden partijen zijn beoordeeld voor de bepaling van het risicoprofiel / -waardering:

Klasse	Bijdrage	Punten	Solvabiliteit	Stem-verhouding
1	< 100.000	2	2	2
2	< 250.000	5	4	4
3	< 500.000	10	6	6
4	<1.000.000	15	8	8
5	>1.000.000	20	10	10

Dit leidt tot de volgende score (aflopend qua risico):

	Bijdrage	Solvabiliteit	Stem-verhouding	Totaal
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	15	8	8	31
Shared Service Centre ICT DeSom	15	10	4	29
WerkSaam	10	8	6	24
Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord	2	10	8	20
GGD Hollands Noorden	5	6	8	19
Het Westfries Archief	2	8	6	16
Ondersteuning bestuurlijke en regionale samenwerking WF	2	2	10	14
SOW in liquidatie	0	2	10	12
Recreatieschap West-Friesland	2	4	6	12
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	0	2	10	12
Archeologie West-Friesland	2	2	6	10
N.V. Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord	0	8	2	10
C.V. Ontwikkelings- en Exploitatiemaatschappij De Veken 3	0	8	2	10
C.V. Ontwikkelings- en Exploitatiemaatschappij de Veken 4	0	8	2	10
Centraal Afvalverwerkingsbedrijf West Friesland	0	2	6	8
Alliander N.V.	0	2	2	4

Facts per verbonden partij

Per verbonden partij zijn de belangrijkste kerngegevens opgenomen:

Gemeenschappelijke regelingen	
1. Ondersteuning bestuurlijke en regionale samenwerking West-Friesland	
Vestigingsplaats	Hoorn
Doel deelname	Het doel van deze regeling is om voor de regio Westfriesland de samenwerking tussen de zeven deelnemende gemeenten op het gebied van bestuurlijk overleg te ondersteunen. Dit betreft regiozaken algemeen, urgentie- en klachtencommissie en personeelskosten leerlingenvervoer.
Deelnemers buiten Opmeer	De andere zes West-Friese gemeenten
Ontwikkelingen 2018	Geen
Vermogen per 01-01-2017	NVT
Vermogen per 31-12-2017	NVT
Resultaat 2017	geen
Bijdrage 2017	€ 17.442
2. SOW in liquidatie	
Vestigingsplaats	Hoorn
Doel deelname	De liquidatie van het SOW is per 1 januari 2008 beëindigd, met overdracht van doorlopende verplichtingen. Het beheer en afwikkeling van de doorlopende voorzieningen (bijvoorbeeld wachtgeld-verplichtingen) worden uitgevoerd door de centrumgemeente Hoorn.
Ontwikkelingen 2018	De bijdrage is in 2016 afgelopen
Vermogen per 01-01-2017	NVT
Vermogen per 31-12-2017	NVT
Resultaat 2017	€ 0
Bijdrage 2017	€ 0
3. Het Westfries Archief, regionaal historisch centrum voor West-Friesland	
Vestigingsplaats	Hoorn
Doel deelname	Een professionele, publieksgerichte, archiefdienst waar burgers, instellingen en overheden terecht kunnen met vragen.
Deelnemers buiten Opmeer	De andere zes West-Friese gemeenten
Belang	Belang Opmeer is 5,5%.
Ontwikkelingen 2018	Het is de bedoeling dat het Westfries Archief zich verder ontwikkelt tot een Regionaal Historisch Centrum waarmee nieuwe doelgroepen worden bereikt en de potenties van de waardevolle historische collecties beter worden benut.
Vermogen per 01-01-2017	€ 154.000
Vermogen per 31-12-2017	€ 49.000
Resultaat 2017	-€ 105.000
Bijdrage 2017	€ 77.341
4. Archeologie West-Friese gemeenten: 'Archeologie West-Friesland'	
Vestigingsplaats	Hoorn
Doel deelname	Het uitvoeren van specialistische taken op het gebied van advisering, toetsing, booronderzoek enz. in het kader van archeologie, regionale geschiedsbeoefening.
Deelnemers buiten Opmeer	De andere zes West Friese gemeenten
Vermogen per 01-01-2017	NVT
Vermogen per 31-12-2017	NVT
Resultaat 2017	geen
Bijdrage 2017	€ 10.500

5. Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (RUD NHN)	
Vestigingsplaats	Hoorn
Doel deelname	Uitvoering van gemeentelijke milieutaken
Deelnemers buiten Opmeer	Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Graft-de Rijp, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Schagen, Schermer, Stede Broec en Texel.
Belang	Belang Opmeer bedraagt 5,2%.
Vermogen per 01-01-2017	€ 902.161
Vermogen per 31-12-2017	€ 2.113.536
Resultaat 2017	€ 409.093
Bijdrage 2017	€ 81.184
6. Shared Service Centre ICT DeSom	
Vestigingsplaats	Hoorn
Doel deelname	Bewerkstelligen van een kwalitatief hoogwaardige en een doelmatige uitvoering door het SSC van de door de gemeenten opgedragen uitvoerende taken en de ondersteuning in brede zin op het terrein van de ICT en het creëren van de voorwaarden voor een efficiënte bedrijfsvoering en een efficiënte en klantgerichte dienstverlening.
Deelnemers buiten Opmeer	De gemeenten StedeBroec, Enkhuizen, Drechterland en Medemblik
Vermogen per 01-01-2017	€ 631.000
Vermogen per 31-12-2017	€ 941.000
Resultaat 2017	€ 140.000
Bijdrage 2017	€ 416.650
7. Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	
Vestigingsplaats	Schagen
Doel deelname	Het gezamenlijk behartigen van belangen die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan ten behoeve van de veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied.
Deelnemers buiten Opmeer	Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Graft-de Rijp, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Schagen, Schermer, Stede Broec en Texel.
Belang	Belang Opmeer bedraagt 1,8%.
Vermogen per 01-01-2017	€ 1.182.000
Vermogen per 31-12-2017	€ 1.502.000
Resultaat 2017	€ 106.000
Bijdrage 2017	€ 601.150
8. GGD Hollands Noorden	
Vestigingsplaats	Schagen
Doel deelname	Het gezamenlijk behartigen van de belangen, die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de gezondheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied
Deelnemers buiten Opmeer	Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Graft-de Rijp, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Schagen, Schermer, Stede Broec en Texel.
Vermogen per 01-01-2017	€ 26.553
Vermogen per 31-12-2017	-€ 180.744
Resultaat 2017 (na bestemming)	-€ 207.297
Bijdrage 2017	€ 213.372
9. Recreatieschap West-Friesland (RSW)	
Vestigingsplaats	StedeBroec
Doel deelname	Behartigt voor Westfriese gemeenten de belangen van de openluchtrecreatie en het landschap.
Deelnemers buiten Opmeer	De andere zes West Friese gemeenten
Vermogen per 01-01-2017	€ 31.000
Vermogen per 31-12-2017	€ 41.000
Resultaat 2017 (na bestemming)	€ 42.000
Bijdrage 2017	€ 58.731

10. Centraal Afvalverwerkingsbedrijf West Friesland	
Vestigingsplaats	Hoorn
Doel deelname	Behartigen van nog enkele resterende taken op het gebied van milieu.
Deelnemers buiten Opmeer	De andere zes West Friese gemeenten
Vermogen per 01-01-2017	€ 885.352
Vermogen per 31-12-2017	€ 905.520
Resultaat 2017 (na bestemming)	-€ 35.885
Bijdrage 2017	Het CAW is namens de deelnemende gemeenten aandeelhouder van de NV HVC. De gemeente betaalt geen bijdrage, maar ontvangt garantstellingsprovisie en dividend vanuit het CAW
11. WerkSaam	
Vestigingsplaats	Hoorn
Doel deelname	WerkSaam Westfriesland is ontstaan uit Op/Maat en is opgericht door de 7 Westfriese gemeenten om uitvoering te geven aan de Participatiewet ingaande 1-1-2015. WerkSaam richt zich op arbeidsparticipatie, begeleide arbeidsparticipatie, inkomensregelingen en voert plus-, extra en overige taken uit voor de deelnemende gemeenten.
Deelnemers buiten Opmeer	De andere zes West Friese gemeenten
Vermogen per 01-01-2017	€ 2.164.000
Vermogen per 31-12-2017	€ 2.164.000
Resultaat 2017 (na bestemming)	€ 34.000
Bijdrage 2017 (bijdr. apparaatskosten)	€ 281.552
Vennootschappen	
12. Alliander N.V.	
Vestigingsplaats	Arnhem
Doel deelname	Op 18 december 2017 zijn de aandelen van GKNH overgedragen aan de deelnemende gemeente. De gemeente Opmeer heeft nu een deelneming in Alliander van 70.606 aandelen. Alliander heeft diverse dochterbedrijven, waaronder Liander dat het regionaal netbeheer voor gas en electriciteit verzorgt en Liandon dat complexe energieinfrastructuur levert.
Deelnemers buiten Opmeer	De grootste aandeelhouders van Alliander zijn de provincies Gelderland, Friesland en Noord-Holland en de gemeente Amsterdam. Deze aandeelhouders bezitten gezamenlijk ongeveer 76% van de aandelen. De overige aandeelhouders, die elk minder dan 3% van de aandelen bezitten, zijn 72 kleinere gemeenten en de provincie Flevoland. Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bestaat uit 350 miljoen aandelen met een nominale waarde van 5 euro per stuk. Het aantal uitstaande aandelen bedraagt 136.794.964.
Belang	De gemeente heeft 70.606 aandelen Alliander.
Dividend 2018	€ 47.228
13. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	
Vestigingsplaats	Den Haag
Doel deelname	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Deelnemers buiten Opmeer	Alle Nederlandse gemeenten, provincies en het Rijk
Belang	De gemeente Opmeer heeft 19.188 aandelen à € 2,50
Vermogen per 01-01-2017 (vlg. IFRS9)	€ 4.486.000.000
Vermogen per 31-12-2017	€ 4.953.000.000
Resultaat 2016/2017	393.000.000 (2016 € 369.000.000)
Dividend 2018	€ 48.546
14. N.V. Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord	
Vestigingsplaats	Alkmaar
Doel deelname	Integraal economisch ontwikkelingsbeleid voor de regio Noord-Holland Noord
Belang	De gemeente Opmeer bezit 1,6% van het aandelenkapitaal. De nominale waarde van de aandelen van Opmeer is € 1.000.

15. C.V. Ontwikkelings- en Exploitatiemaatschappij De Veken 3	
Vestigingsplaats	Opmeer
Doel deelname	De ontwikkeling en exploitatie van de 3e fase Industrierterrein de Veken te Opmeer (totaal ca. 22 ha bruto) vindt plaats voor rekening en risico van de CV Ontwikkelings- en Exploitatiemaatschappij De Veken 3.
Deelnemers buiten Opmeer	Zie belang
Belang	
16. C.V. Ontwikkelings- en Exploitatiemaatschappij de Veken 4	
Vestigingsplaats	Opmeer
Doel deelname	De ontwikkeling en exploitatie van de 4e fase Industrierterrein de Veken te Opmeer vindt plaats voor rekening en risico van de CV Ontwikkelings- en Exploitatiemaatschappij De Veken 4.
Deelnemers buiten Opmeer	Zie belang
Belang	De vennoten (Scholtens Projecten BV te Andijk en de gemeente Opmeer) zijn ieder voor 50% gerechtigd in het te behalen exploitatieresultaat.

Paragraaf 6: Lokale heffingen

Algemeen beleid

De gemeentelijke belastingen/lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van de gemeente. Deze opbrengsten bedragen circa 25% van de totale inkomsten van de gemeente. De lokale heffingen zijn ook een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Ze raken de inwoners en de bedrijven direct in de portemonnee. Bij de lokale heffingen kan een onderscheid worden gemaakt tussen retributies en belastingen. Retributies dienen als vergoeding voor gemaakte kosten bij de dienstverlening en de geraamde opbrengsten mogen niet hoger zijn dan de geraamde kosten voor de uitoefening van de taak, dit betekent dat de kostendekkendheid niet meer mag zijn dan 100%. Ruim de helft van de lokale heffingen bestaat uit retributies (leges, afvalstoffenheffing en rioolheffing). Bij belastingen, zoals de onroerendezaakbelasting (OZB), hondenbelasting en de toeristenbelasting, is er geen directe relatie met een prestatie van de gemeente. Deze belastingen zijn in beginsel vrij besteedbaar en de tarieven daarvan kunnen door de raad autonoom worden vastgesteld.

Retributies mogen maximaal kostendekkend zijn (begrotingsniveau), terwijl de hoogte van de belasting tarieven vrijelijk kunnen worden bepaald. De baten van de retributies dienen ter dekking van de gemaakte kosten en worden daarom ook in de diverse nieuwe programma's afzonderlijk verantwoord. De baten van de belastingen zijn vrij te besteden en zijn daarom te vinden bij de algemene dekkingsmiddelen (programma 0 – Bestuur en ondersteuning).

In de retributies mag de BTW die gedeclareerd kan worden bij het BTW-compensatiefonds (BCF), dit betreft zowel de exploitatie-BTW als de investerings-BTW, vanaf 2003 extracomptabel in de tarieven worden meegenomen. Immers, de gemeenten werden toen gekort op de Algemene Uitkering uit het gemeentefonds voor de BTW die gemeenten kunnen declareren bij het BCF. Dit is dus een wettelijk vastgelegde compensatie die in de tarieven van de retributies mag worden meegenomen.

In 2018 werd het volgende prijsbeleid gevoerd ten aanzien van de lokale heffingen:

- de tarieven voor de belastingen en retributies, m.u.v. de afvalstoffenheffing zijn met 0,5% verhoogd (zie de uitgangspunten van de Kadernota 2017);
- voor de afvalstoffenheffing geldt specifiek beleid over de periode 2016 t/m 2019.

In de raadsvergadering van 21 december 2017 zijn de belastingverordeningen 2018 vastgesteld.

Specifiek beleid

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

Voor de bepaling van de tarieven voor de OZB is een aantal wettelijke eisen gesteld. Zo mogen de tarieven voor eigenaren en gebruikers van onroerende zaken zich maximaal als 1,25 staat tot 1 verhouden.

De gemeente Opmeer hanteert deze verdeling. Daarnaast is het toegestaan tariefdifferentiatie toe te passen voor woningen en niet-woningen, hiervoor heeft de gemeente Opmeer ook gekozen.

De WOZ-objecten worden jaarlijks getaxeerd. De WOZ-waarden 2018 hebben een waarde peildatum 1 januari 2017. De gemiddelde stijging van de WOZ-waarde van de woningen was 2,7 %; de ontwikkeling van de niet woningen is 0,0%. De OZB-opbrengst is ten opzichte van 2017 met 0.5% verhoogd.

De grondslag voor de OZB wordt gevormd door de waarde van het onroerend goed, die jaarlijks wordt vastgesteld (de periodieke herwaardering of permanente marktanalyse). Opmeer hanteert het uitgangspunt dat de gemiddelde waardestijging (of daling), die voortvloeit uit de jaarlijkse waardering,

wordt gecompenseerd door een evenredige tariefsverlaging (of evenredige tariefsverhoging). Daarmee wordt bereikt dat waardenmutaties niet leiden tot een wijziging in de totale opbrengst, maar slechts tot individuele verschillen in aanslagen. Dat is het geval als de waarde van een woning meer of juist minder is gestegen dan het Opmeerse gemiddelde. Dan levert de herwaardering een voordeel of juist een nadeel op voor de belastingplichtige eigenaar. Uitgangspunt bij de tarieven OZB is dus dat de gemeente over het totaal van de economische waarden een bepaalde opbrengst OZB wil genereren. En die totaalopbrengst van de OZB is t.o.v. 2017 met 0,5% verhoogd. Het tarief van de OZB is berekend als een percentage van de WOZ-waarde.

De leges

De tarieven voor 2018 zijn, met uitzondering van de wettelijk vastgelegde tarieven, ten opzichte van 2017 integraal met 0,5% verhoogd. De verordening en de tabel zijn geïntegreerd om deze beter te kunnen bewerken en publiceren. Voor een aantal tarieven gelden wettelijke tarieven, zoals rijbewijzen en reisdocumenten. De onderwerpen waar dit voor geldt, zijn in de tarieventabel voorzien van een verwijzing naar het wettelijke tarief, op deze wijze zijn de wettelijk vastgestelde tarieven altijd actueel. In vergelijking met vorig jaar is de legestabel geactualiseerd.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing dient ter dekking van de kosten van het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. De gemeente heeft hierin een wettelijke taak. De uitvoering is in handen van HVC.

Doordat in onze gemeente in het verleden het tarief voor de afvalstoffenheffing niet kostendekkend is vastgesteld en daarnaast de compensabele BTW gedeeltelijk, en de door het Rijk ingevoerde afvalstoffenbelasting beperkt in de tariefstelling zijn meegenomen is er sprake van een nadelig budgettair effect op het onderdeel afvalverwerking ten nadele van de algemene middelen van de gemeente. Door het tarief voor de afvalstoffenheffing met ingang van 2017 voor zowel de meer- als eenpersoonshuishoudens gedurende 4 jaar met € 15,00 per jaar te verhogen, wordt hiermee het nadelig effect teruggebracht.

Rioolheffing

Het rioleringsplan (GRP) 2014-2017 is voor de periode 2018-2021 geactualiseerd.

De heffingsmaatstaf voor de rioolheffing is de WOZ-waarde van een perceel. Hierdoor zijn alle percelen die belang hebben bij de rioleringszorgplicht (op het gebied van afval-, hemel-, en grondwater) in de heffing betrokken. De gemeente beschikt al jaren over een (egalisatie)reserve riolering om ongewenste schommelingen in de tarieven te voorkomen. De tarieven zijn voor 2018 met 0,5% verhoogd.

Tariefontwikkeling lokale heffingen

Belasting	2018	2017	2016	2015	2014
Onroerendezaakbelastingen					
<u>voor woningen:</u>					
wegens genot krachtens zakelijk recht	0,1078%	0,1094%	0,1072%	0,1062%	0,0976%
<u>voor niet-woningen:</u>					
d.w.z. wegens feitelijk gebruik	0,1170%	0,1153%	0,113%	0,1120%	0,0978%
wegens genot krachtens zakelijk recht	0,1430%	0,1420%	0,1393%	0,1380%	0,1254%
Belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten					
<u>voor roerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen:</u>					
wegens genot krachtens zakelijk recht	0,1078%	0,1094%	0,1072%	0,1062%	0,0976%
wegens feitelijk gebruik	0,1170%	0,1153%	0,113%	0,1120%	0,0978%
wegens genot krachtens zakelijk recht	0,1430%	0,1420%	0,1393%	0,1380%	0,1254%
Hondenbelasting					
- voor een eerste hond	20,85	20,75	20,35	20,15	19,75
- voor een tweede hond	30,75	30,60	30,00	29,70	29,10
- voor iedere hond boven het aantal van twee	40,60	40,40	39,60	39,20	38,45
- voor een kennel	170,35	169,50	166,15	164,50	161,25
Forensenbelasting					
bij een waarde in het economisch verkeer van					
- minder dan € 45.000	118,50	117,90	115,60	114,45	112,20
- € 45.000 of meer, doch minder dan € 135.000	287,90	286,50	280,85	278,05	272,60
- € 135.000 of meer, doch minder dan € 270.000	360,00	358,20	351,15	347,70	340,90
- € 270.000 of meer	514,70	512,15	502,10	497,15	487,40
Toeristenbelasting					
Per persoon per overnachting	0,50	0,49	0,48	0,47	0,46
Rioolheffing					
WOZ-waarde					
- tot € 60.000	55,55	55,25	54,15	53,65	52,75
- van € 60.000 tot € 90.000	111,15	110,60	108,45	107,40	105,55
- van € 90.000 tot € 350.000	222,40	221,30	216,95	214,80	211,10
- van € 350.000 tot € 750.000	277,95	276,60	271,15	268,50	263,90
- van € 750.000 tot € 1.150.000	444,85	442,65	433,95	429,65	422,25
- hoger dan € 1.150.000	667,30	664,00	650,95	644,50	633,40
Afvoeren van afvalwater, meer dan 500 m ³ , per elke eenheid van 100m ³ of gedeelte ervan.	42,95	42,75	41,90	41,50	40,80
Afvalstoffenheffing					
- voor een eenpersoonshuishouden	259,40	244,40	229,40	227,15	217,80
- voor een meerpersoonshuishouden	358,45	343,45	328,45	325,45	312,70

Belastingen en overige heffingen vormen circa 25% van de gemeentelijke baten (excl. woning- en grondbedrijf). In onderstaande tabel is een weergave van de opbrengsten opgenomen:

Omschrijving heffing	Rekening 2018	Begroting 2018	Rekening 2017	Rekening 2016	Rekening 2015
Algemene heffingen					
Onroerendezaakbelastingen	1.753.286	1.753.483	1.690.342	1.646.500	1.619.922
Belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten	86	81	83	81	79
Forensenbelasting	48.147	46.560	47.778	46.837	46.534
Hondenbelasting	27.917	26.234	16.918	16.442	16.532
Toeristenbelasting	12.883	10.924	13.858	11.354	11.080
Subtotaal	1.842.319	1.837.282	1.768.979	1.721.214	1.694.147
Bestemmingsheffingen					
Afvalstoffenheffing	1.559.576	1.552.224	1.471.052	1.386.136	1.358.028
Secretarieleges (incl. rijksleges)	213.387	195.533	227.540	221.800	193.760
Leges voor bouwvergunningen	546.550	491.000	294.787	195.060	139.293
Rioolheffing	1.194.994	1.189.218	1.169.923	1.127.047	1.125.486
Subtotaal	3.514.507	3.427.975	3.163.302	2.930.043	2.816.567
Totaal generaal lokale heffingen	5.356.826	5.265.257	4.932.281	4.651.257	4.510.714
Kwijtschelding					
Afvalstoffenheffing / Rioolheffing	66.171	60.500	65.866	65.093	57.369

Woonlasten en belastingdruk

Jaarlijks doet het Centrum voor Onderzoek van de Economie van Lagere Overheden (COELO) van de Rijksuniversiteit Groningen uitgebreid onderzoek naar de gemeentelijke lastendruk. Deze worden weergegeven in de jaarlijks uitgegeven Atlas van de lokale lasten.

Van elke euro die huishoudens en bedrijven aan belastingen en sociale premies betalen gaat 3,4% naar de gemeenten. De overige decentrale overheden nemen samen 1,6 % voor hun rekening, en de rijksoverheid dus 95%.

Woonlasten bestaan naast hypotheek of huur ook uit bijkomende woonlasten. Deze bestaan uit energie, water, verzekeringen, gemeentelijke belastingen (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing), verzekeringen, waterschapslasten, Rijksbelastingen. De bijkomende woonlasten bestaan voor ca. 11% uit riool- en afvalstoffenheffing en 6% uit OZB.

Overzicht lokale lastendruk (gemiddeld per inwoner en per woning)

Omschrijving	Rekening 2018	Begroting 2018	Rekening 2017	Rekening 2016	Rekening 2015
OZB woningen	1.206.761	1.207.244	1.172.197	1.097.097	1.060.000
Rioolrecht woningen	1.046.298	1.040.959	1.024.603	989.983	968.864
Afvalstoffenheffing	1.559.576	1.552.224	1.471.052	1.386.136	1.358.028
Totaal	3.812.635	3.800.427	3.667.852	3.466.968	3.409.781
Aantal inwoners	11.779	11.405	11.526	11.300	11.300
Lokale lastendruk per inwoner	324	333	318,22	306,81	301,75
Aantal woningen	4784	4835	4.748	4.860	4.784
Lokale lastendruk per woning	796,96	786,02	772,50	713,37	712,75

Uitvoering Wet WOZ

De taxatie, de marktanalyse en de afhandeling van de bezwaren zijn zoveel mogelijk in eigen beheer door de afdeling Belastingen uitgevoerd. Indien noodzakelijk werd gebruik gemaakt van een extern taxatiebureau. Het streven was en is om het percentage van de ontvangen en toegewezen bezwaarschriften zo laag mogelijk te houden.

Kwijtschelding

Voor burgers die niet in staat zijn de afvalstoffenheffing en het rioolrecht te betalen, was kwijtschelding mogelijk. Hiertoe heeft de gemeente een kwijtscheldingsverordening vastgesteld. Of dit mogelijk is hangt af van de omvang van het vermogen en/of de betalingscapaciteit van de belastingplichtige. Bij de bepaling hiervan wordt rekening gehouden met 100% van de kosten van levensonderhoud zoals opgenomen in de landelijke richtlijnen voor het kwijtscheldingsbeleid. Het gevoerde kwijtscheldingsbeleid zal voorlopig ongewijzigd worden voortgezet.

Digitaal raadplegen

Ook in 2018 was het mogelijk om via de website een taxatieverslag en het aanslagbiljet op te vragen. Indien een burger het wenst, werd op aanvraag alsnog een taxatieverslag of kopie aanslagbiljet op papier verstrekt. Daarnaast bleef het mogelijk om digitaal bezwaar te maken tegen de WOZ-waarde en/of de individuele belastingen. Hiervan is steeds meer gebruik gemaakt. Daarnaast was het mogelijk om digitaal automatische incasso te regelen.

Invordering

Het streven dat met dagtekening 28 februari 2018 zoveel mogelijk gecombineerde aanslagen gemeentelijke belastingen zijn opgelegd is gehaald. Deze aanslag bevatte de OZB, de rioolheffing, de afvalstoffenheffing, de hondenbelasting, grafrechten en woonforensenbelasting. Het streven om circa 99% van de aanslagen met deze dagtekening te verzenden is gelukt. Daarnaast zijn er nog 3 aanvullende kohieren opgelegd in 2018 in de maanden juni, oktober en december. De na-kohieren zijn vooral voortgekomen uit verhuizingen. Er zijn ongeveer 5.700 aanslagen over 2018 opgelegd.

Bij de gemeente Opmeer maakt ruim 62% van de belastingplichtigen gebruik van automatische incasso. Dit betekent dat in 9 maandtermijnen betaald kan worden in plaats van een termijn. Indien niet tijdig betaald werd, worden periodiek herinneringen (leidt niet tot extra kosten) en aanmaningen (betekent

extra kosten voor de belastingbetaler) verzonden. Indien op de aanmaning niet betaald wordt, wordt een externe deurwaarder ingezet voor de verdere invordering. Dit laatste verloopt naar grote tevredenheid. We streven ernaar om de inzet van de deurwaarder zo laag mogelijk te houden. Ons beleid op dit gebied wordt ongewijzigd voortgezet.

Opmeer beschikt over een leidraad invordering waarin het beleid is opgenomen.

Paragraaf 7: Grondbeleid

Onder grondbeleid verstaan we de positie die de gemeente wil innemen ten behoeve van de uitbreidingen voor woningbouw, bedrijfsterreinen en overige doeleinden. Tevens is de gemeentelijke positie in publiek-private samenwerkingsverbanden een onderdeel van het grondbeleid. Dit beleid heeft grote invloed op de realisatie van programma's als ruimtelijke en economische ontwikkeling, onderwijs en jeugd, sport en cultuur en recreatie. Het grondbeleid kan tot (extra) baten voor de gemeente leiden, maar ook tot (extra) lasten. De eventuele baten, maar vooral de financiële risico's van het grondbeleid zijn van belang voor de financiële positie van de gemeente.

Visie grondbeleid

Er wordt een actief grondbeleid gevoerd bij het realiseren van bestemmingsplannen voor zowel woningbouw als bedrijventerrein. Op verzoek van derden kan medewerking worden verleend (facilitair grondbeleid) aan het ontwikkelen van (veelal kleinschalige) projecten. Het belang van een actief grondbeleid is de mogelijkheid om actief sturing te geven aan de kwaliteit van de ruimtelijke ontwikkeling. Daarnaast biedt actief grondbeleid de mogelijkheid van volledig kostenverhaal, inclusief een bijdrage aan de infrastructuur en het voorzieningenniveau van de gemeente.

Een financieel uitgangspunt bij grondexploitaties is het realiseren van een sluitende exploitatie, waarin alle kosten voor het realiseren van het openbaar gebied worden verhaald in de grondopbrengst, inclusief een bijdrage in de infrastructuur. Daar waar risico's bestaan op een niet sluitende grondexploitatie of gronden geheel of gedeeltelijk in eigendom zijn bij marktpartijen wordt samenwerking gezocht met de marktsector en wordt de gewenste ontwikkeling op basis van publiek-private samenwerking nagestreefd. Tenslotte bestaat ook de mogelijkheid van faciliterend grondbeleid en beperkt de gemeente zich tot haar publieke taak. De planrealisatie geschiedt dan volledig voor rekening en risico van de marktpartij. Ook bij deze particuliere ontwikkelingen, waaraan de gemeente medewerking verleent, streeft de gemeente maximaal verhaal na van de door de gemeente te maken kosten. De Wet ruimtelijke ordening biedt hiervoor de juridische basis. Indien er sprake is van een bouwplan (zoals omschreven in artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro)) moeten de kosten, zoals opgenomen op de limitatieve kostensoortenlijst van artikel 6.2.4. van het Bro, op de particuliere ontwikkelaar worden verhaald. De gemeente Opmeer prefereert hierbij de zgn. anterieure privaatrechtelijke overeenkomst. Indien er geen overeenkomst kan worden gesloten, dan zal een exploitatieplan worden vastgesteld en zullen de kosten op basis van dit plan worden verhaald.

Uitgangspunten

De volgende uitgangspunten worden gehanteerd:

- grondvoorraad voor de korte en middellange termijn (5 tot 10 jaar) ter grootte van het toegestane bouwvolume voor woningbouw, bedrijfsvestigingen en overige behoeften. Bij overige behoeften kan men denken aan welzijnsvoorzieningen, gebouwen voor publieke functies, sportterreinen en begraafplaatsen;
- voor de verwerving geldt de vastgestelde ruimtelijke structuurvisie als uitgangspunt;
- de gemeente zal risico's zoveel mogelijk beperken;
- bij voorkeur is de verwerving van gronden via de weg van minnelijk overleg, maar waar nodig zal de gemeente voor het verwerven van gronden gebruik maken van de Wet voorkeursrecht gemeenten en/of de Ontheeningswet;

- in geval van PPS-overeenkomsten zal de gemeente bepalend zijn op ten minste de volgende punten: uit te geven kavels, ruimtelijke ordeningsaspecten, beeldkwaliteitsplan (verplicht bij nieuwe bouwlocaties buiten bestaand stedelijk gebied), infrastructuur, wijk- en bovenplanse voorzieningen en huisvesting van de doelgroepen van beleid;
- voor het grondprijnsbeleid volgt de gemeente de residuele methode (uitgifteprijs wordt bepaald op basis van de vrij op naam prijs minus de bouwkosten, bijkomende kosten, winst en risico) en de comparatieve methode (grondprijs wordt bepaald aan de hand van de marktwaarde van vergelijkbare stukken grond in de regio);
- het grondbedrijf wordt zowel als financieringsmiddel als in de uitvoering en begeleiding actief ingezet;
- kostenverhaal bij voorkeur op basis van actieve grondpolitiek;
- bij medewerking aan particuliere ontwikkelingen vindt verhaal van kosten bij voorkeur plaats via het privaatrechtelijk spoor en indien dat niet mogelijk is wordt het publiekrechtelijk spoor ingezet.
- Kosten van planschade worden binnen de mogelijkheden van jurisprudentie en de Wet Ruimtelijke Ordening verhaald op de particuliere grondexploitant.
- het grondbeleid wordt gevoerd binnen de kaders (stellige uitspraken) van de notities Faciliterend Grondbeleid (maart 2016) en Grondexploitaties 2016 (maart 2016) van de Commissie BBV.

Beleidskaders

Structuurvisie Opmeer 2025.

Elke gemeente moet op grond van de Wet ruimtelijke ordening beschikken over een structuurvisie voor het gehele grondgebied, waarin de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling van dat gebied alsmede de hoofdzaken van het door de gemeente te voeren ruimtelijk beleid zijn vastgelegd. De raad heeft op 6 september 2012 de Structuurvisie Opmeer 2025 vastgesteld. In de structuurvisie zijn de resultaten van facetbeleid verwerkt zoals het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan, de Kadernota Woonvisie West Friesland, Bedrijventerreinenvisie West-Friesland en de Detailhandelsvisie West-Friesland. Voor de ontwikkeling van bedrijventerreinen is een regionaal convenant werklocaties vastgesteld. De Structuurvisie bevat een uitvoeringsparagraaf en vormt het uitvoeringsprogramma voor het door de gemeente te voeren ruimtelijk beleid. Verder biedt de structuurvisie de basis voor het gemeentelijk kostenverhaal bij ruimtelijke ontwikkelingen. Jaarlijks doen wij in het jaarverslag 'Uitvoering omgevingsbeleid' verslag over het gevoerde ruimtelijk beleid en de realisatie van de beleidsvoornemens.

Woonvisie Westfriesland

Op 8 juni 2017 heeft de gemeenteraad ingestemd met de nieuwe Woonvisie Westfriesland en het nieuwe Regionale Actieprogramma's (RAP). In deze beleidsstukken zijn nieuwe kwantitatieve en kwalitatieve afspraken met betrekking tot de woningbouw vastgelegd. Voor de bepaling van de woningbehoefte is de periodieke bevolkingsprognose van de provincie Noord-Holland leidend. Voor Opmeer is de indicatieve behoefte voor de periode 2017-2040 geraamd op 500 woningen. De gemeente Opmeer beschikt over voldoende plancapaciteit (bouwgronden in exploitatie, strategische reserve en inbreilocaties) om in de aangegeven behoefte te kunnen voorzien. Een deel van deze productie zal taakstellend in het binnenstedelijk gebied moeten worden gebouwd. De in uitvoering zijnde bouwlocaties vallen allen onder dit criterium.

Ontwikkelingen

Onderstaand wordt een overzicht gegeven van de bouwgrondcapaciteit van de gemeente Opmeer, c.q. de stand van zaken van exploitaties waar de gemeente samenwerkt met een private partij. Aangegeven is het verwachte realisatietempo en de resterende capaciteit **per 1 januari 2018**. De verwachtingen zijn inschattingen van de op te leveren woningen. Definitieve gegevens zijn afhankelijk van de uiteindelijke bestemmingsplannen, de daarin op te nemen capaciteiten en de marktomstandigheden.

Plan	Netto Restcapaciteit uitgeefbaar 1 Jan. 2018	2018	2019	2020	2021
Heerenweide	ca. 288	13	108*	35	76
CPO De Weere	2	12	2		
Inbreilocaties (ISV)					
Appel Beton Opmeer	1		2*		
Driestedenweg 28	4				
Centrum Hoogwoud	4		4*		
Locatie Pardoes Herenweg	7		7*		
Spanbroekerweg 231	3		3*		
Bedrijventerreinen					
De Veken 3 (de Veken 3 CV)	1,1 ha	0,63**	0,5		
De Veken 3 uitbreiding	3,6 ha	2,3**	0,9**	0,4	
De Veken 4 fase 1	5,2 ha netto				1
Locatie 't Bon kantoren	0,15 ha ***				

Kolommen 2018-2021 bevatten ramingen van opleveringen.

* = in aanbouw/geplande opleveringen

** = verkocht

***= aangehouden i.v.m. onderzoek tunnel N241

Bouwgronden in exploitatie bij gemeente of samenwerkingsverbanden waarin de gemeente participeert.

Industrieterrein De Veken

Voor de ontwikkeling en exploitatie van industrieterrein De Veken fase 3 (inclusief de uitbreiding) en op termijn het industrieterrein De Veken 4 heeft de gemeente met Scholtens Projecten BV samenwerkingsverband (Commanditaire Vennootschappen de Veken 3 CV en De Veken 4CV) opgericht. Via de jaarverslaglegging van deze vennootschappen wordt de raad jaarlijks over de resultaten van deze commanditaire vennootschappen geïnformeerd.

De Veken 3

Het uitgiftetempo in de geactualiseerde exploitatieopzet is bijgesteld naar ca. 0,7 ha per jaar. Het resterende nog uit te geven oppervlakte bedraagt per 1 januari 2018 nog ca. 1,2 ha. Per 1 januari 2019 waren op dit

terrein nog 2 kavels uitgeefbaar. De exploitatieopzet voor De Veken 3 is in 2018 geactualiseerd en laat een positief eindsaldo zien, op einddatum (2020), van ca € 2.157.458.

De Veken 3 uitbreiding

In dit gebied was per 1 januari 2018 nog een oppervlak van ca. 3,6 ha uitgeefbaar. Per 1 januari 2019 waren ook hier nog 2 kavel uitgeefbaar. Begin 2019 is daarvan 1 kavel verkocht (8950 m2).

Voor De Veken 3 (uitbreiding) is in 2013 een exploitatieopzet vastgesteld. Deze opzet is laatstelijk in 2018 geactualiseerd en geeft een positief resultaat te zien van ca € 2.453.668 op einddatum (2022).

De Veken 4

De eerste fase is vastgesteld op 5,2 ha en is opgenomen in de nieuwe structuurvisie Noord-Holland 2040. Op 17 december 2015 heeft de gemeenteraad deze exploitatieopzet voor fase 1 vastgesteld en de gronden De Veken 4 fase 1 aangewezen als "gronden in exploitatie". De gronden in fase 2 zijn aangewezen als "strategische reserve" De boekwaarde van deze gronden (ca 19 ha) is vastgezet op de agrarische waarde. Mei/Juni 2018 is door de gemeenten in Westfriesland en de provincie Noord-Holland een convenant werklocaties gesloten. De ontwikkeling van De Veken 4 fase 1 is hierin als mogelijkheid opgenomen. De bestemmingsplanvoorbereiding is in 2018 weer opgepakt. De grondexploitatie opzet is laatstelijk in 2018 geactualiseerd en geeft op einddatum (2026), na aftrek van fondsbijdragen en rentekosten, een positief saldo van ca € 477.173. In 2019 zullen wij bezien of de gronden De Veken 4 in eigendom kunnen worden overgedragen aan de commanditaire vennootschap De Veken 4 CV.

Locatie Loos/'t Bon

Voor dit terrein is op 7 mei 2009 door de raad een exploitatieopzet vastgesteld. Deze opzet is laatstelijk in 2018 geactualiseerd en geeft op einddatum (2020) een positief saldo van ca € 559,-. Op deze locatie is nog ca 1500 m2 uitgeefbaar De uitgifte van deze grond is opgeschort in verband met de mogelijke aanleg van een tunnel in de N241 in de kern Opmeer.

Heerenweide

Voor de ontwikkeling en exploitatie van het plan is in 2011 een exploitatieovereenkomst gesloten met de, in dit gebied een belang hebbende, projectontwikkelaars. Ook is een exploitatieopzet vastgesteld. Deze gaf een positief eindresultaat te zien van € 2.517.456. De realisatie daarvan is echter zeer afhankelijk van ontwikkelingen in de woningmarkt en vooral de markt voor vrije sectorkavels. De exploitatieopzet is per 1 januari 2018 herzien en geeft op einddatum (2027), na aftrek van fondsbijdragen en rente een positief eindresultaat te zien van ca € 3.788.779. In fase 1d zijn 20 woningen voor het woningbedrijf in ontwikkeling genomen. Daarnaast worden in deze fase door een woningcorporatie in samenwerking met een ter plaatse werkzame zorgaanbieder 62 zorgwoningen voor ouderen gebouwd. Fase 2 is bouwrijp gemaakt, in de verkoop gebracht en de geplande woningen zijn in aanbouw genomen. In deze fase worden, door een belegger, ook 11 huurwoningen in de vrije sector gebouwd.

Winstneming:

Op grond van de BBV-voorschriften (aanvulling notitie Grondexploitatie: tussentijd winst nemen(POC-methode) van 2018) moet op basis van het realisatiebeginsel tussentijds winst genomen worden als de mogelijkheid zich daartoe aandient. Bij meerjarige projecten betekent dit dat de winst niet pas aan het eind van een project als gerealiseerd wordt beschouwd, maar gedurende de looptijd tot stand komt. Het toerekeningsbeginsel, voorzichtigheidsbeingsel en realisatiebeginsel zijn hierbij uitgangspunt. Voor het bepalen van de winst geldt het Percentage of completion (Poc-methode). Deze methode houdt rekening

met de fase waarin een grondexploitatie verkeert, zowel wat betreft opbrengsten als kosten. Het resultaat van een ontwikkeling moet goed worden ingeschat. Door jaarlijkse actualisatie van de grondexploitatieberekeningen worden de verwachtingen onderbouwd. De ontwikkeling van Heerenweide is in een dusdanig gevorderd stadium gekomen dat voor het eerst over 2018 winst is genomen.

Samenvattend overzicht Grondexploitaties.

Project	Eindwaarde x (€1000)	looptijd		Programma per jaar		
			woningen	kantoren	bedrijven	
De veken 3	2.157	2000-2020			0,7	Programma resultaat
De veken 3 uitbreiding	2.453	2014-2022			0,6-1ha	programma resultaat
De veken 4 1 ^e fase	477	2020-2026			1 ha	
Loosterrein	0,5	2009-2020		0		programma resultaat
Heerenweide	3.788	2013-2027	19-30 per jaar			programma resultaat

	Project verloopt volgens vastgesteld plan
	Project wijkt af van vastgesteld plan • kosten/opbrengsten afwijken plansaldo < -10% • programma afwijking < -10%
	Project wijkt af van vastgesteld plan • kosten/opbrengsten afwijken plansaldo > -10% • programma afwijking > -10%

Faciliterend grondbeleid

In 2018 zijn een aantal projecten door het Grondbedrijf begeleid. Het gaat om projecten in uitvoering waarover eerder met de initiatiefnemers over verhaal van gemeentelijke kosten, exploitatieafspraken zijn gemaakt in een anterieure exploitatie overeenkomst. Het gaat om de ontwikkeling op het vrijgekomen bedrijfsperceel Appel Beton Opmeer te Spanbroek (overeenkomst 2011), het centrumplan Hoogwoud (overeenkomst 2015), de bouw van 14 woningen in het CPO-project De Weere (overeenkomst 2016), de verbouw van het vroegere jongerencentrum Pardoos tot 7 woningen voor starters (overeenkomst 2017), de bouw van 62 zorgappartementen in fase 1d van de woonwijk Heerenweide (overeenkomst 2017) en de bouw van 3 woningen op de Ruimte voor Ruimte locatie Spanbroekerweg 231 (overeenkomst 2018).

Risico's en reserves

Voor de wenselijke omvang van de reserve zijn diverse factoren van belang, zoals de omvang van de geïnvesteerde bedragen (de boekwaarden), de looptijd van de exploitaties, de risico's van prijs- en rentestijgingen voor de exploitatiekosten, prijsdalingen voor de grondverkoop, tegenvallende subsidies, contingeringsproblemen en afzetstagnaties. Bij samenwerking met projectontwikkelaars is ook de soliditeit van de betreffende ontwikkelaar een risicofactor. Tenslotte is de mate waarin voornoemde risico's zijn afgedekt een belangrijk element. Kortom, er is een groot aantal factoren van belang, dat zich niet laat vastleggen in concrete cijfers.

De meest bepalende factor is naar onze mening het verwachte verloop van de boekwaarden, omdat dit een weergave is van het vermogensbeslag waarover de gemeente risico loopt. Daarnaast is het van belang te onderkennen dat er sprake is van verschillende risicoprofielen. Wanneer de gemeente projecten volledig in eigen beheer uitvoert, is sprake van een hoger risicoprofiel dan wanneer de uitvoering volledig door en voor risico van een ontwikkelingsmaatschappij geschiedt. Ook is sprake van verschillende risicoprofielen op basis van de uiteindelijke bestemming van de uit te geven bouwrijpe terreinen: woningen (sociale- of vrije sectorbouw), industrie, kantoren, scholen, etc.

Om de financiële risico's binnen de exploitatie van complexen te kunnen opvangen wordt een zodanige uitgifteprijs berekend waarmee onverwachte risico's kunnen worden opgevangen. Hierbij dient rekening te worden gehouden met de maximaal haalbare uitgifteprijs op basis van de residuele en/of comperatieve waardemethoden. Uiteraard kan de winstmarge in gunstige zin worden beïnvloed indien de uitgifte van de bouwterreinen gunstiger verloopt dan de planning. Wanneer er tijdens de exploitatie majeure verliezen dreigen, kan worden overwogen de uitgifteprijs tussentijds naar boven bij te stellen als daarvoor ruimte aanwezig is danwel zullen de verliezen genomen moeten worden ten laste van het begrote resultaat c.q. de reserve Grondexploitatie. De reserve Grondexploitatie had op 31 december 2018 een omvang van € 4.865.000.

Bestuurlijke informatie:

In november/december 2018 is de raad met een informatiebrief geïnformeerd over de geactualiseerde grondexploitatieberekeningen en de gang van zaken in de verschillende gebieden die in exploitatie genomen zijn.

Grondposities

Onderstaand wordt een overzicht gegeven van de bij de gemeente Opmeer in eigendom zijnde grondvoorraad die al dan niet voor exploitatiedoeleinden beschikbaar is.

Grondvoorraad: stand per 31 december 2018	status	bestemming
Heerenweide (bruto 20.61.47 ha) (netto 10.24.89 ha)	In exploitatie	Woningbouw
Hertog Willemweg Bruto 3.45.40 ha	Strategische reserve	Onder meer aangewend voor uitbreiding begraafplaats Spanbroek, extra waterberging en ijsbaan
De Veken 4 fase 1 Bruto 9.18.76 ha (netto 5.29.94 ha)	In exploitatie	Industrie. Deze grond wordt overgedragen aan De Veken 4 CV (raadsbesluit 13 juli 2006)
De Veken 4 fase 2 Bruto 20.45.22 ha	Strategische reserve	idem
Weiland achter Spanbroekerweg 120 en parkeerterrein VVS Bruto 1.62.75 ha	Strategische reserve	Restant grond na aanleg parkeerterrein VVS
Weiland AC de Graafweg V 295 (naast volkstuintencomplex) Bruto 3.37.35 ha	Strategische reserve	Compensatieland (toebedeeld bij ruilverkaveling De Gouw maart 2005)
Hoogwoud-Noord perceel Opmeer,	Strategische	Toekomstige woningbouw

Grondvoorraad: stand per 31 december 2018	status	bestemming
V 102 Bruto 1.49.90 ha	reserve	
Locatie Loos Bruto 0,2 ha	In exploitatie	Kantoren/bedrijven

JAARREKENING

Grondslagen waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, zijn de activa gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en zijn de passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

De baten en lasten zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten zijn slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, zijn in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Met betrekking tot de dividendopbrengsten van deelnemingen worden de opbrengsten verantwoord in het jaar waarin deze ontvangen worden.

Personeelslasten zijn in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume zijn sommige personele lasten toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt: daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijving en waardeverminderingen, die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV). Hierbij wordt de verkregen bijdrage als bate verantwoord.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd als ze individueel een bedrag van € 5.000 te boven gaan. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

Artikel 35 BBV schrijft voor dat in de balans bij de vaste activa onderscheid wordt gemaakt tussen investeringen met een economisch nut, investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding

van de kosten een heffing kan worden geheven en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Materiële vaste activa met een economisch nut

Investeringen die op enigerlei wijze kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten zijn investeringen met economisch nut. De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend is niet relevant voor de classificatie.

Materiële vaste activa met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Investeringen voor riool en afvalstoffenheffing worden apart op de balans opgenomen. De bedoelde heffing betreft ook rechten die op grond van artikel 229 lid 1a en b van de Gemeentewet geheven kunnen worden.

In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen).

Overige investeringen met een economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden zijn op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Slijtende investeringen worden vanaf het eerst volgende kalenderjaar na het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden.

Gehanteerde afschrijvingstermijnen

De afschrijvingen van activa vinden bij de gemeente Opmeer plaats middels de lineaire methode.

Onderstaand vindt u de afschrijvingsduur in jaren, benoemd naar hoofdcategorie.

Activa	Afschrijvingstermijnen in jaren
Grond	n.v.t
Terreinen	10 tot 40
Woonruimten	5 tot 50
Bedrijfsgebouwen	10 tot 40
Weg- en waterbouwkundige werken	8 tot 40
Riolering	10 tot 55
Vervoersmiddelen	10 tot 15
Machines en apparaten	5 tot 15
Technische installaties	5 tot 25
Overige	3 tot 15

Voor de gehanteerde afschrijvingstermijnen wordt verwezen naar opgenomen afschrijvingstabel achter in de Activanota gemeente Opmeer 2013 welke door de gemeenteraad in zijn vergadering van 22 maart 2013 is vastgesteld en momenteel nog steeds van toepassing is.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut

In afwijking van de d.d. 22 maart 2013 door de gemeenteraad vastgestelde Activanota 2013 worden infrastructurele werken in de openbare ruimte, zoals b.v. wegen, pleinen, bruggen, viaducten en parken geactiveerd en afgeschreven over de verwachte levensduur van het actief of een kortere, door de raad aan te geven tijdsduur. De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus ook afgeschreven).

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ('kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen' in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Voorraden

De voorraden bouwgronden zijn opgenomen tegen de werkelijk gemaakte kosten minus de gerealiseerde (verkoop) opbrengsten.

Genomen verliezen en voorzieningen voor de verwachte verliezen zijn in mindering gebracht op de balanswaarde. Afwaarderingen in verband met te verwachten verliezen vonden plaats naar de relevante marktwaarde, in casu de agrarische waarde of WOZ waarde. Bij grondexploitaties geldt het volgende:

- Winsten worden naar rato van de voortgang van het project tussentijds genomen conform de Poc-methode (Percentage of completion).
- Verliezen worden genomen zodra deze bekend of voorzienbaar zijn.

Bouwgrond in exploitatie (BIE)

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken) alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten. Winsten worden naar rato van de voortgang van het project tussentijds genomen conform de Poc-methode.

Het startpunt van Bouwgrond in exploitatie (BIE) is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de BIE geopend en kunnen kosten worden geactiveerd en bijgeschreven op de voorraadpositie op de balans. Om de risico's die samenhangen met zeer langlopende projecten te beperken is de looptijd van een grondexploitatiecomplex maximaal 10 jaar.

Conform de voorschriften BBV wordt voor verliezen direct een voorziening gevormd.

Faciliterend grondbeleid: vordering op derden of overlopende post

Afhankelijk van de status van de vordering of overlopende post dient deze vordering op de balans van de gemeente tot uiting te komen als kortlopende vordering of overlopend actief. Bepalend voor de classificatie is de aanwezigheid van een getekende overeenkomst.

Uitzettingen met een rente typische looptijd < 1 jaar en liquide middelen

Deze activa zijn tegen nominale waarde opgenomen.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het resultaat na bestemming.

De door de gemeenteraad op 14 maart 2014 vastgestelde nota reserves en voorzieningen is de geldende nota per balansdatum. Hierin staat beschreven welke reserves er zijn, hoe deze gevormd en besteed worden.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen, die is opgenomen in het jaarverslag, is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Vaste schulden

Vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende schulden en overlopende passiva

De vlottende schulden en overlopende passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Balans per 31 december 2018

Bedragen * € 1.000,-

ACTIVA	31-12-2017	31-12-2018
Vaste activa		
1 <i>Immateriële vaste activa</i>	346	324
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	346	324
2 <i>Materiële vaste activa</i>	40.857	39.626
Investerings met een economisch nut	39.390	37.951
Investerings met een economisch nut waarvoor heffingen kunnen worden geheven	1.328	1.228
Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	139	447
3 <i>Financiële vaste activa</i>	3.015	2.985
Kapitaalverstrekkings aan deelnemings	58	58
Overige langlopende lenings u/g	2.844	2.816
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd > 1 jaar	113	111
Totaal vaste activa	44.218	42.935
Vlottende activa		
4 <i>Voorraden</i>	4.988	3.735
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	4.988	3.735
5 <i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar</i>	10.581	10.131
Schatkistbankieren	8.662	7.883
Vorderings op openbare lichamen	1.529	1.965
Overige vorderings	390	283
6 <i>Liquide middelen</i>	253	181
Bank- en kassaldi	253	181
7 <i>Overlopende activa</i>	625	856
Nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	366	828
Nog te ontvangen van het Rijk	231	-
Nog te ontvangen van overige overheidslichamen	28	28
Totaal vlottende activa	16.447	14.903
Totaal activa	60.665	57.838

Balans per 31 december 2018

Bedragen * € 1.000,-

PASSIVA		31-12-2017	31-12-2018
Vaste passiva			
8 <i>Eigen vermogen</i>		45.069	45.257
Algemene reserves	3.385		3.016
Bestemmingsreserves	15.276		15.637
Reserve Grondexploitatie	4.714		4.865
Reserve Woningbedrijf	21.147		20.918
Gerealiseerd resultaat	547		821
9 <i>Voorzieningen</i>		5.762	6.948
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's	11		716
Voorzieningen ter egalisering van kosten	580		654
Voorzieningen middelen van derden waarvoor bestemming gebonden is	5.171		5.578
10 <i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar</i>		5.391	2.492
Onderhandse leningen	5.389		2.492
Waarborgsommen	2		-
Totaal vaste passiva		56.222	54.697
Vlottende passiva			
11 <i>Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar</i>		1.067	1.709
Schulden aan openbare lichamen	289		-
Overige schulden	778		1.709
12 <i>Overlopende passiva</i>		3.376	1.432
Nog te betalen en vooruit ontvangen bedragen	3.351		1.384
Vooruit ontvangen van het Rijk	2		1
Vooruit ontvangen van overige overheidslichamen	23		47
Totaal vlottende passiva		4.443	3.141
Totaal passiva		60.665	57.838
<i>Gewaarborgde geldleningen</i>		1.763	6.501

Overzicht baten en lasten 2018

(Voordelig - / Nadelig +)

Bedragen * € 1.000,-

Lasten per programma (exclusief toevoegingen aan reserves)		Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
Programma 0.	Bestuur en ondersteuning	6.075	6.939	7.415
Programma 1.	Openbare orde en veiligheid	886	922	898
Programma 2.	Wegen en water	1.248	1.383	1.310
Programma 3.	Economie	129	290	98
Programma 4.	Onderwijs	731	704	635
Programma 5.	Sport, cultuur en recreatie	2.567	3.003	2.641
Programma 6.	Sociaal domein	8.034	7.477	8.069
Programma 7.	Volksgezondheid	3.058	3.038	3.084
Programma 8.	Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV)	9.294	10.711	9.669
Totaal lasten		32.022	34.467	33.819

Bedragen * € 1.000,-

Baten per programma (exclusief toevoegingen aan reserves)		Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
Programma 0.	Bestuur en ondersteuning	-16.482	-15.929	-16.336
Programma 1.	Openbare orde en veiligheid	-12	-	-5
Programma 2.	Wegen en water	-41	-29	-45
Programma 3.	Economie	-324	-524	-320
Programma 4.	Onderwijs	-17	-57	-62
Programma 5.	Sport, cultuur en recreatie	-384	-367	-404
Programma 6.	Sociaal domein	-2.366	-2.162	-2.193
Programma 7.	Volksgezondheid	-2.874	-2.791	-2.836
Programma 8.	Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV)	-10.208	-10.806	-11.806
Totaal baten		-32.708	-32.665	-34.007

Bedragen * € 1.000,-

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten			
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-686	1.802	-188
Toevoegingen aan reserves	3.183	2.573	3.149
Onttrekkingen aan reserves	-2.405	-4.341	-3.782
Gerealiseerd resultaat	92	34	-821

De analyse van de afwijkingen is opgenomen in de programmaverantwoording. Per programma zijn per product de afwijkingen tussen realisatie en begroting na wijziging toegelicht. Verwezen wordt naar deze analyse, die daarmee onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Bedragen * € 1.000,-

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
<u>Lasten:</u>			
Overhead	4.674	5.380	5.285
Treasury	26	26	12
Lokale heffingen	228	227	223
Gemeentefonds	18	33	34
Overige algemene dekkingsmiddelen	-5	-128	-206
Vennootschapsbelasting	-	200	59
Totaal lasten	4.941	5.738	5.407

Bedragen * € 1.000,-

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
<u>Baten:</u>			
Overhead	-715	-117	-202
Treasury	-516	-419	-435
Lokale heffingen	-1.775	-1.788	-1.790
Gemeentefonds	-13.137	-13.342	-13.428
Overige algemene dekkingsmiddelen	-127	-68	-51
Vennootschapsbelasting	-	-	-
Totaal baten	-16.270	-15.734	-15.906

Toelichting op de balans per 31 december 2018

1 Immateriële vaste activa

Bedragen * € 1.000,-

	Boekwaarde 31-12-2017	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Afschrij- vingen/ aflossingen	Afwaarde- ringen	Boekwaarde 31-12-2018
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	346	-	-	-22	-	324
Totaal	346	-	-	-22	-	324

2 Materiële vaste activa

Bedragen * € 1.000,-

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2018
Investerings met een economisch nut	39.196	37.757
Investerings met een economisch nut (in erfpacht)	194	194
Investerings met een economisch nut waarvoor heffingen kunnen worden geheven	1.328	1.228
Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	139	447
Totaal	40.857	39.626

De toelichting op de gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn opgenomen onder de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.

In 2018 is er geen sprake van duurzame waardeverminderingen.

Investerings met een economisch nut

Bedragen * € 1.000,-

	Boekwaarde 31-12-2017	Investe- ringen	Desinves- teringen	Bijdragen van derden	Afschrij- vingen	Boekwaarde 31-12-2018
Gronden in erfpacht	194	-	-	-	-	194
Gronden en terreinen	2.252	-	-	-	-42	2.210
Woonruimten	30.325	99	-	-	-1.113	29.311
Bedrijfsgebouwen	5.162	119	-	-	-411	4.870
Vervoermiddelen	199	34	-	-	-29	204
Machines, apparaten en installaties	198	13	-	-	-36	175
Overige materiële vaste activa	1.060	41	-	-	-114	987
Totaal	39.390	306	-	-	-1.745	37.951

Investerings met een economisch nut waarvoor heffingen kunnen worden geheven

Bedragen * € 1.000,-

	Boekwaarde 31-12-2017	Investe- ringen	Desinves- teringen	Bijdragen van derden	Afschrij- vingen	Boekwaarde 31-12-2018
Begraafplaats	61	-	-	-	-5	56
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.267	-	-	-	-95	1.172
Totaal	1.328	-	-	-	-100	1.228

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut

Bedragen * € 1.000,-

	Boekwaarde 31-12-2017	Investe- ringen	Desinves- teringen	Bijdragen van derden	Afschrij- vingen	Boekwaarde 31-12-2018
Investerings tot 1-1-2017	139	315	-	-	-7	447
Investerings vanaf 1-1-2017	-	-	-	-	-	-
Totaal	139	315	-	-	-7	447

Belangrijkste investerings en beschikbaar gesteld en nog te besteden krediet

Bedragen * € 1.000,-

	Beschikbaar gesteld krediet	Besteed t/m 2017	Besteed in 2018	Nog te besteden krediet
<i>Investerings met een economisch nut</i>				
Aanschaffings woningbedrijf	99	-	-99	-
Realisatie IKC	12.755	-6	-66	12.683
Herinrichting hertenkamp	206	-198	-8	-
Aanpassing gemeentehuis organisatie ontwikkeling	88	-	-45	43
Vervanging bus afdeling groen	28	-	-27	1
Vervanging aanhanger afdeling groen	8	-	-7	1
Klimaatbeheersing de Weijver	13	-	-13	-
Aanschaf tablets raadsleden	17	-	-9	8
Aanschaf smartphones	19	-15	-3	1
Vervanging meubilair samenlevingszaken	16	-	-11	5
Digitaliseren vergunning verleningsproces	5	-	-7	-2
Project zaakgericht werken	20	-	-11	9
Aanschaf AED's	11	-11	-	-
Aanschaf tablets afdelingshoofden	11	-9	-	2
Koppeling vakapplicatie ten behoeve van digitalisering	38	-28	-	10
Inrichting bedrijfsadministratie WB	27	-22	-	5
Subtotaal	13.361	-289	-306	12.766
<i>Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut</i>				
Vorbereiding herinrichting centrum Heerenweide	665	-41	-315	309
Totaal	14.026	-330	-621	13.075

3 Financiële vaste activa

Bedragen * € 1.000,-

	Boekwaarde 31-12-2017	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Afschrij- vingen/ aflossingen	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2018
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	58	-	-	-	-	58
Overige langlopende leningen u/g	2.844	467	-269	-226		2.816
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd > 1 jaar	113	-	-2	-	-	111
Totaal	3.015	467	-271	-226	-	2.985

Overige uitzettingen met een rente typische looptijd > 1 jaar

Dit betreffen de bijstandsdebiteuren, die bij WerkSaam Westfriesland in de administratie zijn opgenomen. In de boekwaarde per 31 december 2018 van € 111.000 is rekening gehouden met een voorziening dubieuze debiteuren van € 72.000.

4 Voorraden

Bedragen * € 1.000,-

	Boekwaarde 31-12-2017	Balanswaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2018	Balanswaarde 31-12-2018
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	6.656	4.988	4.262	3.735
Totaal	6.656	4.988	4.262	3.735

Het verloop van de in exploitatie genomen bouwgronden is als volgt:

Bedragen * € 1.000,-

	Boekwaarde 31-12-2017	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Vrijval voorziening	Boekwaarde 31-12-2018
De Veken IV, fase 1	2.481	7	-	-	2.488
Terrein Loos (complex D)	171	2	-	-	173
Heerenweide (complex B)	4.004	1.335	-3.738	-	1.601
Totaal	6.656	1.344	-3.738	-	4.262
Voorziening ongerealiseerde winst Heerenweide (complex B)	-1.668	-	-	1.141	-527
Balanswaarde	4.988			1.141	3.735
Nog te maken kosten					10.348
Nog te verwachten opbrengsten					-18.876
Verwacht voordelig resultaat					-4.793

5 Uitzettingen met een rente typische looptijd < 1 jaar

Bedragen * € 1.000,-

	Balanswaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2018	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2018
Vorderingen op openbare lichamen:				
Schatkistbankieren	8.662	7.883	-	7.883
Debiteuren	1.529	1.965	-	1.965
<i>Subtotaal</i>	<i>10.191</i>	<i>9.848</i>	<i>-</i>	<i>9.848</i>
Overige vorderingen:				
Debiteuren belastingen	42	65	-33	32
Debiteuren huur	27	43	-21	22
Overige debiteuren	321	402	-173	229
<i>Subtotaal</i>	<i>390</i>	<i>510</i>	<i>-227</i>	<i>283</i>
<i>Totaal</i>	<i>10.581</i>	<i>10.358</i>	<i>-227</i>	<i>10.131</i>

De vorderingen op openbare lichamen gaat om vorderingen op het Rijk, andere gemeenten, de Belastingdienst en de provincie.

Schatkistbankieren

Volgens de Wet verplicht schatkistbankieren is het verplicht om overtollige middelen te storten in de schatkist van het Rijk. Voor het vereenvoudigen van het dagelijks kasbeheer hanteert het Rijk een drempelbedrag. De liquide middelen onder dit drempelbedrag hoeven niet gestort te worden. Het volgende overzicht laat zien dat voor de gemeente Opmeer een drempelbedrag van € 250.000, geldt en laat het verloop van het drempelbedrag per kwartaal zien. Hieruit blijkt, dat aan de verplichting is voldaan om onder het drempelbedrag te blijven.

Bedragen * € 1.000,-

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren					Verslagjaar
(1)	Drempelbedrag				250
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	145	206	170	143
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	105	44	80	107
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					Verslagjaar
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar				32.830
(4b)	Deel begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen				32.830
(4c)	Deel begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				-
(1) =					
(4b)*0,0075 +	Minimum € 250.000				250
(4c)*0,002					
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middel					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	13.072	18.758	15.651	13.188
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	145	206	170	143

6 Liquide middelen

Bedragen * € 1.000,-

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2018
Banksaldi	251	178
Kassaldi	2	3
Totaal	253	181

7 Overlopende activa

Bedragen * € 1.000,-

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2018
Vooruitbetaalde bedragen	11	246
Nog te ontvangen bedragen	355	582
Nog te ontvangen van het Rijk	231	-
Nog te ontvangen van overige overheidslichamen	28	28
Totaal	625	856

Nog te ontvangen van het Rijk en overige overheidslichamen

Bedragen * € 1.000,-

	Stand 31-12-2017	Toe- voegingen	Ontvangen bedragen	Stand 31-12-2018
Rijk - incidenteel aanvullende uitkering Soza	231	-	-231	-
Provincie - subsidie zorg voor kleine kernen	28	-	-	28
Totaal	259	-	-231	28

8 Eigen vermogen

Bedragen * € 1.000,-

	Stand 31-12-2017	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Resultaat bestemming 2017 afschrijvingen	Vermindering voor dekking 2017 afschrijvingen	Stand 31-12-2018
Algemene reserves	3.385	188	-844	287	-	3.016
Bestemmingsreserves	15.276	2.527	-2.001	500	-665	15.637
Reserve Grondexploitatie	4.714	434	-272	-11	-	4.865
Reserve Woningbedrijf	21.147	-	-	-229	-	20.918
Resultaat na bestemming	547	-	-	-547	-	-
Gerealiseerd resultaat	-	821	-	-	-	821
Totaal	45.069	3.970	-3.117	-	-665	45.257

Reserve Woningbedrijf

De stand van de reserve Woningbedrijf voor resultaatbestemming bedraagt per 31 december 2018 € 20,9 miljoen. Dit bedrag is € 5,7 miljoen hoger dan vermeld in de jaarrekening van het Woningbedrijf. Het verschil is veroorzaakt door de afwaardering van de materiële vaste activa (DAEB-woningen in exploitatie) naar lagere bedrijfswaarde in de jaarrekening Woningbedrijf.

Deze afwaardering naar lagere bedrijfswaarde volgt uit een specifieke bepaling in de activanota, die van toepassing is op het Woningbedrijf. Door deze waardevermindering neemt de boekwaarde van de materiële vaste activa af. De waardevermindering is ten laste gebracht van het resultaat, dit leidt tot een lagere algemene reserve.

In de jaarrekening van de gemeente wordt deze waardevermindering niet verwerkt conform het BBV.

Resultaat na bestemming

Het resultaat na bestemming is opgebouwd uit de resultaten van de Algemene dienst (€ 638.000 negatief), Grondexploitatie (€ 1.141.000 positief) en Woningbedrijf (€ 318.000 positief). In totaal een resultaat na bestemming van € 821.000 positief.

Overzicht reserves

Bedragen * € 1.000,-

	Stand 31-12-2017	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Resultaat bestemming 2017 afschrijvingen	Vermindering voor dekking	Stand 31-12-2018
Algemene reserves						
Risicoreserve	2.132	-	-	-	-	2.132
Reserve onvoorziene uitgaven / investeringen	1.253	188	-844	287	-	884
	3.385	188	-844	287	-	3.016
Bestemmingsreserves						
Egalisatiereserve PAWO- gemeentehuis	585	-	-	-	-85	500
Egalisatiereserve kapitaallasten 2004	860	-	-	-	-356	504
Egalisatiereserve afschrijving BBV sporthal	2.371	-	-	-	-69	2.302
Egalisatiereserve af- schrijving BBV algemeen	909	361	-	-	-155	1.115
Reserve Bovenwijkse / Infra- structurele voorzieningen	552	417	-375	-	-	594
Reserve Stads- en dorps- vernieuwing ISV	700	-	-700	-	-	-
Reserve Onderwijshuisvesting	354	-	-	-	-	354
Reserve Verbetering huisvesting onderwijs (IKC)	5.000	-	-	500	-	5.500
Reserve Vervanging gymnastiekmaterialen	38	10	-5	-	-	43
Reserve Monumenten	8	3	-	-	-	11
Reserve Speelvoorziening	173	41	-14	-	-	200
Reserve Openbaar Groen	26	-	-26	-	-	-
Egalisatiereserve BCF	3	-	-	-	-	3
Reserve Overheveling budgetten	70	342	-70	-	-	342
Reserve Inkomensdeel WWB	83	-	-15	-	-	68
Reserve Wegen	1.672	-	-195	-	-	1.477
Reserve Westfrisiaweg	39	-	-37	-	-	2
Reserve WMO	27	-	-25	-	-	2
Reserve Wachtgelden / reintegratie-activiteiten	73	-	-	-	-	73
Reserve Bruggen	443	5	-100	-	-	348
Reserve Baggerwerkplan	273	48	-	-	-	321
Reserve Sociaal Domein	817	30	-239	-	-	608
Reserve Organisatieontwikkeling	200	-	-200	-	-	-
Reserve bruto activering centrum Hoogwoud	-	570	-	-	-	570
Reserve bruto activering centrum Opmeer	-	700	-	-	-	700
	15.276	2.527	-2.001	500	-665	15.637
Reserve Grondexploitatie						
Reserve Grondexploitatie	4.714	434	-272	-11	-	4.865
	4.714	434	-272	-11	-	4.865
Reserve Woningbedrijf						
Reserve Woningbedrijf	21.147	-	-	-229	-	20.918
	21.147	-	-	-229	-	20.918
Totaal	44.522	3.149	-3.117	547	-665	44.436

De toevoegingen aan en onttrekkingen van de reserves worden in principe conform de werkelijk verantwoorde baten en lasten verantwoord. De verantwoorde toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves kunnen anders dan in de vastgestelde begroting ook gebaseerd zijn op aparte raadsbesluiten, besluiten voortvloeiend uit de Kadernota en/of Najaarsnota, maar ook gebaseerd zijn op de Nota reserves en voorzieningen.

Een eventueel jaarresultaat op de bedrijfsonderdelen Algemene dienst, Grondexploitatie en Woningbedrijf wordt middels een voorstel tot resultaatbestemming eerst aan de raad voorgelegd en daarna in de desbetreffende reserve verwerkt.

Toelichting op aard en reden van de reserves

Algemene reserves

Risicoreserve	Weerstandsvermogen (Structureel)
Reserve onvoorziene uitgaven / investeringen	Dekking lasten niet voorziene uitgaven en/of investeringen (Structureel)

Bestemmingsreserves

Egalisatie PAWO-gemeentehuis	Dekking kapitaallasten overeenkomstige investeringen (Tijdelijk)
Egalisatie kapitaallasten 2004	Dekking lasten investeringen algemeen (Tijdelijk)
Egalisatie afschrijving BBV	Dekking afschrijving investeringen (economisch nut) waarvoor reserves zijn gevormd (Tijdelijk)
Bovenwijkse/Infrastructurele voorzieningen	Bekostiging van voorzieningen die veelal niet aan één bestemming kunnen worden toegerekend (Structureel)
Stads- en dorpsvernieuwing ISV	Dekking uitvoering van dorpsvernieuwingsbeleid (Tijdelijk)
Onderwijshuisvesting	Dekking uitbreiding en/of vervangende nieuwbouw van scholen (Tijdelijk)
Verbetering huisvesting onderwijs (IKC)	Dekking kosten Integraal KindCentrum (Tijdelijk)
Vervanging gymnastiekmaterialen	Dekking kosten inrichting gymnastieklokalen (Structureel)
Monumenten	Dekking kosten onderhoud monumenten (Structureel)
Speelvoorzieningen	Dekking/egalisatie kosten onderhoud speelvoorzieningen (Structureel)
Openbaar Groen	Dekking/egalisatie kosten omvormen groen, oevers en waterpartijen (Structureel)
Egalisatie BCF	Dekking nadelige gevolgen BCF (Tijdelijk)
Overheveling budgetten	Overlooppreserve gevoteerd en nog niet bestede budgetten (investeringsbudget) (Structureel)
Inkomensdeel WWB	Om ongewenste schommelingen in de bijstandsregelingen te voorkomen (Tijdelijk)
Wegen	Egalisatie kosten van beheer en onderhoud gemeentelijke wegen, straten en pleinen (Structureel)
Westfrisiaweg	Dekking aandeel gemeente in kosten aanleg weg (Tijdelijk)
WMO	Egaliseren kosten WMO van hulp in huishouding (Tijdelijk)
Wachtgelden / re-integratie-activiteiten	Mogelijke financiële tegenvallers bij ontslag en re-integratie (Structureel)
Bruggen	Egaliseren kosten onderhoud van bruggen (Structureel)
Baggerwerkplan	Egalisatie kostenbeheer onderhoud sloten (Tijdelijk)

Sociaal Domein	Dekking mogelijke tekorten in kader van nieuwe taken (Tijdelijk)
Organisatieontwikkeling	Reservering in 2012 beschikbaar gestelde middelen voor organisatie ontwikkeling (Tijdelijk)
Bruto activering centrum Hoogwoud	Dekking jaarlijkse afschrijving van investering herinrichting van het centrum (Tijdelijk)
Bruto activering centrum Opmeer	Dekking jaarlijkse afschrijving van investering herinrichting van het centrum (Tijdelijk)

Reserve Grondexploitatie

Afdekking risico's en gevolgen exploitatie gronden en/of actieve grondpolitiek (Structureel)

Reserve Woningbedrijf

Risicoreserve voor exploitatie van sociale huurwoningen waarvan de baten primair dienen ingezet te worden in het belang van de volkshuisvesting of afboeken onrendabele toppen op stichtingskosten van nieuwe huurwoningen met oogmerk betaalbare huurprijzen te realiseren (Structureel)

9 Voorzieningen

Bedragen * € 1.000,-

	Stand 31-12-2017	Toe- voeging	Vrijval	Aan- wending	Stand 31-12-2018
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's:					
Compensatie planschade Frisia	11	-	-11	-	-
Pensioenaanspraken	-	671	-	-4	667
Wachtgelden	-	67	-	-18	49
<i>Subtotaal</i>	<i>11</i>	<i>738</i>	<i>-11</i>	<i>-22</i>	<i>716</i>
Voorzieningen ter egalisering van kosten:					
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	564	354	-	-280	638
Onderhoud kunstwerken openbare ruimte	16	-	-	-	16
<i>Subtotaal</i>	<i>580</i>	<i>354</i>	<i>-</i>	<i>-280</i>	<i>654</i>
Voorzieningen middelen van derden waarvoor bestemming gebonden is:					
Onderhoud graven	137	32	-	-9	160
Onderhoud riolering	5.034	384	-	-	5.418
<i>Subtotaal</i>	<i>5.171</i>	<i>416</i>	<i>-</i>	<i>-9</i>	<i>5.578</i>
<i>Totaal</i>	<i>5.762</i>	<i>1.508</i>	<i>-11</i>	<i>-311</i>	<i>6.948</i>

Toelichting op aard en reden van de voorzieningen

Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's

Compensatie planschade Frisia	Dekking mogelijke planschadekosten als gevolg van bouw museum (Tijdelijk)
Pensioenaanspraken	Dekking uitvoering toekomstige levenslange pensioenuitkering (Structureel)
Wachtgelden	Dekking uitvoering wachtgelduitkering (Structureel)
Fricatiekosten Muziekschool	Dekking afwikkeling kosten die voortkomen uit besluit tot opheffing (Tijdelijk)

Voorzieningen ter egalisering van kosten

Onderhoud gemeentelijke gebouwen	Egalisatie van onderhoudskosten gemeentelijke gebouwen (Structureel)
Onderhoud kunstwerken openbare ruimte	Egalisatie van onderhoudskosten kunstwerken openbare ruimte (Structureel)

Voorzieningen middelen van derden waarvoor bestemming gebonden is

Onderhoud graven	Jaarlijkse bijdrage ten behoeve van onderhoudskosten graven en gedenkelementen (Structureel)
Onderhoud riolering	Kosten aanleg, vervanging en verbetering rioolvoorzieningen (Structureel)

Voorziening onderhoud riolering

Er is sprake van heffingen bij de burger en als gevolgd daarvan door derden beklemd middelen, die specifiek besteed moeten worden aan het product riolering. Het rioleringsplan (GRP) is de basis voor het vaststellen van de tarieven en het verloop van deze voorziening. Er is echter geen directe aansluiting te maken tussen het saldo van de voorziening en het GRP, waardoor de voorziening als door derden beklemd kwalificeert. Het saldo van de baten en lasten van riolering wordt aangewend dan wel toegevoegd aan de voorziening onderhoud riolering. In 2018 is er sprake van een toevoeging (Structureel)

10 Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer

Bedragen * € 1.000,-

	Stand 31-12-2017	Stand 31-12-2018
Onderhandse leningen	5.389	2.492
Waarborgsommen	2	-
Totaal	5.391	2.492

Verloop overzicht vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Bedragen * € 1.000,-

	Stand 31-12-2017	Vermeerde- ringen	Aflossingen	Stand 31-12-2018
Onderhandse leningen	5.389	-	-2.897	2.492
Waarborgsommen	2	-	-2	-
Totaal	5.391	-	-2.899	2.492

De totale rentelast van de onderhandse leningen bedraagt voor het jaar 2018 € 127.948.

11 Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd < 1 jaar

Bedragen * € 1.000,-

	Stand 31-12-2017	Stand 31-12-2018
Schulden aan openbare lichamen	289	-
Overige schulden	778	1.709
Totaal	1.067	1.709

De schulden aan openbare lichamen gaat om schulden aan het Rijk, andere gemeenten, de Belastingdienst en de provincie.

12 Overlopende passiva*Bedragen * € 1.000,-*

	Stand 31-12-2017	Stand 31-12-2018
Vooruit ontvangen bedragen	1.415	52
Nog te betalen bedragen	1.047	946
Overige overlopende passiva	889	386
<i>Subtotaal</i>	<i>3.351</i>	<i>1.384</i>
Vooruit ontvangen van het Rijk	2	1
Vooruit ontvangen van overige overheidslichamen	23	47
<i>Totaal</i>	<i>3.376</i>	<i>1.432</i>

Vooruit ontvangen subsidies van het Rijk en overige overheidslichamen*Bedragen * € 1.000,-*

	Stand 31-12-2017	Toe- voegingen	Be- stedingen	Stand 31-12-2018
OAB	2	50	-51	1
Overige	23	24	-	47
<i>Totaal</i>	<i>25</i>	<i>74</i>	<i>-51</i>	<i>48</i>

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Bedragen * € 1.000,-

Organisatie en omschrijving	Hoofdsom	Percentage borg	Garantie-bedrag 31-12-2017	Garantie-bedrag 31-12-2018
H.V.O.				
Gemeentelijke garantstelling juiste betaling rente en aflossing hypotheekleningen verstrekt aan ambtenaren in dienst van de gemeente Opmeer	703	100%	644	629
Nationale Hypotheek Garantie				
Gemeentelijke achterborg voor de door de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen gegarandeerde geldleningen voor de particuliere woningbouw				
Het gaat om de door de volgende banken verstrekte geldleningen:				
* Regiobank			67	65
* ING			89	88
* Florius			212	177
* SR Leven NV			29	29
* Delta Woninghypotheek BV			35	35
* NV Nationaal Spaarfonds			59	59
* Nationale Nederlanden			95	-
* Stichting Pensioenfonds ABP			288	154
* Reaal Levensverzekering			73	-
* Aegon			57	57
* ABN AMRO			49	49
* ASR			12	12
* Rabobank			-	100
<i>Subtotaal</i>			1.065	825
De gemeente staat achterborg voor de door de Kredietbank verstrekte geldleningen aan vluchtelingen voor woninginrichting			54	47
De gemeente staat voor 50% achterborg voor de door de BNG verstrekte geldleningen aan St. De Woonschakel Westfriesland				5.000
Totaal			1.763	6.501

Derivaten

De gemeente Opmeer heeft per 7-11-2012 een CAP-lening afgesloten van € 6.600.000 bij de BNG ten behoeve van de financiering Heerenweide. De looptijd van de lening is 6 jaar, namelijk van 7-11-2012 tot 7-11-2018 en is ultimo boekjaar geheel afgelost.

Begrotingsrechtmatigheid

Tabel 1: Soorten begrotingsoverschrijdingen

Nr	Beschrijving	Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig, en telt mee voor het oordeel
1	Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk aantoonbaar ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieregeling, -verordening) was gedefinieerd.		X
2.1	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar die zijn ontstaan na laatste beleidsrijke begrotingswijziging, te weten de Bestuursrapportage.	X	
2.2	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd. Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad.		X
3	Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendeekkende omzet.	X	
4	Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	X	
5	Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen.		X
6	Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheid gevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de gemeente er voor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar:		
6.1	- geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar		X
6.2	- geconstateerd na verantwoordingsjaar	X	
7	Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren.		
7.1	- jaar van investeren		X
7.2	- afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	X	

Uit de staat van baten en lasten blijken op de volgende programma's overschrijdingen te bestaan in de lasten ten opzichte van de begroting na wijziging. Dit betreft de volgende programma's.

Programma 0	Begroting na	Realisatie	Verschil
Bestuur en ondersteuning	wijziging 2018	2018	
Lasten	€ 6.940.000	€ 7.415.000	€ -475.000
Analyse overschrijding			
De kostenoverschrijding wordt met name veroorzaakt door de instelling van een voorziening voor wachtgeld- en pensioenverplichtingen voor wethouders. Vanuit de verslaggevingsregels van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moet in de jaarstukken een voorziening voor dit soort financiële verplichtingen worden gevormd. De informatie voor de berekening van de financiële verplichtingen voor het wachtgeld en het pensioen is eind 2018 en begin 2019 beschikbaar gekomen. Door het instellen van deze voorziening sluit de gemeente Opmeer meer aan met wat landelijk gebruikelijk en wat volgens het BBV verplicht is voor het afdekken van een dergelijke financiële verplichting.			

Programma 6	Begroting na	Realisatie	Verschil
Sociaal Domein	wijziging 2018	2018	
Lasten	€ 7.477.000	€ 7.919.000	€ -442.000
Analyse overschrijding			
De hogere lasten worden met name verklaard door meerkosten bij de Jeugdhulp (taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18- en taakveld 6.82 Geëscaleerde zorg) en de hulp bij het huishouden (taakveld 6.4 Begeleide Participatie). Deze uitgaven in kader van de Jeugdhulp en de hulp bij het huishouden betreffen uitgaven in kader van "een open einde regeling".			

Programma 7	Begroting na	Realisatie	Verschil
Volksgezondheid	wijziging 2018	2018	
Lasten	€ 3.038.000	€ 3.084.000	€ -46.000
Analyse overschrijding			
De hogere lasten worden met name veroorzaakt door meer lasten bij taakveld 7.2 riolering (hogere storting in voorziening riolering). Deze overschrijdingen betreft een activiteit binnen het bestaande beleid van de gemeente.			

Overzicht incidentele baten en lasten 2018

Programma	Taakveld	Omschrijving	€
LASTEN			
0	0.1	Kosten wisseling gemeenteraad	18.000
0	0.1	Regionale Samenwerking	14.000
0	0.1	Storting in voorziening wethouders pensioen	737.617
0	0.4	Doorontwikkeling dienstverlening	40.000
0	0.4	Organisatieontwikkelingstraject	16.000
0	0.4	Kosten bedrijfsvoering/juridisch advies	10.000
0	0.4	Extra inhuur financieel beleid	125.000
0	0.4	Lasten calamiteitenbudget	266.000
0	0.4	Inhuur ivm archiefwerkzaamheden	34.000
0	0.4	Regisseur integriteit	21.000
0	0.4	Naheffing Belastingdienst WKR 2018	14.000
0	0.4	Naheffing Belastingdienst WKR 2017	15.000
0	0.4	Verschil loonheffing 2017	29.000
0	0.8	Storting voorziening dubieuze debiteuren en mutatie voorziening debiteuren	30.000
0	0.10	Toevoeging reserve Grondbedrijf voordelig saldo aanslag VPB	134.000
0	0.10	Storting overheveling budgetten in reserve overheveling	342.000
0	0.10	Storting in reserve OUI (vrijval reserve Bruggen en Westfrisiaweg)	137.000
Totaal programma 0			1.982.617
3	0.10	Storting reserve Bruto activering centrum Hoogwoud	570.000
3	0.10	Toevoeging aan reserve Grondbedrijf (winstneming Veken 3)	150.000
3	0.10	Toevoeging aan reserve Bovenwijkse voorzieningen (Rood)	2.000
Totaal programma 3			722.000
5	5.3	Frictiekosten opheffen muziekschool	35.219
5	5.3	Startkosten implementatie muziekschool	70.000
5	5.1	Subsidie SJJG boek jongerenwerk	14.000
Totaal programma 5			119.219

6	6.72	Nagekomen kosten jeugdhulp 2016 en 2017 hoger dan verplichting 2017	513.000
6	0.10	Storting eindafrekening beschermd wonen 2016 en 2017 in reserve Sociaal Domein	30.000
6	0.10	Toevoeging opbrengst verkoop Herenweg 6 (jeugd- en jongerenwerk)	362.000
Totaal programma 6			905.000
7	7.2	Opstellen verbreed GRP	12.000
Totaal programma 7			12.000
8	8.1	Herziening bestemmingsplan Hoogwoud/Opmeer/Spanbroek	18.000
8	8.1	Herziening bestemmingsplan Aartsoud/Weere/Gouwe	24.000
8	8.1	Invoeren Omgevingswet	11.000
8	0.10	Storting in reserve Bruto activering centrum Opmeer	700.000
8	0.10	Toevoeging aan reserve Bovenwijkse voorzieningen (Heerenweide)	395.000
8	0.10	Toevoeging aan reserve Grondbedrijf	149.000
Totaal programma 8			1.297.000
Totaal incidentele lasten			5.037.836

BATEN			
0	0.1	Ontvangen afkoopsom tbv wethouders pensioen	216.000
0	0.5	Rente en verkoopopbrengst Obligaties Grootboek Nationale Schuld	16.000
0	0.4	Inkomsten UWV tzv ziekte-uitkering	41.000
0	0.10	Onttrekking reserve OUI; kwaliteitsimpuls organisatie	80.000
0	0.10	Onttrekking reserve OUI; wisseling gemeenteraad	10.000
0	0.10	Onttrekking reserve OUI; inhuur archief	25.000
0	0.10	Onttrekking reserve OUI; processen burgerzaken	6.000
0	0.10	Onttrekking reserve OUI; calamiteitenbudget	275.000
0	0.10	Onttrekking reserve OUI; externe inhuur integriteit	10.000
0	0.10	Onttrekking reserve Grondbedrijf; voorlopige aanslag VPB	193.000
0	0.10	Onttrekking reserve Organisatieontwikkeling	200.000
0	0.10	Onttrekking reserve OUI; regisseur integriteit	21.000
0	0.10	Onttrekking reserve Overheveling; tbv overheveling budgetten	70.000
Totaal programma 0			1.163.000

1	0.10	Onttrekking reserve OUI; frictiekosten Veiligheidsregio	4.000
Totaal programma 1			4.000
2	0.10	Onttrekking reserve Openbaar groen; Groenplan	20.000
2	0.10	Onttrekking reserve Openbaar groen; waardevolle bomen	6.000
2	0.10	Onttrekking reserve Bruggen en Westfrisiaweg; tbv reserve OUI	137.000
Totaal programma 2			163.000
3	3.2	Winstneming expl. Veken 3	150.000
3	0.10	Onttrekking reserve Bovenwijkse voorzieningen; storting in reserve Bruto activering centrum Hoogwoud	370.000
3	0.10	Onttrekking aan reserve OUI; storting in reserve Bruto activering centrum Hoogwoud	200.000
3	0.10	Onttrekking aan reserve Stads- en dorpsvernieuwing; storting in reserve Bruto activering centrum Opmeer	700.000
3	0.10	Onttrekking aan reserve Bovenwijkse voorzieningen; tbv centrum Hoogwoud	5.000
3	0.10	Onttrekking aan reserve OUI; tbv glasvezel	19.000
Totaal programma 3			1.444.000
5	5.7	Opbrengst verkoop openbaar groen	50.000
5	0.10	Onttrekking aan reserve OUI; frictiekosten muziekschool	35.219
5	0.10	Onttrekking aan reserve OUI tbv muziekeducatie	70.000
Totaal programma 5			155.219
6	6.1	Opbrengst verkoop Herenweg 6	362.000
6	6.1	Ontvangsten uit eindafrekening inzake beschermd wonen 2016 en 2017	33.000
6	0.10	Onttrekking reserve OUI; subsidie SJJO	14.000
6	0.10	Onttrekking reserve Sociaal domein; aanpassing diverse budgetten Sociaal domein	239.000
Totaal programma 6			648.000

8	8.2	Vrijval voorziening ongerealiseerde winst Heerenweide	1.141.000
8	8.1	Vrijval voorziening planschade Frisiamuseum	11.000
8	8.1	Verrekening tussentijdse winst Heerenweide met Bovenwijkse voorzieningen	395.000
8	8.1	Uitkering tussentijdse winst Heerenweide	149.000
8	0.10	Onttrekking reserve OUI; Omgevingswet	27.000
8	0.10	Onttrekking aan reserve OUI; Bestemmingsplan Aartswoud/de Weere	24.000
8	0.10	Onttrekking aan reserve OUI; actualiseren omgevingsbeleid	3.000
8	0.10	Onttrekking aan reserve OUI; bestemmingsplan Hoogwoud/Opmeer/Spanbroek	8.000
8	0.10	Onttrekking aan reserve OUI; paraplubestemmingsplan	4.000
8	0.10	Onttrekking aan reserve OUI; beheers verordening recreatieparken	3.000
Totaal programma 8			1.765.000
		Totaal incidentele baten	5.342.219

Overzicht structurele mutaties reserves 2018

Programma	Taakveld	Omschrijving	€
Stortingen			
0	0.10	Storting in reserve Bruggen	5.000
0	0.10	Storting in reserve Baggerplan	48.000
0	0.10	Storting in reserve OUI; bdr. CV Veken 3 / Westfrisiaweg	51.000
0	0.10	Storting in reserve Bovenwijkse voorzieningen; bdr. CV Veken	20.000
0	0.10	Storting in reserve Speelvoorzieningen	40.000
0	0.10	Storting in reserve Gymnastiekmaterialen	10.000
0	0.10	Storting in reserve Monumenten	4.000
		Totaal structurele stortingen reserves	178.000

Onttrekkingen			
0	0.10	Onttrekking egaliseringsreserve Pawo	84.000
0	0.10	Onttrekking egaliseringsreserve kapitaallasten	356.000
0	0.10	Onttrekking aan reserve OUI tbv nieuw beleid	5.000
0	0.10	Onttrekking aan reserve BBV; presentatiewand	1.000
0	0.10	Onttrekking aan reserve BBV; aanpassing huisvesting organisatie	13.000
0	0.10	Onttrekking reserve BBV; nieuwbouw brandweergarage	18.000
0	0.10	Onttrekking reserve BBV; parkeerterrein Weijver	4.000
0	0.10	Onttrekking reserve Wegen; onderhoud wegen	195.000
0	0.10	Onttrekking aan reserve BBV; nieuwbouw sporthal	69.000
0	0.10	Onttrekking aan reserve BBV; acc. Grasshoppers/Meteoor	14.000
0	0.10	Onttrekking aan reserve BBV; herinrichting Weijver	15.000
0	0.10	Onttrekking aan reserve BBV; kunstgras Grasshoppers	14.000
0	0.10	Onttrekking aan reserve BBV; Kunstgras VVS	10.000
0	0.10	Onttrekking aan reserve Speelvoorzieningen	14.000
0	0.10	Onttrekking aan reserve BBV; glijbaan zwembad	1.000
0	0.10	Onttrekking aan reserve BBV; beachveld	5.000
0	0.10	Onttrekking aan reserve vervanging Gymnastiekmaterialen	5.000
0	0.10	Onttrekking aan reserve BBV; hertenkamp	8.000
0	0.10	Onttrekking aan reserve Inkomensdeel WWB	15.000

0	0.10	Onttrekking aan reserve WMO; huish.hulp	25.000
0	0.10	Onttrekking aan reserve BBV; MFA	52.000
0	0.10	Onttrekking aan reserve Grondbedrijf; compensatie rentelasten	80.000
		Totaal structurele onttrekkingen reserves	1.003.000

Overzicht onvoorziene uitgaven 2018

Hierbij een overzicht van de geraamde onttrekkingen ten laste van de post onvoorzien.

Onderwerp		
Primitieve begroting 2018	€	21.000
Ten laste van budget: (2 ^e begrotingswijziging) Subsidie aan SJJ0 voor het maken van een boek "30 jaar SJJ0"	€	-6.500
Ten laste van budget: (2 ^e begrotingswijziging) Kosten sloopwerkzaamheden clubgebouw Postduivenvereniging Koggenland	€	-10.517
Ten laste van budget: (14 ^e adm. wijziging) Kosten bediening Wipbrug	€	-750
Ten laste van budget: (16 ^e adm. wijziging) Subsidie DWB voor warmwatersysteem en boiler	€	-3.233
Nog beschikbaar voor 2018	€	0

Wet normering topinkomens 2018

Op 1 januari 2014 is de 'Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)' in werking getreden. Het doel van deze wet is het voorkomen van ongewenst hoge beloningen in de publieke en semipublieke sector.

Deze wet regelt onder mee dat overheidsinstellingen jaarlijks de bezoldigingsgegevens en eventuele ontslagvergoeding van hun functionarissen dienen te publiceren.

Voor topfunctionarissen worden deze gegevens ongeacht de hoogte gepubliceerd. Van overige functionarissen worden de gegevens gepubliceerd als deze het bezoldigingsmaximum dat volgens de WNT van toepassing is, te boven gaan. Voor 2018 is de generieke maximumnorm gesteld op € 189.000.

Voor de sector gemeenten worden de gemeentesecretaris en de griffier tot de topfunctionarissen gerekend. Omdat er geen sprake is van overschrijding van de maximumnorm van de WNT bij overige functionarissen, beperkt de publicatie van de bezoldigingsgegevens zich tot deze twee.

In onderstaande 2 tabellen zijn de WNT gegevens over 2018 en 2017 opgenomen.

	2018	2018	2018
<i>naam</i>	M. Versteeg	M.C.G.M. Bekker	M.A.S Winder
<i>Functie gegevens</i>	griffier	griffier	gemeentesecretaris
<i>Duur dienstverband in 2018</i>	1/7 – 31/12	1/1 – 31/08	1/1 – 31/12
<i>Omvang dienstverband (in fte)</i>	36 uur per week (1 fte)	26 uur per week (0,72 fte)	36 uur per week (1 fte)
<i>Fictieve) dienstbetrekking?</i>	Ja	Ja	Ja

<i>Bezoldiging</i>			
<i>Beloning en belastbare onkostenvergoedingen</i>	€ 30.952	€ 32.817	€ 90.569
<i>Beloningen betaalbaar op termijn</i>	€ 4.786	€ 5.144	€ 15.051
<i>Totaal bezoldiging</i>	€ 35.738	€ 37.961	€ 105.620
<i>Toepasselijk WNT-maximum</i>	€ 94.500	€ 91.000	€ 189.000
<i>Motivering indien overschrijding</i>	niet van toepassing	niet van toepassing	niet van toepassing

	2017	2017
<i>naam</i>	M.C.G.M. Bekker	M.A.S Winder
<i>Functie gegevens</i>	griffier	gemeentesecretaris
<i>Duur dienstverband in 2017</i>	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
<i>Omvang dienstverband (in fte)</i>	26 uur per week (0,72 fte)	36 uur per week (1 fte)
<i>(Fictieve) dienstbetrekking?</i>	ja	ja
<i>Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?</i>	n.v.t.	n.v.t.

<i>Bezoldiging</i>		
<i>Beloning en belastbare onkostenvergoedingen</i>	€ 50.591	€ 93.538
<i>Beloningen betaalbaar op termijn</i>	€ 7.165	€ 13.972
<i>Totaal bezoldiging</i>	€ 57.756	€ 107.510
<i>Toepasselijk WNT-maximum</i>	€ 130.722	€ 181.000
<i>Motivering indien overschrijding</i>	niet van toepassing	niet van toepassing

BIJLAGEN

Overzicht taakvelden

Bedragen * € 1.000,-

Taakveld	Begroting na wijzigingen 2018			Realisatie 2018		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
0.1 Bestuursorganen	746	-	746	1.545	-216	1.329
0.2 Publiekszaken	421	-195	226	429	-214	215
0.3 Beheer overige gebouwen	34	-	34	34	-	34
0.4 Overhead	5.380	-117	5.263	5.285	-202	5.083
0.5 Treasury	26	-419	-393	12	-435	-423
0.61 OZB woningen	84	-1.207	-1.123	83	-1.207	-1.124
0.62 OZB niet-woningen	16	-546	-530	16	-547	-531
0.64 Overige belastingen	127	-35	92	124	-36	88
0.7 Gemeentefonds	33	-13.342	-13.309	34	-13.428	-13.394
0.8 Overige baten en lasten	-128	-68	-196	-206	-51	-257
0.9 Vennootschapsbelasting	200	-	200	59	-	59
0.10 Mutaties reserves	2.573	-4.341	-1.768	3.149	-3.782	-633
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	729	-	729	703	-4	699
1.2 Openbare orde en veiligheid	193	-	193	195	-1	194
2.1 Verkeer en vervoer	1.292	-27	1.265	1.229	-43	1.186
2.4 Economische havens en waterwegen	91	-2	89	81	-2	79
3.1 Economische ontwikkeling	72	-25	47	74	-19	55
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	207	-442	-235	13	-240	-227
3.3 Bedrijvencontacten en -regelingen	11	-	11	11	-	11
3.4 Economische promotie	-	-57	-57	-	-61	-61
4.1 Openbaar (basis) onderwijs	18	-	18	18	-	18
4.2 Onderwijshuisvesting	161	-2	159	144	-	144
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	525	-55	470	473	-62	411
5.1 Sportbeleid en activering	504	-97	407	477	-100	377
5.2 Sportaccomodaties	728	-177	551	692	-179	513
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en	583	-19	564	325	-12	313
5.4 Musea	63	-40	23	56	-19	37
5.6 Media	13	-	13	13	-	13
5.7 Openbaar groen/openluchtrecreatie	1.112	-34	1.078	1.078	-94	984
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	700	-463	237	638	-459	179
6.2 Wijkteams	361	-	361	336	-4	332
6.3 Inkomensregelingen	2.114	-1.503	611	1.957	-1.578	379
6.4 Begeleide participatie	1.055	-193	862	1.120	-136	984
6.6 Maatwerkvoorzieningen WMO	370	-3	367	397	-6	391
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	614	-	614	593	-4	589
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	1.710	-	1.710	2.237	-	2.237
6.81 Maatwerk geëscaleerde zorg 18+	106	-	106	104	-	104
6.82 Maatwerk geëscaleerde zorg 18-	447	-	447	687	-6	681
7.1 Volksgezondheid	467	-	467	437	-	437
7.2 Riolering	726	-1.189	-463	820	-1.195	-375
7.3 Afval	1.447	-1.573	-126	1.445	-1.582	-137
7.4 Milieubeheer	333	-2	331	289	-7	282
7.5 Begraafplaatsen	65	-27	38	93	-52	41
8.1 Ruimtelijke ordening	391	-41	350	312	-48	264
8.2 Grondexploitatie	4.596	-4.596	-	3.741	-5.425	-1.684
8.3 Wonen en bouwen	5.724	-6.169	-445	5.616	-6.333	-717
Eindtotaal	37.040	-37.006	34	36.968	-37.789	-821

Sisa bijlage

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2018 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2019

OCW	D9	Onderwijsachterstanden beleid 2011-2018 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
		Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijke onderwijsachterstanden beleid 2011-2018	<i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04</i>	
			€ 48.000	€ 2.210	€ 0	€ 1.824	
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 05</i>	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten in (jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Eindverantwoording Ja/Nee
				<i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 07</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 09</i>
		1					Ja

1
2

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeen- tedeel 2018 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)	
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 12
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee

SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2017 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoordten hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAW	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAZ
				inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
				I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 04</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 05</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 06</i>
1	060432 Gemeente Opmeer		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	€ 1.396.267	€ 56.617	€ 53.049	€ 0	€ 0
				Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet
				inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
				I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Participatiewet (PW)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 07</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 08</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 09</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 10</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 11</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 12</i>
1	060432 Gemeente Opmeer		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 54.194
				Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)				
				inclusief geldstroom naar openbaar lichaam				
				Participatiewet (PW)				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 13</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 14</i>				
1	060432 Gemeente Opmeer			€ 0				

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeent edeel 2018 Besluit	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05	Besteding (jaar T) Bob Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09			
			€ 0	€ 0	Nee			
SZW	G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2017 Besluit	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 01	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 02	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 03	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 04	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 05	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 06
			1 060432 Gemeente Opmeer	€ 0	€ 533	€ 587	€ 36.946	€ 0
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 07	Besteding (jaar T-1) Bob inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 08	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 09	Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 10		
			1 060432 Gemeente Opmeer	€ 0	€ 0	€ 0		

Controleverklaring

Begrippenlijst / afkortingen

ABC-overeenkomst	Overeenkomst met drie partijen, waarbij partij a aan b verkoopt en b vervolgens aan c
ABZ	Algemeen Bestuurlijke Zaken
AED	Automatische Externe Defrillator
Allure	Stichting voor openbaar onderwijs in vijf West-Friese gemeenten
AMV	Algemene muzikale vorming
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
AMW	Algemeen maatschappelijk werk
Appa	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
AR	Algemene reserve
Arbobeleid	Beleid op het gebied van arbeidsomstandigheden
AU	Algemene uitkering
Awb	Algemene wet bestuursrecht
AWBZ	Algemene wet bijzondere ziektekosten
AZRO	Algemene Zaken en Ruimtelijke Ordening
BAG	Basisadministratie Adressen en Gebouwen
BANS	Bestuursakkoord nieuwe stijl
Bbk	Besluit bodemkwaliteit
Bbo	Bijzonder basisonderwijs
Bbp	Bruto binnenlands product
BBSH	Besluit Beheer Sociale Huursector
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BCF	Btw compensatiefonds
BDU	Wet Brede Doel Uitkering. Op grond van de BDU ontvangt de regio van het Rijk jaarlijkse budgetten voor de bekostiging van uitgaven
BHV	Bedrijfshulpverlening
Bibob (Wet)	Wet Bevordering Integriteit Beoordelingen door het Openbaar Bestuur
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar
BOOB	Beleidsplan Opleiden en Oefenen Brandweer
BOOT	Besluit Opslaan in ondergrondse tanks
Bopz	Wet Bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen
Bor	Besluit omgevingsrecht
BOS	Buurt, Onderwijs, Sport
BOT	Bedrijfs opvangteam
Brim	Besluit rijks subsidiëring instandhouding monumenten
Bro	Besluit ruimtelijke ordening
BUIG	Bundeling van Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten
BWT	Bouw- en woningtoezicht
BWTM	Bouw- en Woningtoezicht en Milieu

BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAK	Centraal Administratie Kantoor (bijzondere zorgkosten)
Cao	Collectieve arbeidsovereenkomst
CAW	Centraal Afvalverwijderingsbedrijf West-Friesland
CBS	Centraal bureau voor de statistiek
CIZ	Centrum indicatiestelling zorg
CJG	Centrum voor jeugd en gezin
COA	Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers
COELO	Centrum voor onderzoek van de Economie van Lagere Overheden
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek. CROW is het nationale kenniscentrum voor verkeer, vervoer en infrastructuur. In deze non-profitorganisatie werken Rijk, provincies, gemeenten, aannemersorganisaties, adviesbureaus, openbaarvervoersorganisaties en onderwijsinstellingen samen vanuit hun gemeenschappelijke belangen bij ontwerp, aanleg en beheer van wegen en verkeers- en vervoersvoorzieningen.
CTW	Civiele Techniek en Wonen
CV	Commanditaire Vennootschap
CWI	Centrum voor Werk en Inkomen
DOB	Duurzaam Onkruid Beheer
DSP	Documentenstructuurplan
DURP	Digitale uitwisseling ruimtelijke processen
EKD	Electronisch Kinddossier
EMU	Economische en Monetaire Unie
eNik	Elektronische Nederlandse Identiteits Kaart
ENW	Energie Noordwest
ESR	Europees systeem van nationale en regionale regelingen
EU	Europese Unie
EVI	Expertisebureau Vrijwillige Inzet
Fido (Wet)	Wet financiering decentrale overheden
FTE	Fulltime equivalent - rekeneenheid waarmee de omvang van een functie of de personeelssterkte kan worden uitgedrukt. Eén fte is een volledige werkweek
Galm-project	Groninger Actief Leven Model - sportstimuleringsproject voor sportief niet-actieve senioren
GBA	Gemeentelijke Basis Administratie
GBKN	Grootschalige Basiskaart Nederland
GFT	Groente-, fruit- en tuinafval
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GIS	Geografisch Informatie Systeem
GKNH	Gasbedrijf Kop Noord-Holland
GOA	Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid
GR	Gemeenschappelijke regeling
GRP	Gemeentelijk rioleringsplan
GVVP	Gemeentelijk verkeers- en vervoerplan
HB	Hondenbelasting

HES	Hoorn, Enkhuizen, Stedebroec
HHNK	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
HVC	Huisvuilcentrale
HvO	Hypotheekfonds voor Overheidspersoneel
IBA	Individuele behandelingsinstallatie afvalwater
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IFRS	International Financial Reporting Standards. Dit zijn afspraken over hoe het jaarverslag van een verslagplichtige organisatie er uit dient te zien
IHP	Integraal Huisvestingsplan
I-JGZ	Integrale Jeugdgezondheidszorg
ILG	Investeringsbudget Landelijk Gebied
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
IPO	Interprovinciaal overleg
ISO	International Organisation for Standardisation – norm die eisen stelt aan het kwaliteitssysteem van een organisatie en de manier waarop de organisatie met het kwaliteitsbeleid omgaat
ISV	Intensiveringbudget Stedelijke Vernieuwing
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
Jop	Jongerenontmoetingsplek
Kca	Klein chemisch afval
KOC	Klantondersteuningscentrum
KRW	Europese Kaderrichtlijn Water
KvK	Kamer van Koophandel
KVS	Kostenverdeelstaat
LEA	Locale educatieve agenda
MaDiVo	Maatschappelijke Dienstverlening en Volksgezondheid
Marap	Managementrapportage
MFA	Multifunctionele accommodatie
MKB	Midden- en kleinbedrijf
MT	Managementteam
NARIS	NAR Risicomanagement Informatiesysteem
NASB	Nationaal Actieplan Sport en Bewegen
NHN	Noord-Holland Noord
NOC/NSF	Nederlands Olympisch Comité/Nederlandse Sport Federatie
NPR	Nederlandse Praktijk Richtlijn
NSO	Naschoolse opvang
NUON	Nederlands nutsbedrijf dat elektriciteit, gas, warmte en aanvullende diensten produceert, verkoopt en levert in Nederland, België en Duitsland
NUP	Nationaal Uitvoeringsprogramma Dienstverlening en e-overheid
NVVK	Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet
OBD	Onderwijsbegeleidingsdienst
Obo	Openbaar basisonderwijs
OC&W	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen

OCK	Orthopedagogisch Centrum Kennemerland
OOGO	Op overeenstemming gericht overleg
OUI (reserve)	Onvoorziene uitgaven en/of investeringen (voorheen reserve nieuw beleid)
Ov	Openbaar vervoer
OV	Openbare verlichting
OWO	Obdam, Wester-Koggenland, Opmeer
OZB	Onroerende zaakbelasting
P&C	Planning en Control
PG (wet)	Wet publieke gezondheid
Pgb	Persoonsgebonden budget
PMI	Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur
P&O	Personeel en Organisatie
PPS	Publiek Private Samenwerking
Psz	Peuterspeelzaal
PUN	Paspoortuitvoeringsregeling Nederland
PZI	Publiekszaken en Informatievoorziening
RAR	Rioolafvoerrecht
RBD	Rijksbelastingdienst
RI&E	Risico-inventarisatie en -evaluatie
RIMA	Regionale Instelling Maatschappelijke Dienstverlening
RIONED	Stichting RIONED is het kenniscentrum voor riolering en water in de stad
ROVL	Richtlijnen Openbare Verlichting
RSW	Recreatieschap West-Friesland
RWS	Rijkswaterstaat
RZB	Belasting op roerende woon- en verblijfsruimten
SGBO	Sociaal-geografisch en bestuurskundig onderzoek
SGBP	Stroomgebiedbeheersplan
SIOD	Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst
SKON	Stichting Kinderopvang Nederland
SLOK	Stimulering lokale klimaatinitiatieven
SMART	Specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden
SOW	Samenwerkingsorgaan West-Friesland (per 1 januari 2005 in liquidatie)
SPO	Stichting Peuterspeelzaal Opmeer
Sta Op	Stichting Turnaccomodatatie Opmeer
Subbied	Regeling eenmalige uitkering baggerwerkzaamheden bebouwd gebied
SUM	Samenwerking Uitvoering Milieutaken West-Friesland
SV	Stedelijke Vernieuwing
SV	Sociale Voorzieningen
SVB	Sociale Verzekeringsbank
SW	Sociale Werkvoorziening
SWOWF	Stichting Welzijn Ouderen West-Friesland
TB	Toeristenbelasting

UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
vavol	Voortgezet algemeen volwassenonderwijs
VIR	Verwijsindex risicojongeren
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VNHG	Vereniging van Noord-Hollandse Gemeenten
VOG	Verklaring omtrent het gedrag
VROM	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
VvE	Vereniging van Eigenaren
VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
VVRE	Volkshuisvesting, Verkeer, Ruimtelijke ordening en Economie
WA	wettelijke aansprakelijkheid
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WB21	Nota waterbeheer 21 ^e eeuw
WEB/WFO	West-Friesland Bibliotheek/Bibliotheek West-Friesland Oost
WFB	Woonforenzenbelasting
Win	Wet inburgering nieuwkomers
Wion	Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten, kabels en leidingen
Wk	Wet kinderopvang
Wkr	Wet kwaliteitsbevordering rampenbestrijding
Wm	Wet milieubeheer
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WNS	Welzijn Nieuwe Stijl
Wob	Wet openbaarheid van bestuur
WOZ (Wet)	Wet waardering onroerende zaken
Wro	Wet ruimtelijke ordening
Wsnp	Wet schuldsanering natuurlijke personen
WSNS	Weer Samen Naar School
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
Wvg	Wet voorzieningen gehandicapten (is vervallen, dit valt nu onder Wmo)
Wvo	Wet verontreiniging oppervlaktewater
Wwb	Wet werk en bijstand
Wwz	Wonen, welzijn en zorg
ZioS	Zorg in en om School